

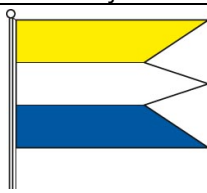
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2024 - 2033

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča na roky 2024 - 2033
Územné vymedzenie :	Banskobystrický kraj, okres Banská Bystrica, obec Slovenská Ľupča – ŠÚJ 509001
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2024 - 2033
Verzia	2.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Slovenská Ľupča	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj	Banskobystrický kraj
Okres	Banská Bystrica
Región	Horehronie
Nadmorská výška	373 m n. m.
Poloha	48°45'56"S 19°16'33"V
Rozloha	32,33 km ² (3 233 ha)
Počet obyvateľov:	3 242 (31. 12. 2022)
Hustota obyvateľstva:	100,28 obyv./km ²
Nacionále	
PSČ	976 13
ŠÚJ	509001
EČV	BB
Tel. predvoľba	+421 - 48
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad
	Nám. SNP 13, 976 13 Slovenská Ľupča
Web:	www.slovenskalupca.sk
E-mail:	starosta@slovenskalupca.sk sekretariat@slovenskalupca.sk
Telefón:	048 / 47 232 15, 47 232 00
Fax:	048 / 47 232 14

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA	13
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	14
2.1. HISTÓRIA OBCE.....	14
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	15
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	19
2.4. DOPRAVA.....	23
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	30
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	44
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	53
2.8. BÝVANIE	57
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	59
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	61
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	63
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	68
2.13. ŠPORT.....	69
2.14. KULTÚRA.....	70
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA.....	74
2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY	74
2.17. CESTOVNÝ RUCH	74
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE	75
2.19. SAMOSPRÁVA	80
2.20. BEZPEČNOSŤ.....	64
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.....	81
2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	82
3 SWOT ANALÝZY	82
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	84
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	86
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	86
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	87
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	88
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	89
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT	90
3.8 KULTÚRA.....	91
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	91
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	92
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	93
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA.....	94
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA.....	101
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA	101
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	105
STRATEGICKÝ CIEĽ	105
FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	106
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA.....	113
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	114
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	114
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	116
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	117
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	117
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	118
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	119
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	120
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	121
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	121
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	122
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	122

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	123
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	123
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	125
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	125
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	126
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	127
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	128
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	128
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	129
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	130
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA	132
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA	133
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	134
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	136
8 AKČNÝ PLÁN	137
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	137
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	138
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	142
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	144
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	146
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	148
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	150
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	151
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	153
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	154
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	155
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA	157
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	158
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	162
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	164
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	165
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	166
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	168
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	169
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	170
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	171
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	172
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	173
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	175
10 ZÁVER	177
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	178

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča s výhľadom do roku 2033 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Slovenská Ľupča, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča na roky 2024 - 2033
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OcZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou webovej stránky obce, stránky obce na sociálnej sieti FB, prostredníctvom zasadnutí OcZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2023 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
2023												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení n.p.), ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		

Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Slovenská Ľupča je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovne

- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Viacročný rozpočet**
- **KPSS**
- **ÚPN**

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)

- Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

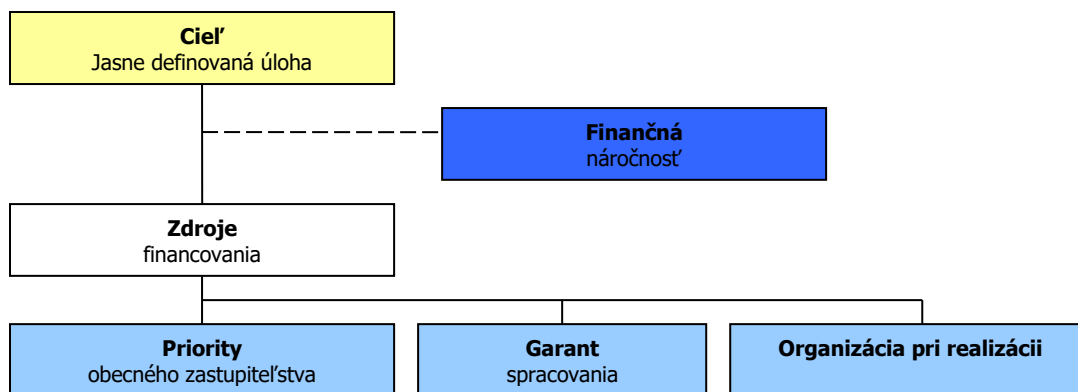
Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Slovenská Ľupča. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

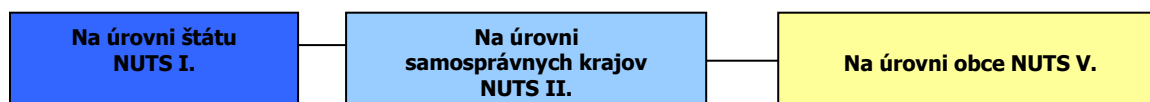
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z.), sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča boli použité aj prognostické údaje. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Slovenská Ľupča má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorit v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- 1. Inteligentnejšia Európa**
- 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa**
- 3. Prepojenejšia Európa**
- 4. Sociálnejšia Európa**
- 5. Európa bližšie k občanom.**

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – požičným dokumentom EK.

Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji
	Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry prevýskum a vývoj
	Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore
	Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády
	Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie
	moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť
	Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania

	Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
3. Prepojenejšia Európa	Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov Podpora regionálnej železničnej dopravy Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien, cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom, až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti,

ktorá je cieľom politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 - 2027. Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú: Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ: 1. Inteligentnejšia Európa, 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa, 3. Prepojenejšia Európa, 4. Sociálnejšia Európa a 5. Európa bližšie k občanom.

rozmer – 2

PHRSR obce Slovenská Ľupča integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni, ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Slovenská Ľupča 2024 – 2033 nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce, územný plán obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce integruje strategické dokumenty EÚ spoločne s dokumentmi z národnej úrovne.

rozmer – 3

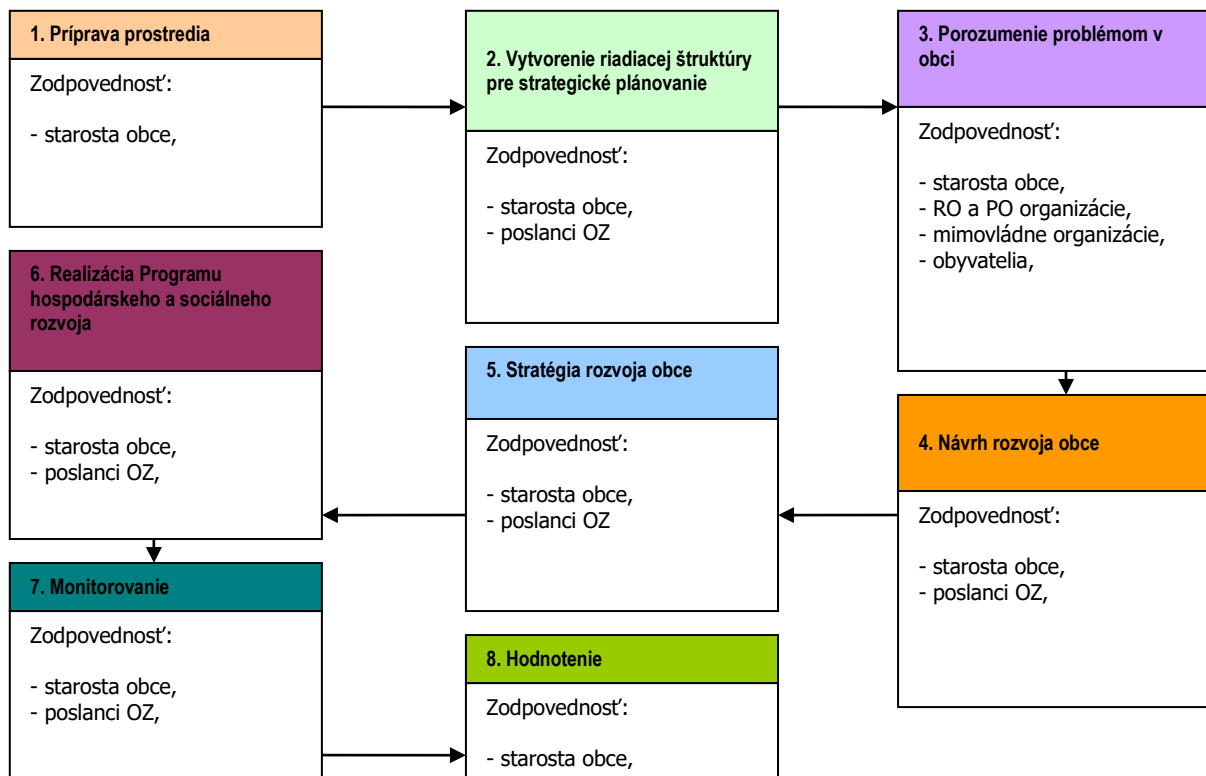
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín, ako sú obyvatelia, rozpočtová organizácia v pôsobnosti obce, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. V prípravnej fáze spracovania PHRSR sa integrovaný prístup využil prostredníctvom dotazníkového prieskumu, v rámci schvaľovacej fázy PHRSR bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Slovenská Ľupča. Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie. Zapojenie všetkých účastníkov procesu.
2	Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry. Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov.
3	Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach.
4	hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určia pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj. Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR.
5	Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom. Uskutočňovanie plánu.
6	Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

**Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovenská
Ľupča
2024 - 2033**

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec Slovenská Ľupča súčasťou okresu Banská Bystrica a Vyššieho územného celku Banská Bystrica.

Základná charakteristika obce Slovenská Ľupča

Kód obce	509001
Názov okresu	Banská Bystrica
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	Obec
PSČ	976 13
Telefónne smerové číslo	+421 - 48
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1250
Nadmorská výška obce - mesta v m	373
Celková výmera územia obce [km ²]	32,33
Hustota obyvateľstva na km ²	100,28
Zdroj: ŠÚ SR	

Slovenská Ľupča leží v Banskobystrickej kotline a Zvolenskej vrchovine. Zemepisné súradnice obce sú 48°45'56''S a 19°16'33''V. Katastrálne územie obce má 32,33 km². Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 378 m. n. m. a chotár 370 - 699 m. n. m. Severnú pahorkatinnú časť chotára tvoria tret'ohorné zlepenca a pieskovce, vrchovinnú južnú časť chotára tvoria skrasovatené vápence (polje Pôlč), na západnom okraji tret'ohorné štrky, v strede niva a terasy Hrona. Priemerná ročná teplota je 7-6 °C, januárová okolo -5°C, júlová 17-18 °C. Priemerné množstvo zrážok je okolo 800 mm. Prevládajú hnedé lesné a nivné pôdy, ako aj rendziny. Nesúvislé zmiešané lesy sú v južnej i západnej časti a na severovýchodnom okraji. Hlavným recipientom územia obce je rieka Hron. Pravostranné prítoky rieky Hron v území obce tvoria potoky Moštenický, Plnianský, Zámocký, Járók, Ľupčica, Horný Istebník, Dolný Istebník. Ľavostranné prítoky rieky Hron v území obce tvoria potoky Driekyňa a Plavno (PHRSR, 2017).

2.1 HISTÓRIA OBCE

Najstaršie dejiny Ľupčianskej kotliny Osídlenie Ľupčianskej kotliny vzhľadom na klimatické podmienky bolo odlišné od nížinných, pre osídlenie vhodnejších území. Avšak vhodná surovínová základňa, riečna sieť a pomerne preferovaná komunikačná trasa tokom rieky Hron vytvárali vhodné existenčné zázemie. Pestovanie plodín a chov zvierat motivovali človeka k dlhšiemu pobytu na jednom mieste. Nastupuje výroba jednoduchých foriem keramických nádob a kamenných nástrojov. Tento prejav materiálnej kultúry sa však už uplatňuje v časovom úseku neskorej doby kamennej – eneolitu. Osídlenie Ľupčianskej kotliny v tomto období dokumentujú nálezy materiálnej kultúry, a to výhradne kamennej industrie a jej fragmentov, ktoré sa našli v lokalite Priehradka, kde bol v roku 1925 objavený kamenný sekeromlat. Následne sa v časti Tarasová pri zemných prácach našla ďalšia kamenná sekerka z tmavého kameňa. V jaskyni Driekyňa sa zase našiel sekromlat. Tieto nástroje sú vyrobené z materiálu, ktorý sa v kotline nenachádza. Preto predpokladáme, že nástroje boli získané obchodom a boli používané v rámci miestnej komunity.

V dobe bronzovej dochádza ku klimatickým zmenám a prichádza suchšie subboreálne obdobie. Nastáva intenzívne osídlenie nášho územia, a to hlavne v období mladšej a neskorej doby bronzovej, ľudom lužickej kultúry. Dokladuje to pomerne bohatý črepový materiál z územia Ľupčianskej kotliny. Pozostáva z fragmentov hrubostenných nádob s hladným povrchom, a to v lokalitách Pod hradom, pri Biotike a v časti Pod Skalou. V roku 1985 bola do vlastivedného múzea v Banskej Bystrici odovzdaná bronzová ihlica, ktorá bola údajne nájdená v 50. rokoch minulého storočia v katastri obce Slovenská Ľupča, a to v polohe Jablonka. Tento typ ihlice sa vyskytuje v mladšom a strednom stupni lužickej kultúry. Po odznievaní doby bronzovej reprezentovanej týmto kovom, nastupuje obdobie (materiálneho prejavu) užívania železa, ktoré nazývame dobou železnou. V našom prostredí sa osídlenie sťahuje do extrémnejších polôh, pravdepodobne z dôvodu lepšej obrany. V osídlení Ľupčianskej kotliny je výrazná absencia nálezového materiálu. Jediný známy nález z tohto obdobia je z polohy Driekynskej jaskyne, ktorá leží mimo pohronskej trasy vo výške zhruba 60 m v severozápadnom svahu Farbišťa. Tu sa našla pri ohnisku malá hlinená šálka s odlomeným pásikovým uchom, ktorá patrí do obdobia haltšatu.

V 1.-4. st. n. l. vzrastá osídlenie spolu s hospodárskym rozvojom. Tento stav sa odráža aj v materiálnej kultúre importov z oblasti Panónie. Z tohto obdobia máme v Ľupčianskej kotline identifikované tri objekty. V bezprostrednej blízkosti súčasného toku rieky Hron je lokalita v polohe Zváraliská, kde nálezový materiál pozostával prevažne z v ruke zhotovených črepov miskovitých a hrncovitých nádob. V polohe Konopiská je miesto ďalšieho výskytu nálezov z tohto obdobia. Nachádzalo sa tu pomerne veľké množstvo črepového materiálu poväčšine atypického s kusmi mazanice. Treťou lokalitou je pole pri závode Biotika, kde sa získali fragmenty z tela nádob s plastickým podlhovastým výstupkom a niekoľko zlomkov grafitových črepov. Tieto lokality nesú všetky znaky neopevnených sídiel zástavby menších aglomerácií.

V období 8.-10. st. n. l. boli výhradne využívané južné svahy s bezprostredným kontaktom s riekou Hron, ktorú pravdepodobne využívali aj ako ochranný systém. Pôdne a hydrologické pomery boli motivujúce počas celého obdobia osídlenia, preto sa využívali identické miesta na plochách osídlených v dobe rímskej, na ktorých nachádzame fragmenty materiálnej kultúry z doby osídlenia Slovanmi. Tento fakt potvrdzujú nálezy v polykulturných lokalitách Konopiská, Zváraliská a polia pri Biotike. V časti Horný Istebník sa na poli zistil zahĺbený sídlený objekt. Výplň objektu tvorila tušovo čierna masťná hlina, ktorá obsahovala veľké

množstvo keramických zlomkov z častí rekonštruovateľných nádob, ktoré mali rytú výzdobu po celej ploche tela. Výzdoba pozostávala z jednoduchej vlnovky s viacnásobným hlbokým vrezaním, ako aj plytkej, slabo viditeľnej vlnovky. Toto zdobenie dopĺňalo radiello s hrebeňovým vpichom. Ojedinelý bol nález rekonštruovateľnej nádoby – misky. Zmienené sídelné lokality nezvratne dokazujú osídlenie Ľupčianskej kotliny slovanským etnikom, a to už počas 8.storočia nášho letopočtu.

Kláštorská Lokalita Kláštorská leží v intraviláne obce Slovenská Ľupča a to v jej západnej časti. Rozprestiera sa na rovinatej ploche v blízkosti svahu vyvýšenej terénnej terasy nazývanej Za Daňacou. Plocha bola v minulosti vymedzená dvoma ramenami potoka Ľupčica, ktoré v rámci úprav v štyridsiatych rokoch minulého storočia zasypali a vykopalí umelý zberný kanál. Tento sčasti zasahuje do terénu kláštorného areálu. Prístup je z hlavnej cesty, ktorá zároveň uzatvára lokalitu z južnej strany. Na Kláštorsku, ako archeologickej lokalite stredovekého kláštora, sa skúmajú recentné zvyšky kamennej architektúry kláštorných budov. Boli a z časti sú prekryté nánosmi zeminy a suťového závalu. Lokalita sa môže skúmať len formou archeologického výskumu. Jeho výsledky sú jedinou informáciou pri hodnotení histórie, vývoja ako aj využitia objektov v minulosti. Výskum potvrdil skladbu architektúry kláštorného areálu a lokalizoval objekty rajskeho dvora, kostola a veže. Čiastočne odkrytá plocha „rajskeho dvora“ a južná a západná chodba ambitu prezentuje zachovalé kamenné murivo v južnej časti chodby s prvkami klenby. Výskum kostola odhalil niekoľko etáp stavebných úprav a potvrdil, že sa jedná o najstaršiu stavbu v areáli. Kostol bol využívaný už v prvej polovici 13. storočia, dokladom je zachovaná architektúra kamenného portálu severného vstupu do kostola. Interiér kostola, v ktorom sa nachádzajú mladšie hrobové celky, neobjasňuje priamo históriu v čase existovania kláštora. Hovorí o dobe následnej, kedy sa v predpolí zachovanej hrobky pochovávalo až do 18. storočia. Odkrytím murív veže, jej plošnej dispozície muriva a prehĺbením interiérovej časti, sa získali nové poznatky o datovaní a funkcii veže.

Samostatnú kapitolu si zasluhujú nálezy kamenných článkov s bohatou výzdobou fiál, baldachýnu a kamenných stĺpov. Patria sem aj kamenné články portálu veže, ktoré boli zistené in situ vo vstupnom priestore. Rozširuje sa takto zbierkový fond o nové architektonicky cenné prvky, medzi ktoré nesporne patrí nález hlavy maskaróna. Doterajšie poznatky by mohli v budúcnosti prispieť k predpokladanej obnove a čiastočnej rekonštrukcii objektov v rámci budovania archeologického parku. Zvýšila by sa informovanosť návštevníkov o tejto mimoriadne významnej kultúrnej pamiatke stredovekého kláštora (<https://slovenskalupca.sk/obec/historia/>, 20.12.2023).

Vymedzenie územia

Zastavané územie je vymedzené nasledovne: Účelová komunikácia do priestoru Švarca, potok Plniarsky, Záhradná ulica, Zámocký potok, železničná trať od Zámockého potoka po koniec Partizánskej ulice, Partizánska ulica, prístupová komunikácia k RS plynu, úpätie a hrana riečnej terasy, cesta III/06642, JZ hranica pozemkov rodinných domov ulice Za Daňacou, prístupová komunikácia k vodojemu, hrana terasy Ľupčice, hranica priemyselnej zóny, Ľupčianska ulica, JZ, JJZ hranica lesných pozemkov, SSZ, S hranica pozemkov rodinných domov, odbočka starej trasy cesty do Podkoníc, cesta III/06640, južná hranica rekreačnej zóny, potok Járók, ulica Podkonická cesta, cesta III/06640, potok Járók, západné oplotenie cintorína,, J a JJV hranica lesných porastov Hôrka, účelová komunikácia S hranica pozemkov rodinných domov, prístupová komunikácia na Hrad, J a JJV hranica lesných pozemkov Pod Hradom. Na JV tvorí hranicu železničná trať, na JZ prístupová komunikácia k RS plynu, areál RS plynu, SSZ hranica pozemkov rodinných domov, hrana terasy, cesta III/06642, JZ od ulice Za Daňacou, ulica Za Daňacou, hrana terasy Ľupčice, Ľupčianska ulica, JZ hranica lesných porastov, S, SZ, S hranica pozemkov rodinných domov, stará trasa cesty do Podkoníc, cesta III/06640, potok Járók, poľná komunikácia, cesta III/06640, potok Járók, západná hranica cintorína, južná hranica lesných porastov, poľná cesta S hranica pozemkov RD, prístupová komunikácia na Hrad, JJV hranica lesných pozemkov, prístupová komunikácia dopriestoru Švarca, Plniarsky potok, Záhradná ulica, Zámocký potok, železničná trať (ÚPN, 2010).

Obec leží v severovýchodnej časti Zvolenskej kotliny, asi 10 km od Banskej Bystrice smerom na Brezno. Rozprestiera sa na pravom brehu rieky Hron, ktorá preteká údolím medzi Nízkymi Tatrami a Slovenským rudohorím. Jej územie zaberá 3 232 hektárov po obidvoch brehoch Hrona, pričom pravý breh spadá pod Národný park Nízke Tatry a ľavý pod CHKO Poľana. Nadmorská výška obce je v rozpätí od 370 m v obývanom území až do 699 m (okolité vrchy), centrum obce má nadmorskú výšku 378 m. Slovenská Ľupča je najväčšou dedinou v okrese Banská Bystrica.

Dedinou prechádza potok Ľupčica, ktorý ústi do Hrona južne od obce (okrem Slovenskej Ľupče prechádza obcami Baláže a Priechod). Priemyselnou časťou Slovenskej Ľupče – Príboj – preteká rieka Istebník z obce Priechod, ktorá sa na južnej časti Slovenskej Ľupče vlieva do Hrona. K dedine sa pripisuje aj rieka Driekyňa. Obec Slovenská Ľupča má 4 miestne časti – Pod Zámkom, Majer, Príboj (priemyselná oblasť) a Driekyňa (chránená + poľnohospodárska) – a jedno sídlisko – Juhovýchod. Oblasť mimo týchto mini-oblastí sa považuje za centrum obce. Pri obci sa nachádza množstvo vrchov patriacich do Národného parku Nízke Tatry (zo severu) a do Chránenej krajiny Poľana (z juhu). Príkladom je napríklad Mackov bok, Šupín alebo neďaleká Dúbravka. Najvyššia nadmorská výška v obci je 699 m n. m. V obci sa nachádza prírodná pamiatka, a to Ľupčiansky skalný hribeň v

nadmorskej výške 432 m n. m. Od roku 1979 je oblasť v okolí skalného hriba chránenou prírodnou rezerváciou patriacou pod NAPANT (https://sk.wikipedia.org/wiki/Slovensk%C3%A1_%C4%BDup%C4%8Da#Pozri_aj, 20.12.2023).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Obec je súčasťou Zvolenskej kotliny. Vertikálnu členitosť oblasti vyjadrujú výškové rozdiely v západnej málo zvlnenej až rovinnej časti zväčša 5 - 30m so strednými uhlami sklonov 2-6 stupňov, v južnej až juhovýchodnej časti 30-120 m so strednými uhlami sklonov 6-10 stupňov a na východnom okraji 180 m so strednými uhlami 10-14 stupňov. Nadmorské výšky dna kotliny sa pohybujú od 290 m do 500 m, nad 500 m vyčnievajú andezitové tvrdoše v južnej časti kotliny (Rohy). Bystrická a Ponická vrchovina vystupuje až nad 700 m. Na zlomové poruchy poukazujú početné minerálne pramene pri Sliači, Zvolene, Kováčovej, Banskej Bystrici a inde (<http://www.binderovci.sk/index.php?cat=13&id=46>, 10.11.2011).

Geomorfologické členenie oblasti Slovenského stredohoria

Oblasť	Celok	Podcelok
Slovenské stredohorie	Zvolenská kotlina	Sliačska kotlina, Zvolenská pahorkatina, Bystrické podolie, Slatinská kotlina, Detvianska kotlina, Povraznícka brázda, Bystrická vrchovina, Ponická vrchovina, Rohy

Zdroj: Mazúr a Lukniš, 1986

Starohorské vrchy - sú jadrové pohorie na strednom Slovensku. Z geomorfologického hľadiska je to geomorfologický celok v provincii Západné Karpaty, subprovincii Vnútorne Západné Karpaty a Fatransko-tatranskej oblasti. Najvyšším vrchom je Kozí chrbát (1 330,4 m n. m.). Ide o plošne málo rozsiahle pohorie. Na severe hraničí s Veľkou Fatrou, na západe s Kremnickými vrchmi, na juhu so Zvolenskou kotlinou a na východe s Nízkymi Tatrami. Hranica prechádza údolím Starohorského potoka, odtiaľ cez hrebeň Japeňa do doliny Cenova, potom na východné svahy Kremnických vrchov na západnom okraji obcí Kordíky a Králiky. Odtiaľ hranica zo severu obchádza prevažnú väčšinu intravilánu mesta Banská Bystrica, odkiaľ smeruje k obciam Podkonice a Moštenica, následne údolím Vážnej do Hiadel'ského sedla (1 099 m n. m.). Zo sedla prechádza územím južne od osady Korytnica-kúpele do údolia potoka Žarnovka a do obce Donovaly, kde schádza do údolia Starohorského potoka. Geomorfologický celok sa vnútorne člení na jediný podcelok, Kordícku brázd v juhozápadnej časti v povodí Tajovského potoka.

Horehronské podolie - je geomorfologický celok v centrálnej časti Slovenska, súčasť Fatransko - tatranskej oblasti. Susedí s Nízkymi Tatrami na severe, Spišsko - gemerským krasom na východe, Veporskými vrchmi na juhu a Zvolenskou kotlinou na západe. Skladá sa zo štyroch podcelkov: Hel'pianske podolie, Bystrianske podhorie, Breznianska kotlina a Lopejská kotlina. Horehronské podolie zaberá horný tok rieky Hron (okrem pramennej oblasti), najviac sa rozširuje v oblasti sútoku Hrona s Rohoznou a Bystriankou v Brezninanskej kotline. Začína sa pri obci Telgárt a končí za obcou Medzibrod. Najvyšším bodom územia je vrch Skalka (1 097,9 m n. m.) pri Pohorelej a najnižším bodom je koryto rieky Hron pri Medzibrode (cca 405 m n. m.).

Geologický vývoj a geologické pomery

Geologický vývoj územia bol pestrý. Prebiehali tu mohutné horotvorné procesy hercýnskeho a alpínskeho vrásnenie, vystupujú tu horniny vzniknuté v moriach rôznej hĺbky, prietochných jazerách a aj usadeniny riek najmladšieho obdobia. Najstarším horninovým komplexom je melafýrová séria, ktorá vznikla od konca prvohôr (perm) do začiatku druhohôr (trias). Charakteristickými horninami sú melafýry (mandľovce), sopečné horniny zodpovedajúce gabrám (Príboj), častokrát ich dutiny sú vyplnené rôznymi minerálmi (prehnit, kalcit, chalkopyrit...). Spolu so sopečnými horninami tu vystupujú aj usadené horniny pestrých farieb (červená, zelená, sivá) typu pieskovcov, drobnozrných zlepcov, arkóz a pestrých bridlíc. Tento komplex patrí k chočskému príkrovu, ktorý bol pri alpínskych horotvorných pohyboch presunutý. Druhohorné usadeniny budujú prevažnú časť územia, najmä v južnej časti katastra.. Zastúpené sú horniny triasu, jury a kriedy. Triasové usadeniny vznikali v morskem prostredí, ktoré bolo charakteristické pre obdobie druhohôr. Medzi horninami nachádzame sivé až tmavosivé vápence (dolina Ľupčice), dolomity (vytvárajú široký pruh paralelný s Hronom), ktoré tvoriaskalné kulis vstupu do dolín Ľupčice, Mackov bok, Driekyňa, Plavno(a aj tzv. bunkovitě

dolomity (pruh SV smeru z doliny Driekyne). Triasové vápence a dolomity patria k súvrstviam chočského príkrovu. Triasový vek (vrchný trias) majú aj pestré (červené, hnedé) bridlice s vložkami dolomitov, kremencov a pieskovcov (okolie Pôlča). Jurské usadeniny majú charakter organogénnych vápencov so zastúpením rôznych fosílnych druhov. Do krížňanského príkrovu patria škrvňité slieňovce a vápence (medzi Driekynou a Pôlčom). Kriedové usadeniny (spodná krieda) reprezentujú tmavosivé oranogénne, piesočnaté vápence. Obsahujú skamenelé nálevníky (priestor medzi dolinou Veľké Plavno a Driekynou). Tiež patria do súvrstvia krížňanského príkrovu. Po prerušení sedimentácie v druhohornom mori alpínskym vrásnením sa celé súbory usadenín rozrušili a odplavili. Návrat mora (transgresia) sa datuje až v strednom paleogéne (eocéne). Tvorila ho prevažne zlepenca s výskytom schránok numulitov viacerých druhov. Pôvodne rozsiahli komplex paleogénnych usadenín bol eróziou rozrušený a zachoval sa vo zvyškoch SZ a Z od sídla (odkryvy pri Ľupčianskom skalnom hríbe). Mladšie obdobie treťohôr (neogén) sa prejavovalousadzovaním štrkov a pieskov (spevnené na zlepenca a pieskovce) a produktami sopečnej činnosti (tufy, sopečné brekcie). Najmladšie štvrťohorné obdobie je charakteristické procesmi erózie, ktoré rozrušili staršie horninové komplexy a vytvárajú svahové a riečne akumulácie. Povrchové tvary vyskytujúce sa v území sú výsledkom erózných procesov koncom treťohôr, ale aj procesov mladších. Medzi staré formy patriazvyšky starého povrchu v širšom okolí Pôlča, ktorý bol následne rozrušený pleistocénou eróziou. Jej dôsledkom je vznik doliny Driekynou. Vlastný Pôlčpredstavuje krasový reliéf. Tvarove a pôvodom sa dá charakterizovať ako polje či krasová depresia (ÚPN, 2010).

Pôdy

So štvrťohorným obdobím je úzko spojený aj proces vzniku pôd. Na riečnych nivách (najmä Hrona) sa vyvinuli nívne pôdy (fluvizeme), často oglejené. Vyskytujú sa tu aj podzolované pôdy a na vápnitom podloží aj rendziny. Často sa vyskytuje aj hnedá lesná pôda (kambizem) (ÚPN, 2010).

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdných druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdných druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Kategorizácia pôdných druhov		
Kategória zrnitosti	Obsah častíc < 0,01 mm	Zastúpenie v %
pôdy ľahké	- piesočnaté (0 - 10%)	6,4
	- hlinitopiesočnaté (10 - 20%)	
pôdy stredne ťažké	- piesočnatohlinité (20 - 30%)	73,2
	- hlinité (30 - 45%)	
pôdy ťažké	- ílovitohlinité (45 - 60%)	17,1
	- ílovité (60 - 75%)	
pôdy veľmi ťažké	- íly (> 75%)	3,3

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Zastúpenie pôdných druhov v okrese v %					
	Kategória eróznej ohrozenosti				
	ľahké piesočnaté, hlinitopiesočnaté	stredne ťažké piesočnatohlinité	hlinité	ťažké ílovitohlinité	veľmi ťažké ílovité, íly
Banská Bystrica	4,49	60,68	26,81	8,02	-
Banskobystrický kraj	10,02	56,75	16,91	15,79	0,52

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností

získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdných typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)																
Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrážy
B. Bystrica	7,10	0,40	-	0,03	-	0,20	59,91	0,84	1,44	20,96	0,03	-	0,02	0,54	-	8,54
BB kraj	11,02	1,64	0,29	4,22	12,73	4,98	47,07	0,27	10,31	2,97	-	-	0,23	1,65	0,14	2,46

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)											
Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Banská Bystrica	8,56	26,29	29,71	9,54	13,15	7,71	4,54	0,18	0,33	-	29,30
Banskobystrický kraj	2,57	13,83	18,06	10,86	13,39	16,42	15,23	8,27	1,15	0,21	43,17

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Slovenská Ľupča od roku 2012.

Výmera územia v ha.											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celk. výmera úz. obce	3 232,5	3 232,5	3 232,5	3 232,5	3 232,5	3 232,5	3 232,5	3 232,5	3 232,5	3 232,5	3 232,5
Poľnohosp. pôda - spolu	1 081,6	1 081,3	1 081,2	1 080,2	1 080,2	1 079,9	1 079,2	1 080,1	1 079,9	1 077,1	1 077,0
- orná pôda	331,1	331,0	331,0	331,0	330,9	330,8	330,3	330,3	330,2	327,6	327,6
- záhrada	51,6	51,5	51,5	51,4	51,4	51,4	51,2	51,2	51,1	51,0	51,0
- ovocný sad	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
- trvalý trávny porast	694,7	694,7	694,5	693,7	693,7	693,6	693,5	694,5	694,4	694,2	694,2
Nepoľnoh. pôda - spolu	2 151,0	2 151,2	2 151,3	2 152,3	2 152,3	2 152,6	2 153,3	2 152,4	2 152,6	2 155,5	2 155,5
- lesný pozemok	1 755,2	1 755,2	1 755,2	1 756,0	1 756,0	1 756,0	1 756,0	1 756,0	1 756,0	1 755,6	1 754,9
- vodná plocha	40,9	40,9	40,9	40,9	40,9	40,9	40,9	41,0	41,0	41,0	41,0
- zast. plocha a nádv.	219,8	220,0	220,0	220,3	220,3	220,6	220,8	220,8	220,9	221,1	221,3
- ostatná plocha	135,1	135,1	135,2	135,1	135,1	135,0	135,7	134,6	134,6	137,7	138,4

Zdroj: 20.12.2022, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila relatívne významne. V roku 2022 boli poľnohospodárske pôdy zastúpené v rozlohe 1077 ha. Nepoľnohospodárska pôda bola zastúpená 2155,5 ha. Lesné pozemky boli v rozlohe 1754,9 ha. K najväčším zmenám došlo v prípade ornej pôdy, ktorej výmera klesla na 327,6 ha. K nárastu došlo aj v prípade zastavaných plôch a nádvorí, ktoré stúpili na 221,3 ha.

Hydrologické pomery

Riešené územie spadá do povodia Hrona (hydrologické číslo povodia 4 - 23 - 02). Hlavným recipientom riešeného územia obce Slovenská Ľupča je rieka Hron s pravostranným prítokom: potokom Dúbrava (Dolný Istebník), Istebník (Horný Istebník), Ľupčica, Járók, Zámocký potok, Plniarsky potok a Moštenický potok a ľavostranným prítokom: potokom Driekyňa a Plavno. Rieka Hron je v riešenom území, tzn. 5 km-vom úseku neupravená. Prítoky rieky Hron v riešenom území zámocký potok, Potok Jarok, Ľupčica, Istebník a Dúbrava sú v intarviláne obce a priemyselnej zóny upravené. V riešenom území na potoku Driekyňa je vybudovaná malá vodná nádrž pre odber úžitkovej vody s max.

hladinou zátopy hladina 385 m n.m. a objemom 3820 m³. Na Zámockom potoku sú vybudované malé retenčné nádržky - dva rybníky. Starší rybník má historickú hodnotu, ale je nefunkčný (ÚPN, 2010).

Ľupčica

Ľupčica je pravostranný prítok Hrona, meria 11,9 km a je tokom III. rádu. Prameň: v Starohorských vrchoch na južnom svahu Krčahov (1 128,8 m n. m.) v nadmorskej výške okolo 930 m n. m. Smer toku: prevažne na juhovýchod. Geomorfologické celky: 1.Starohorské vrchy, 2.Zvolenská kotlina, podcelok Bystrické podolie. Prítoky: sprava Banský potok, prítok zo samoty Brvnište, zľava Marková, prítok spod sedla Príslop (789,8 m n. m.) a potok z obce Podkonice. Ústie: do Hrona južne od obce Slovenská Ľupča v nadmorskej výške 368,5 m n. m.. Obce: Baláže, Priechod a Slovenská Ľupča. Nad potokom sa v Slovenskej Ľupči nachádza prírodná pamiatka Ľupčiansky skalný hrb (<https://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%BDup%C4%8Dica>, 20.12.2023).

Moštenický potok

Moštenický potok je pravostranný prítok Hrona, meria 11,8 km a je tokom III. rádu. Vytvára tri výrazné úseky, na hornom toku preteká dolinou Studenec, na strednom toku Čiernou dolinou a napokon na dolnom toku vytvára Moštenickú dolinu. Prameň: v Starohorských vrchoch na východnom svahu Hrubého vrchu (1 169,4 m n. m.) v nadmorskej výške okolo 1 060 m n. m. Smer toku: dolinou Studenec tečie severojužným smerom, pod sedlom Príslop (789,8 m n. m.) sa stáča najprv na východ a postupne na juhovýchod, na dolnom toku tečie najprv na juh a napokon k ústiú na juhovýchod. Geomorfologické celky: 1.Starohorské vrchy, 2.Zvolenská kotlina, podcelok Bystrické podolie. Prítoky: zľava z oblasti Skorušín, prítok (598,3 m n. m.) spod Vlačuhova (1 034,3 m n. m.) a Uhliarsky potok, sprava nemá významnejšie prítoky. Ústie: do Hrona juhozápadne od obce Lučatín v nadmorskej výške okolo 380 m n. m.. Obce: Moštenica, Lučatín, Slovenská Ľupča (https://sk.wikipedia.org/wiki/Mo%C5%A1tenick%C3%BD_potok, 20.12.2023).

Riešené územie spadá do povodia rieky Hron. Povodie Hrona v riešenom území tvoria základné povodia: **Hron pod Čiernym Hronom (číslo hydrologického poradia 4 - 23 - 01), Hron od Čierneho Hrona po Slatinu (číslo hydrologického poradia 4 - 23 - 02), Slatina (číslo hydrologického poradia 4 - 23 - 03), časť povodia Hron od Slatiny po odbočenie Perca (číslo hydrologického poradia 4 - 23 - 04).**

Širšia oblasť v okolí obce Slovenská Ľupča spadá do 7 hydrogeologických rájónov.

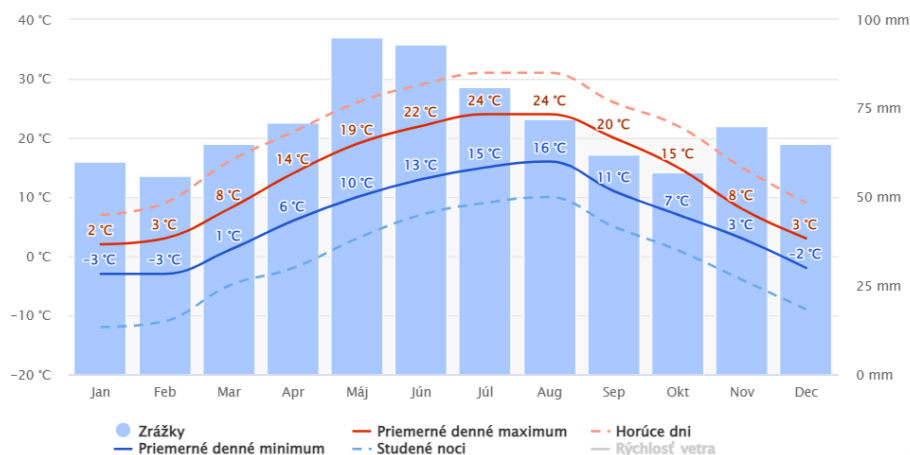
Zoznam hydrogeologických rájónov

Označenie	Hydrogeologický rájón - názov	Čiastkové povodie	Okres
MV 023	Mezozoikum chočského príkrovu Z časti Veľkej Fatry	Váh, Hron	Banská Bystrica
MG 076	Kryštalínium a mezozoikum JZ svahov Nízkych Tatier	Hron	Banská Bystrica, Brezno
MG 077	Mezozoikum a paleozoikum starohorských vrchov a S časti Zvolenskej kotliny	Hron	Banská Bystrica
MG 078	Mezozoikum a predmezozoické útvary SV časti Zvolenskej kotliny a SZ časti Veporských vrchov	Hron	Banská Bystrica, Zvolen
Q 080	Kvartér nivy Hrona a Slatiny od Slovenskej Ľupče po Tlmače	Hron	Banská Bystrica, Zvolen, Žiar nad Hronom, Žarnovica
NQ 081	Neogén Zvolenskej kotliny - Z časť	Hron	Banská Bystrica, Zvolen
V 083	Neovulkanity pohoria Poľana a časti Zvolenskej kotliny	Hron	Banská Bystrica, Detva, Zvolen

Zdroj: ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, 2009, s. 379-380.

Klimatické pomery

Územie patrí do mierne teplej a miernevlhkej klimatickej oblasti. Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje v rozsahu 7,5-8,0°C. V najchladnejšom mesiaci januári priemerná teplota vzduchu v Slovenskej Ľupči dosahuje -3,3°C a v najteplejšom mesiaci júl 17,8°C. Absolútne minimálne teploty vzduchu klesajú až na -28°C a absolútne maximálne teploty vzduchu vystupujú na 37°C. V priemere za zimu sa tu vyskytuje 25-30 ľadových dní, v ktorých maximálna teplota vzduchu klesá pod 0°C a 120 až 125 mrazových dní, ktorých minimálna teplota vzduchu klesá pod 0°C. V letnom období sa vyskytuje v priemere 45-50 letných dní, v ktorých maximálna teplota vzduchu vystupuje nad 25°C a v priemere 6-8 tropických dní v ktorých maximálna teplota vystupuje nad 30°C. V mimoriadne horúcich letných obdobiach sa vyskytuje až 82 letných dní a 32 tropických dní (ÚPM, 2010).

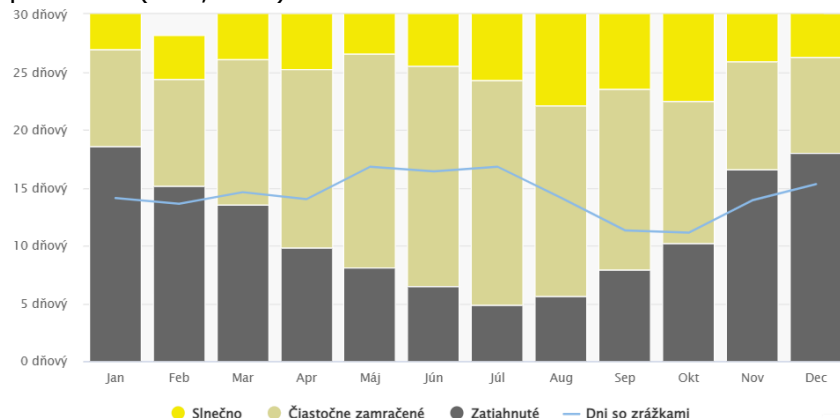
Obrázok: Priemerný úhr zrážok

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Priemerné denné maximum (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre obec Slovenská Ľupča. A naopak, "priemerné denné minimum" (plná modrá čiara) zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenějších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov.

Z globálneho hľadiska medzi najchladnejšie mesiace v roku patrí január, február a december. Najviac zrážok sa v obci vyskytuje v mesiacoch máj, jún a júl.

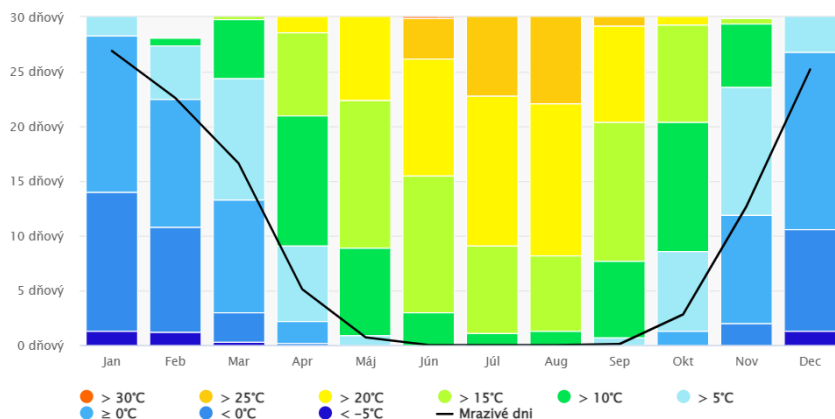
Pre túto oblasť sú charakteristické vysoké denné amplitúdy teploty vzduchu, ktoré spolu s hromadením studeného vzduchu v priebehu noci sú základnými faktormi vytvárania prízemných inverzií. Rozptyl ovzdušných prímiesí zo zdrojov znečisťovania ovzdušia je negatívne ovplyvňovaný najmä prízemnou inverznou vrstvou o vertikálnej hrúbke v priemere 50-100 m. V tejto stabilnej a chladnej vzduchovej hmote sú eliminované konvektívne a advektívne pohyby vzduchu i jeho prirodzené premiešavanie a výmena. Prízemné inverzie o vertikálnych výškach do 100 m sa v údolných polohách vyskytujú v priemere v 175-200 dňoch. Vytvárajú sa najčastejšie vo večerných hodinách a zanikajú v lete skoro ráno a v zime v priebehu dopoludnia. V priemere v 30 dňoch nedochádza k rozrušeniu tejto prízemnej inverzie počas celého dňa. Slabé inverzie, pri ktorých sú pohoria teplejšie ako údolia o 0,1-3,0 °C, dosahujú 60-70 % početnosti. V lete trvajú prízemné inverzie v priemere 6-10 hodín a v zime v priemere 12-16 hodín. Inverzie teda nepriaznivo ovplyvňujú rozptyl ovzdušných škodlivín v údolných oblastiach v priemere 24 % početnosti. Hmly sa v danej oblasti vytvárajú predovšetkým v jesennom a zimnom období. V zimných mesiacoch sa vytvárajú v priemere v 6-8 dňoch, v letných v priemere v 1-4 dňoch. V údolných polohách sa vyskytuje v priemere 60 dní s hmlou. K tvorbe hmiel dochádza najčastejšie v priebehu noci a k ich rozrušovaniu zväčša v skorých dopoludňajších hodinách. V letnom polroku trvajú počas dňa zväčša 2-4 hodiny, v zimnom polroku 6-11 hodín. Hmly sa teda v predmetnej oblasti z hľadiska počtu dní vyskytujú v priemere v 16% početnosti a z hľadiska ich skutočného trvania, ktoré je len občas celodenné v priemere len 6% početnosti (ÚPM, 2010).

Obrázok: Slnčné, oblačné a daždivé dni v Slovenskej Ľupči
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

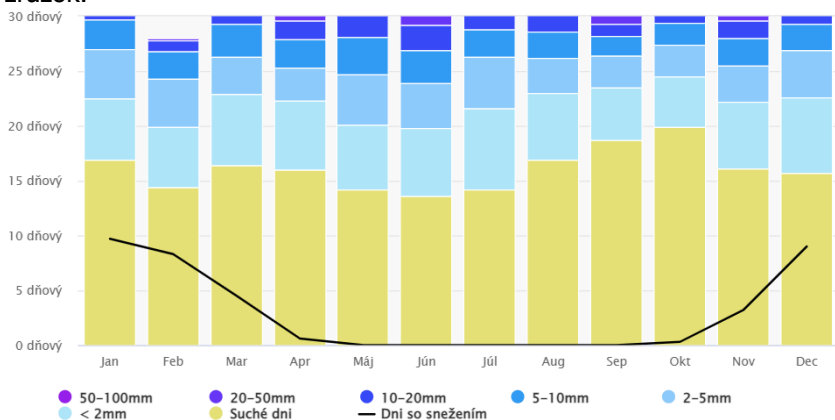
V ročnom chode sa najvyššie priemerné úhrny zrážok vyskytujú v oblasti Slovenskej Ľupče v júni a dosahujú 100 mm. Druhotné maximum zrážok je v júli s priemerným úhrnom 88 mm. Priemerný ročný úhrn zrážok je 790 mm, maximálny 1097 mm a minimálny 510 mm. Sucho v trvaní 28 dní sa vyskytuje v priemere raz za dva roky, v trvaní 60 dní raz za 50 rokov. V slovenskej Ľupči sa za rok vyskytuje 110 zrážkových dní s úhrnom zrážok 1 mm a viac. Prostredníctvom týchto zrážok dochádza k vymývaniu škodlivín a tým aj k čiastočnému očisťovaniu ovzdušia (ÚPM, 2010).

Diagram najvyššej teploty pre Slovenská Ľupča zobrazuje, koľko dní v mesiaci dosiahne určitú teplotu.

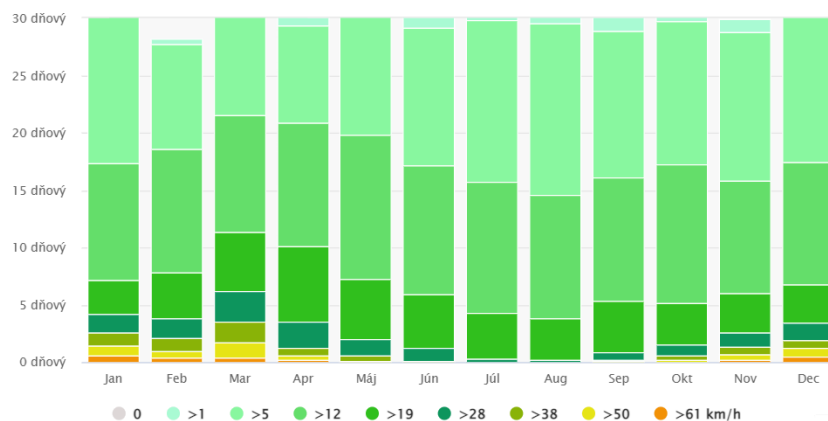
Obrázok: Najvyššie teploty
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram zrážok pre Slovenská Ľupča zobrazuje počet dní v mesiaci, v ktorých spadne isté množstvo zrážok.

Obrázok: Úhrny zrážok
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram pre obec Slovenská Ľupča prezentuje nasledujúci graf dni v mesiaci, počas ktorých vietor dosahuje určitú rýchlosť.

Obrázok: Rýchlosť vetra

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Najviac veterných dní je v mesiacoch december, január, február a marec.

Reliéf hodnotenej krajiny podmieňuje stáčanie všeobecného prúdenia vzduchu do kotlinového územia a do smeru dolín. Pozdĺž doliny Hrona prevláda prúdenie vzduchu od severovýchodu a juhozápadu. Bezvetrie a veľmi slabá veternosť s priemernými rýchlosťami do 1 m/s sa v doline Hrona vyskytuje v priemere v 37% častosti táto veľmi slabá veternosť sa najviac podieľa na zhoršení rozptylu ovzdušných prímiesí. Slabý vietor o priemernej rýchlosti 1-2,5 m/s sa pohybuje v doline rieky Hron v priemere v 39% častosti, mierny vietor o priemerných rýchlostiach 2,6 až 7,5 m/s sa v doline rieky Hron pohybuje v priemere v 21% - nej častosti a čerstvý až silný vietor o priemerných rýchlostiach nad 7,5 m/s priemerne v 2-3% častosti. Pri veľmi labilnom zvrstvení ovzdušia sa priemerné rýchlosti vetra pohybuje v rozsahu 3-4 m/s, pri labilnom v rozmedzí 2,5 až 3 m/s, pri mierne labilnom v rozsahu 2 až 2,5 m/s a pri stabilnom v rozsahu 0,5 až 1 m/s. V pahorkatinách je zvýšená častosť labilnejších a v dolinách stabilnejších vzduchových hmôt (ÚPM, 2010).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Živočíšstvo

Väčšinu územia pokrývajú druhotne premenené smrekové monokultúry. Geografická poloha, charakter klímy a aktivity človeka mali rozhodujúci vplyv na formovanie rastlinných /biocenóz/ a živočíšnych spoločenstiev v území katastra obce. Územie katastra je charakteristické výskytom mnohých vzácných a chránených druhov živočíchov, ako napr. medveďa hnedého, rysa ostrovida, vlka obyčajného a pod. Z hľadiska prírodných podmienok a ekologických nárokov zooložky možno na území katastra vyčleniť tieto základné biotopy (ÚPM, 2010):

Biotop lesov

Patrí k najrozsiahlejším biotopom katastrálneho územia. V rozsiahlych lesných komplexoch Nízkych Tatier sa vyskytujú a hniezdia chránené druhy vtákov, ako sýkorka uhliarka, sýkorka chochlatá, hýľ obyčajný. V hustej spleti konárov starých smrekov si stavajú guľovité hniezda králik zlatohlavý a králik ohnivohlavý, ktoré patria medzi najmenšie vtáky Európy, v puklinách kôry bleskom rozštípených stromoch si stavia hniezdo kôrovník dlhoprstý. Vo vyšších polohách žije horský druh drozd holohrivý. Dost' často sa vyskytuje aj naša najväčšia sova výr skalný. Z lesných kúr sa na území katastra v hojnom počte vyskytuje jariabok hôrny, veľmi vzácné možno pozorovať hlucháňa obyčajného. Z dravcov je najbežnejším druhom sokol myšiars a jastrab krahulec. Vzácnnejšie hniezdia druhy zaradené do červenej knihy ohrozených vtákov jastrab veľký a sokol lastovičiar, ktorý s obľubou obsadzuje staré hniezda po vranách. Na rúbaniskách a okrajoch lesných ciest a porastov v tzv. ekotónoch hniezdi vzácna sluka obyčajná, v hlbokých lesoch Nízkych Tatier možno prekvapiť aj bociana čierneho. Okrem vtákov v lesoch žijú aj drobné vzácné cicavce, ako plh lesný, veverica obyčajná, piskor vrchovský, myšovka vrchovská a pod. K pôvodným zástupcom fauny patrí aj sviňa divá, jelen obyčajný a srnec hôrny, ktorý je v tejto oblasti najpočetnejšou poľnou zverou. Zo skupiny mäsožravcov sa najčastejšie vyskytuje líška obyčajná, kuna lesná, vzácny je rys ostrovid, jazvec obyčajný, občas sa do územia katastra zatúla medveď hnedý. Z nižších stavovcov, najmä v blízkosti vôd a zamokrených plôch, trvale žijú obojživelníky ako skokan hnedý, salamandra škvrnitá a vzácny karpatský endemit - mlok karpatský. Na rúbaniskách a lesných lúčnych enklávach je bežný koník červenokrídly, mravce, pavúky, bystrušky, svižníky a iný hmyz. Z motýľov sa vyskytuje bábočka pávoká, bodliaková a admirálska, dúhovec väčší a pod.

Biotopy polí a lúk

Vznikli odlesnením lesných komplexov a ich využívaním pre poľnohospodárske účely. Od lesných biotopov sa odlišujú druhovou chudobnosťou /biodiverzitou/ živočíšnych spoločenstiev. Typickými predstaviteľmi sú hraboš poľný a zajac poľný. Vzácnnejšie sa

vyskytuje jarabica obyčajná, prepelica obyčajná a na vlhkých, nehnojených a ručne kosených lúkach možno ešte počuť chrapkáč poľný, ktorý patrí medzi globálne ohrozené európske druhy. Na celom území Európy mu hrozí vyhynutie. Z vtákov je typickým obyvateľom kultúrnej stepi škvrňák obyčajný, za potravou sem zalietajú dravce, vrany, straky, netopiere a pod. Z plazov sa vyskytuje vretenica obyčajná, jašterica obyčajná a živorodá a slepých lámavý.

Biotop tečúcich vôd

Potoky majú charakter pstruhového pásma, v ktorých žijú hlaváč obyčajný a pásoplutvý, pstruh potočný, hrúz obyčajný. Zriedkavý je rak riečny. Najhojnejšou rybou je ohrozený druh čerebľa obyčajná. Z vtákov je na vodný biotop viazaný vodnár obyčajný, kačica divá, v hlinitých brehoch hniezdi i niekoľko párov krásnych rybárikov obyčajných. Za potravou zalietajú bociany čierne, trasochovky biele a horské. Z cicavcov sa vyskytuje dúlovnica väčšia a menšia, hryzec vodný... Na vody a alúviá potokov je viazaná užovka obyčajná, drozd číkotavý, mäkkýše, červy, hmyz a pod.

Biotop ľudských sídiel

Zaberá intravilán obce, a jeho bezprostredné okolie. Medzi typických nepriemyselných obyvateľov patrí myš domová, potkan obyčajný, z mäsožravcov kuna skalná, lasica obyčajná, hranostaj obyčajný a v súčasnosti už pomerne vzácny tchor obyčajný. V záhradách a kopách listia zimuje jež východoeurópsky. Z vtákov hniezdia na budovách beloritky obyčajné, žltouchovky domové a vzácne mucháre sivé. Lastovičky obyčajné si stavajú hniezdav maštaliach. Búdky osídľujú škorec obyčajný, žltouchovka hôrny, sýkorka veľká a belasá, zriedkavo netopiere. V záhradách na stromoch s obľubou hniezdia zelienky obyčajné, stehlíky konôpkare, drozdy čierne a hrdličky záhradné (ÚPM, 2010).

Rastlinstvo

Rastlinný kryt katastrálneho územia obce je výrazne ovplyvnený dvoma prírodnými činiteľmi – podnebie (chladné, vlhké) a geologický podklad. Na vývoj rastlinných spoločenstiev a ich druhové zloženie malo vplyv osídľovanie územia. Zvyšky pôvodnej prirodzenej vegetácie predstavujú predovšetkým koridory šírenia teplomilných prvkov, ktoré často sledujú okraje údolia Hrona. Naprevažne vápnitom podloží nachádzame vápnomilné bukové lesy, do ktorých umelými výsadbami boli vnesené druhy, vyskytujúce sa v pôvodnej drevinnej skladbe bučiny podružne (najmä smrek, borovica, smrekovec a ďalšie). Teplomilný charakter dokresľuje aj zastúpenie krovín, medzi ktorými sa vyskytuje drien (Cornus mas), dráč (Berberis vulgaris), brekyňu (Sorbus torminalis) a iné. Pozoruhodný je aj výskyt tisu (Taxus baccata) v oblasti Driekyne. Cenným súborom je zachovalý prirodzený porast duba zimného (Quercus petraea), tvoriaceho až 80% porastovej skladby s prímiesou ceru (Quercus cerris), hrabu (Carpinus betulus) a ďalších teplomilných druhov krovín a bilín (ŠPR Príboj). Nachádzame tu aj viaceré vzácne, ohrozené a chránené druhy. Najznámejší je poniklec slovenský (Pulsatilla slavica) - Mackov bok, ale rozptýlene sa nachádza na viacerých lokalitách v severnej časti katastrálneho územia a na niektorých miestach v oblasti Driekyne a Šupína. Pomerne hojné zastúpenie je aj čalade vstavačovitých (Orchidaceae), patriacich do ohrozených druhov. Najmä vstavačbledý (Orchis pallens), bradáčik vajcovitolistý (Listera ovata), vemenník dvojlistý (Platanthera bifolia), vstavačovec bazový (Dactylorhiza sambucina), kruštík širokolistý (Epipactis helleborine), kruštík tmavočervený (E. atrorubens), krušík rožkatý (E. muelleri), prilbovka červená (Cephalanthera rubra), prilbovka dlholistá (C. longifolia), hniezdovka hlístová (Neottia nidus-avis), koralica lesná (Collatorrhiza trifida). Z ďalších chránených druhov sa vyskytuje ľalia zlatohlavá (Lilium martagon), orlíček obyčajný (Aquilegia vulgaris), prilbica (Aconitum sp.) a iné. (ÚPM, 2010).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je plne elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod (96,46 %). Obec má komplexne vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV (91,27 %). Dažďová kanalizačná sieť je riešená prostredníctvom rigolov popri ceste (10 %). Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné: T - mobile 100 %, Orange 100 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom G4, G5, DSL, a mobilných operátorov, WIFI, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	áno/nie	áno/1	áno/1
Káblková televízia	áno/nie	áno	áno
Verejný vodovod	pokrytie v %	96,46	100
Vlastný zdroj pitnej vody		vodný zdroj Ľupčica (SKV Priečod – Selce – Slovenská Ľupča) Q _{min} = 9,0 l.s-1	zdroj Ľadová studňa využívaný pre SKV PSV
Verejná kanalizácia dažďová	názov/výdatnosť pokrytie v %	áno/10%	áno/100%

Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	91,27	áno/100%
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	74,94	áno/90%
	DSL	áno/100%	áno/100%
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/	áno	áno/100%
	Wi-Fi	áno	áno
verejný internet	áno/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	áno/nie	áno	áno
internetová kaviareň	áno/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	100	100
pokrytie signálom T-mobile	%	100	100
verejné studne	počet	0	0
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	Ľupčica 26,0 l.s -1	Ľupčica 26,0 l.s -1
vodojemy	počet/objem	2	2
priemyselná zóna - výrobná	počet firiem	áno	áno
priemyselná zóna - skladové hospodárstvo	skladová plocha v m3	áno	áno
skládka TKO	áno/nie	nie	nie
separovaný zber	áno/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	áno/nie	áno	áno
kompostovisko	áno/nie	nie	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1
Zdroj: OcÚ Slovenská Ľupča			

Zásobovanie pitnou vodou

Časť obce Slovenská Ľupča je v súčasnosti napojená na skupinový vodovod Priechod – Selce – Slovenská Ľupča (ďalej SKV). Zdrojom pitnej vody SKV je vodný zdroj Ľupčica s výdatnosťou 26,0 l.s -1. Pre obec Slovenská Ľupča sa uvažuje odoberať množstvo cca $Q = 9,0$ l.s -1. Voda z vodného zdroja Ľupčica (ČS Priechod) je privádzaná prírodným potrubím do vodojemu Ľupča o objeme 2×400 m³ s max. hladinou 425,00 m n.m.. Z vodojemu je voda privádzaná zásobným potrubím v dĺžke 475 m profilu DN 200 cez AT stanicu, v súčasnosti mimo prevádzky, do rozvodnej siete. V súčasnosti je v obci vybudovaná rozvodná sieť v dĺžke 11200 m profilu DN 200 – 1'. Obec je zásobovaná v jednom tlakovom pásme. Doplnujúcim vodným zdrojom pre obec Slovenská Ľupča a zdrojom vody pre priemyselnú časť Slovenská Ľupča – Priboj a mesto Banská Bystrica je vodný zdroj Ľadová studňa (vodný zdroj Pohronského skupinového vodovodu, ďalej PSV). Voda je vedená z vodného zdroja Ľadová studňa prírodným potrubím profilu DN 500.

V prípade nedostatku pitnej vody pre obec Slovenská Ľupča z vodného zdroja Ľupčica sa uvažuje využívať pitnú vodu z vodného zdroja Ľadová studňa cez AT stanicu, ktorá je vybudovaná pod vodojemom Slovenská Ľupča a výtlačné potrubie v dĺžke 472 m profilu DN 150. Vzhľadom na súčasnú spotrebu vody v obci je AT stanica mimo prevádzky. Voda v priemyselnej časti Slovenská Ľupča – Priboj je privádzaná z prírodného potrubia DN 500 cez výtlačné potrubie DN 250 do vodojemu Biotika o objeme 2×1500 m³ s max. hladinou 415,00 m n.m. Objekty priemyselnej výroby lokalizované v priestore východne od toku Dúbravicy (Dolný Istebník) sú zásobované bez akumulácie, tzn. priamo z hlavného prírodného potrubia PSV. Objekty priemyselnej výroby západne od toku Dúbravica (Dolný Istebník) sú zásobované z vodojemu Biotika. V časti obce Pod zámkom je vybudovaný starý vodojem, ktorý je v súčasnosti vyradený z prevádzky. Zásobovanie vodou RD Hron je zo studní s výdatnosťou $Q = 1,0$ l.s-1, z ktorých je voda prečerpávaná do vodojemu Selá o objeme 20 m³. Objekt Tehelne je zásobovaný pitnou vodou z vlastného zdroja. Lokalita Rómskej osady je zásobovaná pitnou vodou z vodného zdroja, ktorý je situovaný v rómskej osade. Zdroj nemá stanovené pásma hygienickej ochrany. Lokalita vodáckej základne Mlynček je zásobovaná vodu z individuálnych zdrojov. Lokalita Lesnej škôlky je zásobovaná vodou z vlastného zdroja s kapacitou $Q = 5,0$ l.s -1, z ktorého je voda vytláčaná do bazénu a vodojemu (ÚPN, 2010).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 762 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 7 domov. Bez napojenia na verejný vodovod bolo 15 bytov.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	762	96,46
v dome - vlastná	7	0,89
mimo domu - z verejnej siete	2	0,25
mimo domu - vlastná	1	0,00
bez prípojky	15	1,90
nezistený	3	0,38
Domy spolu	790	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Obec Slovenská Ľupča má v súčasnosti vybudovanú splaškovú (vybudovanú v roku 2015) a jednotnú kanalizáciu (vybudovanú v 50tich rokoch s výhľadom preklasifikovania na dažďovú kanalizáciu od roku 2025). Splašková gravitačná kanalizácia bola vybudovaná v celkovej dĺžke cca 7000 m profilu DN 1300 – 300 mm s dvoma čistiarnami odpadových vôd s biologickým odstraňovaním uhlíkového a dusíkatého znečistenia s mechanickým odvodnením kalu. Realizovaný systém odvádzania odpadových vôd v súlade s platnou projektovou a zmluvnou dokumentáciou pozostáva z troch stavebných objektov:

- SO 01 Splašková kanalizácia
- SO 02 ČOV Slovenská Ľupča
- SO 03 MČOV „Rómska osada“

Celkový investičný náklad na vybudovanie novej splaškovej kanalizácie pod názvom Slovenská Ľupča – splašková kanalizácia a ČOV dosiahol hodnotu 13 573 931,63EUR s rozsahom 12 074 m sietí a 2 ČOV. Obec musí počítať s investičnými nákladmi na opravu a údržbu zariadení v plánovanom časovom harmonograme. S obnovou zariadení s kratšou dobou životnosti sa v projekte počíta už po 10 rokoch, teda v roku 2025 a 2035. V rámci kanalizácie dôjde k výmene čerpadiel na 3 čerpacích staniách v odhadovanej sume 31 550 €. V rámci ČOV bude potrebná výmena čerpadiel na vstupe ČOV, čerpadla vratného kalu, miešadiel, dúchadiel, dezodorizačného filtra, frekvenčných meničov a PC zariadení v celkovej sume 495 450 €. Cena obnovy bola stanovená podľa podrobného rozpočtu stavby. Tieto zariadenia budú ponímané ako súbor, ich predpokladaná cena zostáva pôvodná. Ďalšie investičné zásahy sa počítajú v roku 2034, kedy v rámci ČOV dôjde k obnove mechanického prečistenia a zariadenia na odvodnenie kalu v celkovej sume 258 402 €. Cena obnovy bola stanovená podľa podrobného rozpočtu stavby. V roku 2036 by malo dôjsť k rekonštrukcii kanalizácie, ktorá predpokladá rekonštrukciu cca 4 300 m potrubia, merná investičná náročnosť - náklady na meter kanalizácie sú 873,894 EUR. Náklady na rekonštrukciu kanalizácie = 4348 x 873,894 = 3 800 000 EUR.

Druhá jednotná kanalizácia, vybudovaná v celkovej dĺžke 670 m profilu DN 500 mm je spravovaná StVPS, a.s.. a tu je snahou obce doceliť preklasifikovanie tejto kanalizácie na dažďovú. V priemyselnej zóne Slovenská Ľupča – Příboj je likvidovanie odpadových vôd z jednotlivých areálov nasledovné. Splaškové a priemyselné odpadové vody z areálu Biotiky s.r.o., Evonik Fermasu s.r.o. a prevádzok severne od Biotiky nad cestou III/06642 sú odvádzané na MB ČOV, prevádzkovateľom ktorej je ČOV, a.s. Slovenská Ľupča. Prevádzka Biotika s.r.o. má v súčasnosti tvorbu odpadových vôd v množstev Q = 9308 m³.d-1 a prevádzka Evonik Fermas s.r.o. Q = 900 m³.d-1. Vyčistené odpadové vody sú vypúšťané do recipientu potoka Dúbrava (ÚPN, 2010). (PHRSR, 2017).

Až 721 domov bolo napojených na verejnú kanalizačnú sieť (91,27 %). Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 4,18 % domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	33	4,18
prípojka na kanalizačnú sieť	721	91,27
domáca čistička odpadových vôd	13	1,65
bez kanalizácie	20	2,53
nezistený	3	0,38
Domy spolu	790	
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021		

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Elektrická rozvodná sieť

Cez riešené územie a do riešeného územia je elektrická energia privádzaná 110 kV vedeniami a 22 kV vedením. Z rozvodne Lieskovec vedie cez riešené územie tranzitné vzdušné 110 kV vedenie č. 7859 do rozvodne Medzibrod. Z rozvodne Lieskovec po Biotiku ako dvojlinka s linkou č. 7859 vedie 110 kV vzdušné vedenie č. 7868. Od Biotiky po rozvodňu Medzibrod vedie dvojlinka č. 7868 a č. 7860. Z k. ú. Banská Bystrica vedie cez k.ú. Slovenská Ľupča do k.ú. Lučatín 22 kV vzdušné vedenie. V úseku Banská Bystrica – Biotika ako dvojlinka č. 308 a č. 318. V úseku Biotika – Lučatán ako dvojlinka č. 308 a č. 382. Do riešeného územia po areál Biotiky vedie jednoduché 22 kV vzdušné vedenie elektrickej energie č. 317. Zo 110 kV vzdušného vedenia je napojená transformačná stanica 110/6 kV s výkonom 32 MVA. Z 22 kV vzdušných liniek č. 317, č. 318 a č. 382 je napojená transformačná stanica elektrickej energie 22/6 kV s výkonom 12,6 MVA. Z dvojlinky 22 kV vzdušného vedenia sú napojené v okrsku Príboj nasledovné prevádzky: Prvá prípojka z linky č. 382 je vedená vzdušným vedením a káblovým vedením po TR ZTS. Druhá prípojka z linky č. 308 vedie vzdušným jednoduchým vedením po železničnú vlečku odkiaľ vedie káblovým vedením po TR PREFA. Tretia prípojka z linky č. 308 vedie vzdušným vedením po TS ZNB/MV. Prvá odbočka jednoduchej vzdušnej linky z linky č. 308 vedie po TR Sklad CO. Z uvedenej odbočky sú jednoduchým vzdušným vedením a káblovými prípojkami napojené TR ĽUPČIANKA, TR SILO, TR OBALOTAVA, TR A.L.K. export import, TR HAMMER, TR SKLAD COLNICA. Z Biotiky vedie 6kV káblové vedenie elektrickej energie po ČS Hron (ÚPN, 2010).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
- od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
- pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)

- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oploenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oploenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oploením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

Cez katastrálne územie vedie trasa VTL plynovodu Banská Bystrica – Valaská. Zásobovanie plynu je riešené z vysokotlakého plynovodu Banská Bystrica – Valaská DN 300 PN 2,5 MPa.. Z VTL plynovodu DN 300 sú vysadené odbočky pre RS VTL/STL Biotika, RS VTL/STL Biotika, RS VTL/STL Evonik Fermas, RS VTL/STL SOU, RS VTL/STL CO, RS VTL/STL Colná zóna, RS VTL/STL OTAVA, RS VTL/STL AUTODOPRAVA, RS VTL/STL Hmotné rezervy, RS VTL/STL Obec Slovenská Ľupča a RS VTL/STL Poľnohospodárske družstvo. Oksok Slovenská Ľupča je zásobovaný plynom z RS Obec Slovenská Ľupča a RS Poľnohospodárske družstvo. Oksok Rómska osada plynom nie je zásobovaná. Plošný distribučný rozvod plynu je stredotlaký s pretlakom plynu do 300 kPa s doregulovaním tlaku pri odberných miestach. Z regulačnej stanice plynu v Slovenskej Ľupči vedie ulicami Partizánska, Oslobodenia, 1 mája, Czambelova, Za Nožiarňou, Mierova, Školská, Krížna, Nám SNP a Ľupčianska ulica potrubie OC DN 100. Z potrubia OC DN 100 sa napája potrubím OC DN 80 časť Nám. SNP, Hronská ulica, z ktorej je zásobovaná IBV Východ s ulicami Lesnícka, Juraja Majera, Františka Mazúra, Železničná Lúčna, Jablonoá a Sadová. Od Požiarnej zbrojnice vedie plynovod ulicou Lichardovou do Murgašovej ulice a Pod zámkom potrubím STL D90, D63, D50. Z plynovodu STL OC DN 80 je vedený plynovoddo priestoru Záhradnej ulice potrubím STL D 50 (ÚPN, 2010).

Celkovo 74,94 % domácností bolo napojených na rozvodnú sieť plynu.

Domový fond - zásobovanie plynom

plynifikácia	počet	podiel (%)
áno	592	74,94
nie	195	24,68
nezistené	3	0,38
Domy spolu	790	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Miestny rozhlas

Obec Slovenská Ľupča má vybudovanú sieť miestneho rozhlasu. Prevádzka je zaistená cez rozhlasový ústredňu s výkonovým stojanom umiestneným v budove Obecného úradu obce Slovenská Ľupča. Rozvod je vybudovaný vzdušným a podzemným vedením. a na určených miestach sú umiestnené reproduktory MR. V priestoroch navrhovanej investičnej výstavby je potrebné riešiť s budovaním rozvodov MR (ÚPN, 2010).

Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Reproduktory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoistkami. Z hľadiska funkčnosti nebude

plne vyhovovať v ďalšom období. V budúcnosti bude odovzdávanie informácií v obci fungovať na báze miestnej výmeny informácií z centra na Obecnom úrade.

Telekomunikácie

Administratívnym územím obce Slovenská Ľupča vedú diaľkové káble: diaľkový optický kábel (DOK) Banská Bystrica – Brezno. Z neho odbočuje prípojný optický kábel pre napojenie digitálnej ústredne (RSU) v Slovenskej Ľupči a DOK zatiahnutý do oranžovej polyetylénovej hadice, uloženej v káblovej ryhe v hĺbke min. 1m. V prevádzke je aj starý metalický diaľkový kábel.

Obec Slovenská Ľupča patrí do Miestneho telefónneho obvodu (MTO) Slovenská Ľupča, ktorý je súčasťou Uzlového telefónneho obvodu (UTO) Banská Bystrica. UTO patrí do tranzitného telefónneho obvodu (TTO) Banská Bystrica. V obci Slovenská Ľupča je vybudovaná digitálna telefónna ústredňa RSU. Miestna telekomunikačná sieť je budovaná zemnými káblami, a vzdušnými telekomunikačnými káblami. Káble sú zaústené v sieťových rozvádzačoch/SR/, z ktorých sú napojené zemnými alebo vzdušnými samonosnými káblami účastnícke rozvádzače. Z UR sú napojení jednotliví telefónni účastníci. Telefónne káble zemné sú uložené v zelených pásoch popri štátnych cestách a miestnych komunikáciách. Križovanie trasy s komunikáciami a vodnými tokmi je riešené ochrannými opatreniami. Miestna telekomunikačná sieť má nedostatočnú kapacitnú úroveň vzhľadom na plánovanú výstavbu (ÚPN, 2010).

Pošta - poštovú službu v obci zabezpečuje prevádzka Slovenskej pošty.

Ochranné pásma

ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Verejné osvetlenie

V súčasnosti sú všetky ulice pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami s výnimkou novovybudovaných ulíc. Systém verejného osvetlenia sa musí postupne rekonštruovať s dôrazom na zníženie energetickej náročnosti osvetlenia. Pre osvetlenie ulíc v navrhovaných rozvojových lokalitách sa počíta s vybudovaním verejného osvetlenia. Káblový rozvod medzi svietidlami bude uložený v zemi vo výkope, súbežne s vedeniami NN. Pri križovaní vedenia s komunikáciami alebo inými podzemnými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Sieť verejného osvetlenia bude riešená s použitím moderných energeticky úsporných zdrojov svetla.

Ochrana pred povodňami

V rámci eliminovania možných lokálnych záplav je potrebné pravidelne čistiť resp. stabilizovať odtokové rigole pozdĺž miestnych komunikácií, tak aby pri zvýšených zrážkach nedochádzalo k zaplavovaniu pozemkov v ich tesnej blízkosti. Zvýšené riziko záplav súvisí s umiestnením obce v blízkosti koryta rieky Hron. Hlavná hydrologická sieť patrí do tohto povodia.

Hlavným recipientom riešeného územia obce Slovenská Ľupča je rieka Hron s pravostranným prítokom: potokom Dúbrava (Dolný Istebník), Istebník (Horný Istebník), Ľupčica, Járók, Zámocký potok, Plniarsky potok a Moštenický potok a ľavostranným prítokom: potokom Driekyňa a Plavno. Rieka Hron je v riešenom území, tzn. 5 km-vom úseku neupravená. Prítoky rieky Hron v riešenom území zámocký potok, Potok Jarok, Ľupčica, Istebník a Dúbrava sú v intarviláne obce a priemyselnej zóny upravené.

Hydrologické opatrenia je potrebné robiť hlavne v blízkosti intravilánu.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarováť. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia

byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súběhy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcom toku a povodia.
Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súběhy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M.,2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Obec má vybudovaný len systém včasného varovania, ktorý je možné ovládať lokálne, ale aj centrálné. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarňa ochrana

V obci Slovenská Ľupča sa nachádza požiarňa zbrojnica s vybavením. V obci je činný DHZ Slovenská Ľupča. Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Odborné miesta budú zriadené a označené aj v navrhovaných rozvojových lokalitách, v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. vznp o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov. Pre zabezpečenie požadovanej dostupnosti z hľadiska výkonu požiarnych zásahov sú navrhované komunikácie v nových rozvojových lokalitách riešené zväčša ako priebežné. Pri zmene funkčného využívania územia je potrebné riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom, s vyhláškou č. 288/2000 Z. z. a s predpismi platnými v čase realizácie jednotlivých stavieb.

Cintorínske služby

Obec má cintorín (ochranné pásmo 50 m) a dom smútku. Nachádza sa v severnej centrálnej časti obce v blízkosti námestia obce. Cintorín je oplotený, a miestami obrastený kríkmi. Je vhodné previesť po celom jeho obvode ozelenenie oplotenia a tým vytvoriť izoláciu od obytných priestorov. Obec má v územnom pláne aj navrhované rozšírenie cintorína na pozemkoch, ktoré sú momentálne v správe SPF a bude vyvíjať snahu tieto získať do svojho majetku s plánom cintorín moderne rozšíriť. Do priestorov cintorínov sa navrhuje umiestnenie kontajnerov menšieho typu, s ktorým by neboli problémy pri odvoze (využitie traktora). V cintoríne sa odporúča realizovať výsadbu estetickej parkovej zelene a rekonštrukciu a dostavbu chodníkov, alebo projektová zmena ich trasovania. Podľa potreby sa realizuje modernizácia domu smútku.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo cintorína (pohrebiska) v zmysle Zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov – 50 m – v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy – šírka ochranného pásma pohrebiska 50 m sa nevyžaduje pre pohrebiská zriadené pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 470/2005 Z. z. t.j. pred 1.11.2005 (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie teplom

Tepelná energia je používaná predovšetkým na vykurovanie objektov a prípravu teplej úžitkovej vody. Spotreba tepelnej energie je svojim charakterom sezónna. Počas trvania letného obdobia je jej denný odber relatívne rovnomerný s malými výkyvmi. Pre pokrytie spotreby energie sú k dispozícii nasledovné zdroje: zemný plyn, pevné palivo, štiepka, kvapalné palivá, napr. ľahký vykurovací olej alebo skvapalnený propán, ktoré je možné dovážať pomocou zásobovacích automobilov na miesto spotreby v letnom období, čierne uhlie, elektrická energia z jestvujúcej elektrickej siete a nakoniec slnečná energia a iné obnoviteľné druhy energie.

Obec Slovenská Ľupča leží v oblasti výpočtovej teploty vonkajšieho vzduchu - 18°C bez intenzívnych vetrov. Priemerná denná teplota v najchladnejšom mesiaci je -4°C. Dĺžka vykurovacieho obdobia je 232 dní pri priemernej ročnej vonkajšej teplote vzduchu +2,9°C (ÚPN, 2010).

Prevažná časť OV je zásobovaná pre vykurovanie a prípravu TÚV väčšinou z domových kotolní na báze zemného plynu. Menšia časť objektov OV ako zdroj tepla využíva elektrické akumulčné pece a na prípravu TÚV el. prietokové ohrievače. Centrálné zásobovanie teplom na báze plyných palív sú zásobované miestne priem. podniky z vlastných kotolní. Plynifikácia obce veľkou mierou prispela k doriešeniu situácie v zásobovaní teplom.

2.4. DOPRAVA

Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením a charakterom územia (napríklad chránené územia). Cieľovým zosúladením všetkých faktorov pri územnom plánovaní vrátane plánovania dopravnej infraštruktúry (efektívnym využitím územia) a rešpektovaním špecifických daností regiónu je snaha doceliť trvalo udržateľný charakter životného prostredia.

Obec Slovenská Ľupča leží na trase hlavných dopravných koridorov (I/66).

Najvýraznejším trendom nielen v tunajšej doprave za uplynulé roky je výrazný rast individuálnej automobilovej dopravy na úkor verejnej osobnej dopravy, nárast individuálnej verejnej dopravy v súvislosti s rozvojom cestovného ruchu, ako aj výrazný nárast kamiónovej dopravy cez obec v súvislosti so zásobovaním priľahlej priemyselnej zóny.

Z hľadiska širších dopravných vzťahov cez katastrálne územie obce Slovenská Ľupča prechádzajú tieto nadradené komunikačné trasy:

cesta I. triedy I/66

Štátne a miestne komunikácie

Cesty I. triedy

Medzi cesty I triedy je zaradená cesta I/66, ktorá patrí do vybranej cestnej siete a plní funkciu zbernej komunikácie pre oblasť Horehronia. V ÚPN VÚC je riešená ako cesta, ktorá úsekovo tvorí rýchlostnú cestu s obmedzeným prístupom. Vo výhlade je riešená územná rezerva pre jej rozšírenie a severojužné prepojenie cez Hiadel'ské sedlo.

Cesty III. triedy

Cesty III. triedy predstavujú zberné komunikácie privádzajúce dopravné zaťaženie z automobilovej dopravy na hlavnú zbernú komunikáciu.

Riešeným územím vedú nasledovné cesty III. triedy:

Cesta III/06642 pôvodná trasa cesty I/66

Cesta III/06640 do Podkoníc

Cesta III/06641 do Moštenice

Miestne a účelové komunikácie tvoria doplnujúcu dopravnú sieť v obci. Takmer v celom rozsahu sa pripájajú na hlavnú dopravnú os - cestu III/2427 a svojím charakterom obslužných komunikácií zabezpečujú spolu s upokojenými ulicami prístup takmer ku všetkým jestvujúcim objektom. Celú cestnú sieť v intraviláne i v extraviláne katastrálneho územia dopĺňajú poľné cesty spevnené a nespevnené. Komunikácie v rozvojových lokalitách budú pozostávať z nových účelových a obslužných komunikácií a ostatných miestnych komunikácií upokojených. U jestvujúcich komunikácií obojsmerných je potrebné dodržať minimálnu šírku jazdného pruhu 2,75 m, t.j. celkovú šírku vozovky min. 5,5 m. Novonavrhované miestne obslužné komunikácie budú zrealizované vo funkčnej triede C2, C3 a D1 v kategórii MO a MOU, 8/40, MO 4,5/30. U komunikácií, kde priestorové pomery nedovoľujú cestu upraviť na požadovanú šírku pre obojsmerné komunikácie alebo svojím charakterom nevyžadujú rekonštrukciu (ulice na konci zástavby), je nutné preradenie do kategórie upokojených komunikácií funkčnej triedy D1 potrebnej šírky, s patričným dopravným značením s prednosťou chodcov (20 km/hod.) – obytná zóna. V prípade zaslepenia trás je na ich konci nutné dodržať obratiská v zmysle platných noriem. V samotnej obci sú miestne komunikácie šírky od 3,0 m do 6,0 m s asfaltovým krytom v kategórii MO 6,5/30. Sú z väčšej časti opravené. V novonavrhovaných lokalitách sú komunikácie riešené v kategórii MO 6,5/40, alebo MO 6,5/30. Upokojené komunikácie sú riešené v kategórii MOU 4,5/30. Miestne komunikácie si vyžadujú rekonštrukciu.

Cyklistická doprava

Cez Slovenskú Ľupču prechádza niekoľko cyklistických trás:

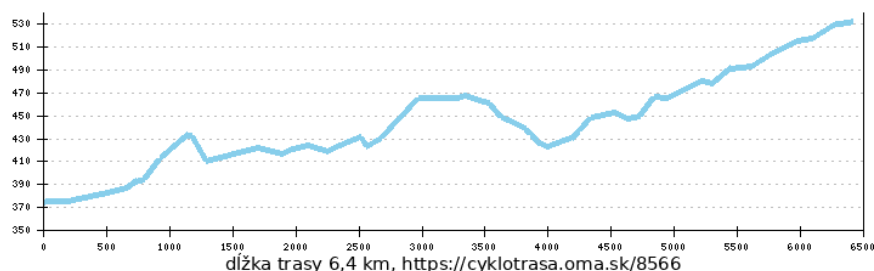
Z Banskej Bystrice do Šalkovej, ďalej cez Slovenskú Ľupču, Selce a Priechod späť vedie cyklotrasa. Jej parametre sú: celková dĺžka: 23 km, obtiažnosť: ľahká, časová náročnosť: 2 hod, terén: asfalt, spevnená lesná cesta. Cyklotrasa sa začína na

veľkom parkovisku na Mičinskej ceste pri "Podrybe". Po brehu Hrona prechádza cez záhradkársku osadu do priemyselnej časti na Srnkovej ulici. Odtiaľ vedie asfaltovou lesnou cestičkou (modrá cyklotrasa č. 2557) až na Hronskú ulicu do Šalkovej. Ďalej pokračuje lesnou asfaltovou cestou (modrá cyklotrasa č. 2557, zelený turistický chodník) 7,5 km až k železnému mostu cez rieku Hron, ktorý privedie do obce Slovenská Ľupča. Rovno cez železničnú trať pokračuje smerom na námestie, kde smeruje doľava. Modrá cyklotrasa ďalej prechádza stredom obce po ceste II. triedy cca. 3 km až k priemyselnému areálu, kde je pri cestnom mostíku cez potok umiestnený cyklosmerovník. Tam smeruje doprava do lesa a miernym stúpaním po lesnej asfaltovej cestičke, v dĺžke 4 km do obce Priechod. V Priechode odbočí doľava a po ceste II. triedy popri poľnohospodárskom podniku pokračuje cez Selce a Senicu až do Banskej Bystrice (<https://www.bystricoviny.sk/sport/tip-na-vikend-cyklotrasa-bb-salkova-lupca-selce-priechod-bb>, 20.12.2023).

Donovalská cyklomagistrála - dĺžka 67 km, spravuje SCK, číslo trasy 033. Vedie cez les (udržiavaný): 28 km (41,58 %), poľnohospodárska pôda: 13,5 km (20,00 %), obytná oblasť: 12,2 km (18,15 %), lúka: 3,7 km (5,54 %), landuse: winter sports: 3,5 km (5,14 %). Typ cesty: nespevnená cesta: 29 km (43,6 %), ulica: 12,2 km (18,1 %), cesta III. triedy: 9,8 km (14,5 %), nespevnený chodník: 7,1 km (10,5 %), cyklistický chodník: 3,8 km (5,6 %), prístupová komunikácia: 1,63 km (2,4 %), cesta I. triedy: 1,21 km (1,8 %), neklasifikovaná cesta: 1,19 km (1,8 %), chodník: 1,14 km (1,7 %), chodník pre chodcov: 27 m (0 %). Trasa vedie cez obce: Ružomberok: 14,9 km (22,1 %), Liptovská Osada: 9,0 km (13,3 %), Banská Bystrica: 8,6 km (12,7 %), Donovaly: 8,3 km (12,3 %), Slovenská Ľupča: 7,9 km (11,8 %), Biely Potok: 7,1 km (10,5 %), Baláže: 6,3 km (9,3 %), Priechod: 6,3 km (9,3 %), Šalková: 6,0 km (8,9 %), Podsudhá: 4,8 km (7,2 %) (<https://cyklotrasa.oma.sk/033>, 20.12.2023).

Podkonice, centrum - hrad Slovenská Ľupča - Slovenská Ľupča, centrum - dĺžka 6,3 km, číslo trasy 8656. Vedie cez lúka: 2,3 km (36,37 %), poľnohospodárska pôda: 1,64 km (26,10 %), les (udržiavaný): 1,35 km (21,48 %), obytná oblasť: 1,00 km (15,92 %). Typ cesty: nespevnená cesta: 4,6 km (73,3 %), ulica: 668 m (10,6 %), neklasifikovaná cesta: 635 m (10,1 %), cesta III. triedy: 371 m (5,9 %). Trasa vedie cez obce: Slovenská Ľupča: 3,8 km (60,1 %), Podkonice: 2,5 km (39,9 %) (<https://cyklotrasa.oma.sk/-15619945>, 20.12.2023).

Podkonice, rázc. cyklotrás - Slovenská Ľupča - Vedie cez - obytná oblasť: 1,90 km (29,48 %), les (udržiavaný): 1,61 km (25,00 %), lúka: 1,00 km (15,52 %), poľnohospodárska pôda: 487 m (7,57 %). Trasa vedie cez obce - Podkonice: 2,7 km (41,6 %), Slovenská Ľupča: 1,99 km (30,9 %), Priechod: 1,77 km (27,4 %). Typ cesty - nespevnená cesta: 2,7 km (41,3 %), neklasifikovaná cesta: 2,3 km (35,5 %), ulica: 1,22 km (19 %), cesta III. triedy: 265 m (4,1 %) (<https://cyklotrasa.oma.sk/8566>, 20.12.2023).

Obrázok: Profil trasy

Zdroj: <https://cyklotrasa.oma.sk/8566>, 20.12.2023

Obec má vo svojom územnom pláne naplánované trasy, ktoré by mohli slúžiť ako tranzitné cyklotrasy väčšieho významu na prepojenie Banskej Bystrice s obcou Brusno. Investičné zámery v tomto ohľade má aj Banskobystrický samosprávny kraj.

Prevádzkové plochy, parkoviská

Odstavovanie a garážovanie v území je riešené s ohľadom na zástavbu formou rodinných domov, individuálne na pozemkoch vlastníkov rodinných domov. Pri bytových domoch je riešené v pomere 1 b. j. jedno odstavné, parkovacie alebo garážové stojisko. V súčasnosti sa parkovacie plochy nachádzajú pri maloobchodných jednotkách - 10 p.m., na Námestí SNP - 8 p.m., Predpolie kostola 12 p.m., Ľupčianska ul. - 50 p.m., Lichardova - 10 p.m., Školská - 8 p.m., Czambelova - 6 p.m. (ÚPN, 2010), ale aj v centrálnej zóne obce pozdĺž cesty, ktorá je v správe BBRSC.

Autobusové zastávky a hromadná doprava

Relatívne vysoké nároky na systém hromadnej dopravy riešeného územia sú vyvolané štruktúrovaním urbanistických zložiek sídla, vyvolávajúcej funkčnú závislosť na širšom území. Riešené územie obec Slovenská Ľupča charakterizuje prevažujúce monofunkčné prostredie s nárokmi na rozptýlené kooperačné vzťahy, avšak s orientáciou prevažujúcou do regionálnych centier. Základný systém hromadnej dopravy vo vymedzenom území predstavuje autobusová a železničná doprava. Úroveň regionálnych väzieb je zabezpečená najmä prímestskou autobusovou dopravou.

Miestnu hromadnú osobnú automobilovú dopravu zabezpečuje v súčasnosti SAD. V riešenom území sa nachádzajú autobusové zastávky pri Biotike, Priemyselnej zóne, Správe hmotných rezerv, Dolnej ulici, Nám. SNP a Pod zámkom. Autobusové zastávky navrhujeme upraviť so samostatnými zastávkovými pruhmi. V priestore Námestia SNP navrhujeme lokalizáciu obojstrannej autobusovej zastávky so samostatnými zastávkovými pruhmi so zabezpečením zvýšenej bezpečnosti. V priestore Pod zámkom navrhujeme upraviť minimálne jednostranný zastávkový pruh. Navrhnutá je obojstranná autobusová zastávka v priestore Terasy, napojenia IBV Západ na cestu III/06642 (ÚPN, 2010).

Pešie komunikácie

Chodníky sú vedené pozdĺž zbernej komunikácie a obslužných komunikácií jednostranne, resp. obojstranne, šírky 2,0 m. Doplnené sú samostatnými pešími ťahmi a pešími priestranstvami pri objektoch občianskeho vybavenia. V území málo zaťaženom automobilovou dopravou, sú pre pohyb peších využívané ukludnené komunikácie (ÚPN, 2010).

Železničná doprava

Riešeným územím vedie železničná trať č. 170 Zvolen – Červená skala. V zastavanom území sa nachádza železničná stanica Slovenská Ľupča a železničná zastávka Priboj. Železničná trať patrí do III. skupiny v stave aj v návrhu je riešená ako jednokoľajová. Prieupustnosť 48vl./deň. Železničná stanica Slovenská Ľupča je zmiešaná podľa povahy práce, medziláhlá po stránke prevádzkovej. Na železničnej stanici sa neuvažuje s nárastom nákladnej dopravy. Na železničnú stanicu Slovenská Ľupča je napojený vlečkový systém Biotiky. Zo železničnej stanice Slovenská Ľupča vedie železničná doprava prostredníctvom železničnej vlečky do areálu Biotiky, Správy hmotných rezerv a Sila (ÚPN, 2010).

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (v znení č. r1/c48/2003 Z. z., 525/2003 Z. z., 205/2004 Z. z., 364/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 15/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 24/2006 Z. z., 359/2007 Z. z., 454/2007 Z. z., 515/2008 Z. z., 117/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 408/2011 Z. z., 180/2013 Z. z., 207/2013 Z. z., 311/2013 Z. z., 506/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 198/2014 Z. z., 314/2014 Z. z., 324/2014 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 240/2017 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 310/2018 Z. z., 150/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 6/2022 Z. z., 377/2022 Z. z.) legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

smernica Rady Európskych spoločenstiev č. **79/409/EHS** o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch - Birds Directive);

smernica Rady Európskych spoločenstiev č. **92/43/EHS** o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch - Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia;

osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Tieto dve smernice predstavujú doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete.

Názov:	Alúvium Hrona
Kód územia:	SKUEV1303
Kraj:	Banskobystrický kraj
Rozloha:	485,52 ha
Správca územia:	Správa NAPANT
Katastrálne územia :	Brezno, Brusno, Hronec, Lučatín, Medzibrod, Nemecká, Podbrezová, Predajná, Ráztoka, Slovenská Ľupča, Šalková, Valaská
Vyhlasovací predpis:	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

Cottus gobio	Lutra lutra
Cucujus cinnaberinus	Myotis myotis
Eudontomyzon mariae	Rhinolophus hipposideros
Hucho hucho	

Navrhované menežmentové opatrenia

Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov, Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch, Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty po dohode s obhospodarovateľom, Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Obnova zdroja potravy (zarybňovanie), Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín, Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) na nelesných pozemkoch, Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch, opatrenia na udržanie primeraného vodného režimu (vysoké hladiny podzemnej vody), Opatrenia na zlepšenie kvality vôd.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín, Ťažba a úprava rudných surovín, Ťažba a úprava rudných surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím, Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy, Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom, Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko, Ťažba ostatných nerastov, Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím, Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím, Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky), Automobilové a motocyklové dráhy, Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Diaľnice, Vzletové dráhy, prístávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Úpravne vody, miestna kanalizačná sieť a čistiare odpadových vôd, Banské stavby a ťažobné zariadenia, Malé vodné elektrárne, Tepelné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Spaľovne odpadu, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu, Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárského, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu, Sklady odpadu, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie (10.1.2021, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV1303>).

Názov:	Príboj
Kód územia:	SKUEV0062
Kraj:	Banskobystrický kraj
Rozloha:	10,03 ha
Správcovia :	Správa NAPANT
Katastrálne územia :	Slovenská Ľupča, Šalková
Vyhlasovací predpis:	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

91H0	Teplomilné panónske dubové lesy
9130	Bukové a jedľové kvetnaté lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

Barbastella barbastellus, Cerambyx cerdo, Limoniscus violaceus, Lucanus cervus, Myotis bechsteinii, Myotis myotis, Osmoderma eremita, Rhinolophus hipposideros, Rosalia alpina

Navrhované menežmentové opatrenia

Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelé stojaci stromy, skupiny stromov a ležaniny) mimo hlavný tok riek, Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Cesty I. až III. triedy, Železničné, lanové a iné dráhy, Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy, Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica, Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín, Ťažba a úprava rudných surovín, Povrchové lomy vápencové, dolomitové, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov, Ťažba ostatných nerastov, Ťažobné a geotermálne vrty, Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy), Geol. práce s použitím technických geol. prác a geologických povrchových a podzemných diel (šachty, lomové steny...), Dialnice, Vzletové dráhy, prístávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Prístavy, plavebné kanály a komory, Umiestnenie vodného diela, Banské stavby a ťažobné zariadenia, Malé vodné elektrárne, Veterné elektrárne, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Spaľovne odpadu, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu, Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu, Skládky odpadu, Nekryté parkoviská a odstavné plochy, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia, Telekomunikačné stôžiare a transformačné stanice, Diaľkové rozvody elektriny, Stôžiare elektrických vedení, transformačné stanice, Televízne káblové rozvody, Športové areály, Nekryté športové ihriská, Kryté budovy pre šport, Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy, Skokanské mostíky, Golfové ihriská, Lyžiarske vleky, Lyžiarske zjazdové trate, Výstavba vodných nádrží pre zasnežovanie, Zábavné parky, Parky (prímestské, rekreačné a pod.), Zoologické a botanické záhrady, Bytové domy, Rodinné domy, Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov a pod.), Hotely a motely, Všetky penzióny a chaty, Kempingy, Administratívne, správne budovy súvisiace s obhospodávaním pozemkov (napr. lesnícke a pod.), Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodávaním pozemkov, Budovy pre maloobchod a drobné služby, Budovy pre veľkoobchod, Autoservisy, Čerpacie stanice Dopravné a telekomunikačné budovy, Stanice (autobusové, železničné), Hangáre a depá, Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest, Priemyselné budovy a sklady, Priemyselné nádrže a silá, Skladovacie plochy všetky, Amfiteátre, Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu, Budovy pre školstvo a na vzdelávanie, Budovy pre výskum, Nemocnice, zdravotnícke a sociálne zariadenia, Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Kaplinky a kostoly, Kríže, Cintoríny, Krematóriá Kultúrne pamiatky, ktoré nie sú bytovými budovami, technické pamiatky vrátane starých banských diel (ich rekonštrukcie, opravy), Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.), Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Zriadenie alebo zrušenie verejných sadov, parkov, okrasných záhrad a inej zelene, ak sú spojené s terénnymi prácami, s odstraňovaním zelene, s vybavením chodníkmi a iným spevnenými plochami, s umiestnením drobnej záhradnej architektúry, Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmelnice a záhrady, bez limitu

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín, Ťažba a úprava rudných surovín, Ťažba a úprava rudných surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím, Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy, Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom, Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko, Ťažba ostatných nerastov, Dialnice, Vzletové dráhy, prístávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Banské stavby a ťažobné zariadenia, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Spaľovne odpadu, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu, Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu, Skládky odpadu, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie, Automobilové a motocyklové dráhy, Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery (<https://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0062>, 20.12.2023).

Názov:	Mackov bok
Kód územia:	SKUEV0149
Kraj:	Banskobystrický kraj
Rozloha:	12,34 ha
Správcovia :	Správa NAPANT
Katastrálne územia :	Slovenská Ľupča
Vyhlasovací predpis:	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu.

Biotoxy, ktoré sú predmetom ochrany

6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae)

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

Eriogaster catax, Lycaena dispar, Pulsatilla subslavica

Navrhované menežmentové opatrenia

Intenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) na nelesných pozemkoch, Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch, Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch, Spaľovanie biomasy (napr. trstiny počas zimných mesiacov)

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky), Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov, Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica, Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín, Ťažba a úprava rudných surovín, Povrchové lomy vápencové, dolomitové, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov, Ťažba ostatných nerastov, Ťažobné a geotermálne vrty, Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy), Geol. práce s použitím technických geol. prác a geologických povrchových a podzemných diel (šachty, lomové steny...), Dialnice, Vzletové dráhy, prístávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Prístavy, plavebné kanály a komory, Umiestnenie vodného diela, Banské stavby a ťažobné zariadenia, Malé vodné elektrárne, Veterné elektrárne, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Spaľovne odpadu, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu, Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho,

stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu, Skládky odpadu, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie, Cesty I. až III. triedy, Nekryté parkoviská a odstavné plochy, Železničné, lanové a iné dráhy, Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia, Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice, Diaľkové rozvody elektriny, Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Nekryté športové ihriská, Športové areály, Kryté budovy pre šport, Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy, Skokanské mostíky, Golfové ihriská, Lyžiarske vleky, Lyžiarske jazdové trate, Zábavné parky, Parky (prímestské, rekreačné a pod.), Zoologické a botanické záhrady, Bytové domy, Rodinné domy, Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov a pod.), Hotely a motely, Všetky penzióny a chaty, Kempingy, Administratívne, správne budovy súvisiace s obhospodarovaním pozemkov (napr. lesnícke a pod.), Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodarovaním pozemkov, Budovy pre maloobchod a drobné služby, Budovy pre veľkoobchod Autoservisy, Čerpacie stanice, Dopravné a telekomunikačné budovy, Stanice (autobusové, železničné), Hangáre a depá, Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest, Priemyselné budovy a sklady, Priemyselné nádrže a silá, Skladovacie plochy všetky, Amfiteátre, Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu, Budovy pre školstvo a na vzdelávanie, Budovy pre výskum, Nemocnice, zdravotnícke a sociálne zariadenia, Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Kaplnky a kostoly, Kríže, Cintoríny, Krematóriá, Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.), , Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Zmeny rekreačných objektov na priemyselné, Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.), Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné, Zriadenie alebo zrušenie verejných sadov, parkov, okrasných záhrad a inej zelene, ak sú spojené s terénnymi prácami, s odstraňovaním zelene, s vybavením chodníkmi a iným spevnenými plochami, s umiestnením drobnej záhradnej architektúry, Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmelnice a záhrady, bez limitu

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín, Ťažba a úprava rudných surovín, Ťažba a úprava rudných surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím, Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy, Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom, Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko, Ťažba ostatných nerastov, Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím, Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím, Diaľnice, Vzetové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Banské stavby a ťažobné zariadenia, Malé vodné elektrárne, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Spalovne odpadu, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu, Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu, Skládky odpadu, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie, Automobilové a motocyklové dráhy, Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery (<https://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0149>, 20.12.2023).

Názov:	Šupín
Kód územia:	SKUEV0246
Kraj:	Banskobystrický kraj
Rozloha:	11,31 ha
Správcovia :	Správa CHKO Poľana
Katastrálne územia :	Slovenská Ľupča
Vyhlasovací predpis:	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu.

Biotoxy, ktoré sú predmetom ochrany

- 9150 Vápnomilné bukové lesy
8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

Pulsatilla subslavica
Rosalia alpina

Navrhované menezmentové opatrenia

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery (<https://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0246>, 20.12.2023).

Lokality s výskytom chránených a vzácných druhov flóry

Ide o zachovalé prevažne xerotermné travinno-bylinné spoločenstvá s výskytom vstavača trojzubého (Orchis tridentata), vstavača obyčajného (Orchis morio), hmyzovník muchovitý (Ophrys insectifera), veternica lesná (Anemone sylvestris), ľan žltý (Linum flavum) a pestrú entomofaunu (ÚPN, 2010).

Chránené stromy

Korvínova lipa

Ide o lipu veľkolistú (Tilia platyphyllos). Dôvodom ochrany je jej ekologický, kultúrny, náučný a najmä vedecko-výskumný význam.

Duby na zámku v Slovenskej Ľupči

Ide o dub letný (*Quercus robur*). Dôvodom ochrany týchto drevín je ich kultúrny význam. Platí druhý stupeň ochrany.

Lesné hospodárstvo

Lesy v katastrálnom území obhospodaruje Obecný podnik lesov spol. s r.o. Slovenská Ľupča, Lesy SR š.p. Banská Bystrica a Urbár. Plán starostlivosti o les (PSOL) je s platnosťou do roku 2029.

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno - historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Obec má v súčasnosti spracovaný územný plán z roku 2009/2010 (Územný plán obce Zmeny a doplnky č. 7 obce Slovenská Ľupča z roku 2023).

Ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 194/2018 Z.z. o ovzduší, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 137/2010 Z.z. (v znení zákona č. 318/2012 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 350/2015 Z.z. a zákona č. 293/2017 Z.z.). Vyhláška o zdrojoch znečistenia 410/2012 Z. z. v znení 98/2021. K znečisteniu ovzdušia v obci negatívne prispieva aj automobilová doprava na ceste D1, a III/2427, ktorej intenzita neustále narastá. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, okres Banská Bystrica a samotná obec Slovenská Ľupča nepatrí k veľkým producentom základných znečisťujúcich látok. Nachádza sa však v blízkosti oblastí s intenzívnou priemyselnou činnosťou.

Produkcia v t na km ² podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Banská Bystrica	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	0,1	0	0	0,1	0	0	0	0	0	0	0,5
Oxid siričitý	0	0	0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3
Oxid dusíka	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4	0,9
Oxid uhoľnatý	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	4,0
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,6</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>1,2</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>	<i>1,1</i>	<i>1</i>	<i>0,9</i>	<i>1,3</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>1,2</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>2,3</i>	<i>2,6</i>	<i>2,9</i>	<i>2,8</i>	<i>2,8</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>2,9</i>	<i>5,7</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Banská Bystrica jeden zo stredne znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie oxidu dusíka (0,9), uhoľnatého (4,0) a tuhých emisií (0,5).

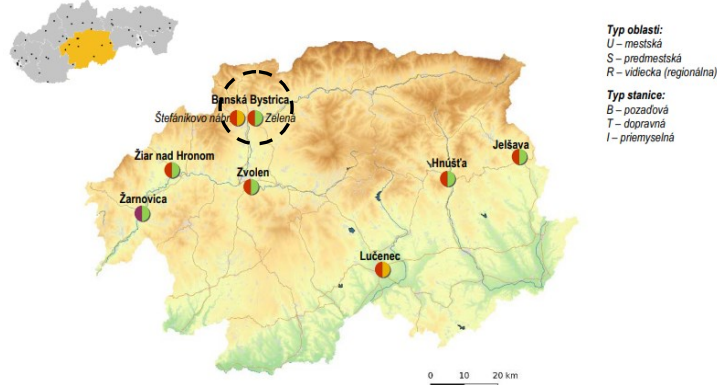
Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Okres B. Bystrica	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	44,5	39,0	33,8	67,5	30,6	28,6	32,7	30,3	24,4	23,9	380,7
Oxid siričitý	6,2	5,4	4,3	73,2	80,0	85,3	87,2	86,4	181,1	172,4	202,9
Oxid dusíka	206,4	221,9	251,9	299,0	264,0	269,2	271,1	261,0	364,6	350,1	744,9
Oxid uhoľnatý	140,2	155,3	196,1	182,6	125,3	111,1	112,0	121,3	129,2	125,5	3206,4

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimageografickej polohy sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Kvalitu ovzdušia pre obec Slovenská Ľupča sleduje monitorovacia stanica Banská Bystrica - Zelená a monitorovacia stanica Chopok. Stanica monitoruje pozadové hodnoty znečistenia v oblasti predmestského typu.

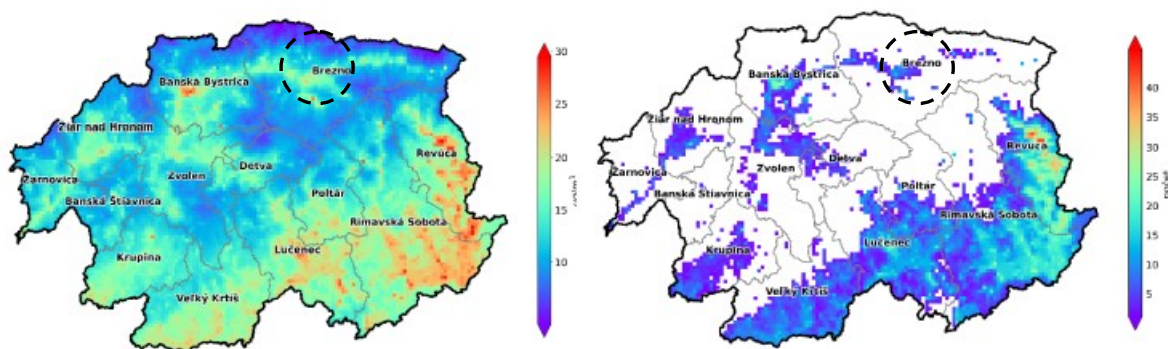
Obrázok: Monitorovacie stanice BB kraj

Zdroj: 15.7.2022, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2021_Priloha_BB.pdf

Automatické prístroje kontinuálneho monitoringu poskytujú priemerné hodinové koncentrácie PM₁₀, PM_{2,5}, oxidov dusíka, oxidu siričitého, ozónu, oxidu uhoľnatého, benzénu a ortuti. Skúšobné laboratórium SHMÚ v rámci manuálneho monitoringu analyzuje ťažké kovy a polycyklické aromatické uhľovodíky, výsledkom sú priemerné 24-hodinové hodnoty.

Tuhé častice

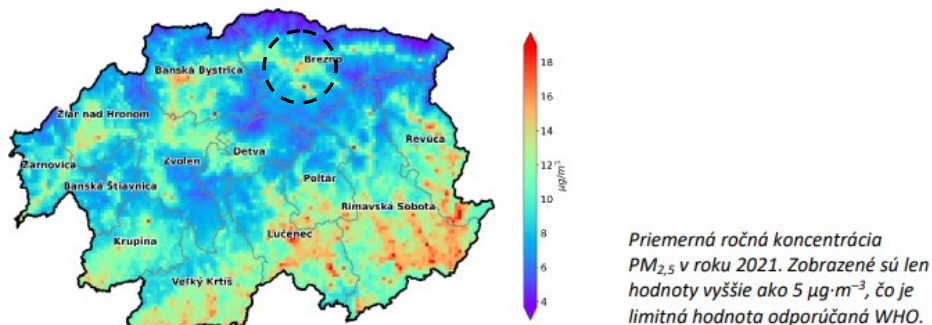
Na nasledujúcich obrázkoch sú výsledky modelovania pre PM₁₀ a PM_{2,5}, vypočítané pre rok 2021 pomocou modelu RIO upraveného následne pomocou regresnej IDW-R metódy (podrobnejšie v Kapitole 4 Správy o kvalite ovzdušia v SR za rok 2021). Pre lepšiu názornosť sú zobrazené iba oblasti, pre ktoré vyšli priemerné ročné hodnoty koncentrácií vyššie ako prísnejšie ročné limity odporúčané WHO (15.7.2022, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2021_Priloha_BB.pdf).

Obrázok: Priemerná ročná koncentrácia PM₁₀ (vľavo) a počet prekročení limitnej dennej hodnoty PM₁₀ (vpravo) v roku 2021. Zobrazené sú len hodnoty nad 15 µg · m⁻³ a nenulový počet prekročení

Zdroj: 15.9.2022, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2021_Priloha_BB.pdf

Zvýšené koncentrácie jemných častíc PM_{2,5} v ovzduší sú rizikové najmä pre ich nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie. Vysoké koncentrácie týchto častíc sa zaznamenali v chladných mesiacoch roka. Dôvodom je pravdepodobne vykurovanie domácností tuhým palivom. Na všetkých staniciach bola priemerná ročná koncentrácia vyššia ako odporúčania WHO (do 5 $\mu\text{g} \cdot \text{m}^{-3}$), pričom toto odporúčanie nebolo splnené ani v žiadnom mesiaci roka, vrátane letných, v ktorých bývajú koncentrácie PM_{2,5} najnižšie.

Obrázok: Priemerné ročné koncentrácie PM_{2,5}.

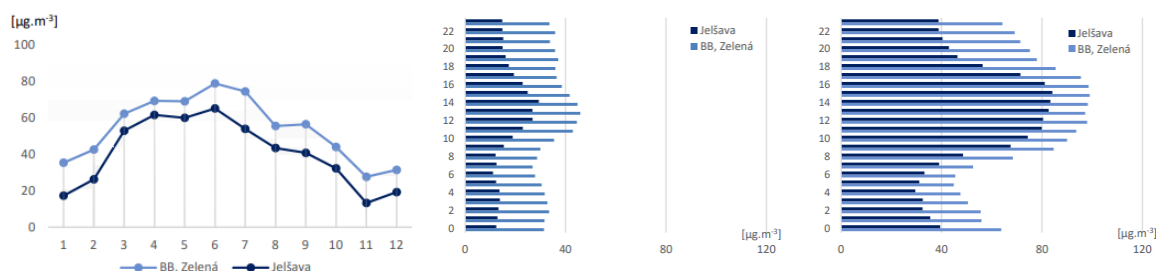
Zdroj: 15.7.2022, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2021_Priloha_BB.pdf

Oxid dusičitý

Najvyššie koncentrácie sa vyskytujú na dopravnej stanici Banská Bystrica, Štefánikovo nábrežie, hoci i tu je priemerná ročná úroveň (25 $\mu\text{g} \cdot \text{m}^{-3}$) významne pod limitnou hodnotou pre priemernú ročnú koncentráciu (40 $\mu\text{g} \cdot \text{m}^{-3}$). Monitorovacia stanica v Lučenci začala merať NO₂ v druhej polovici decembra 2021. Koncentrácie na tejto dopravnej stanici sa v decembri pohybovali na úrovni mestských pozadových staníc v Banskobystrickom kraji. NO₂ na mestských pozadových staniciach v Banskobystrickom kraji dosahovali priemernú ročnú koncentráciu 10 $\mu\text{g} \cdot \text{m}^{-3}$ a menej. Táto úroveň NO₂ (10 $\mu\text{g} \cdot \text{m}^{-3}$) predstavuje odporúčanú limitnú hodnotu podľa WHO (odporúčanie z r. 2021). Vo všeobecnosti platí, že odporúčania WHO sú výrazne prísnejšie než limity EÚ. Celkovo možno preto povedať, že priemerné koncentrácie NO₂ v Banskobystrickom kraji nedosahujú vysoké hodnoty (15.7.2022, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2021_Priloha_BB.pdf).

Ozón

Najvyššie koncentrácie prízemného ozónu sa vyskytujú spravidla v teplých mesiacoch s vysokou intenzitou slnečného svitu. Nasledujúci obrázok zachytáva tzv. denný chod koncentrácie O₃, z ktorého môžeme dedukovať, že koncentrácie stúpajú s východom slnka, vrchol dosahujú okolo poludnia a vo večerných hodinách postupne klesajú na minimum, ktoré sa vyskytuje nadržanom. Veľké rozdiely v koncentráciách zaznamenávame tiež v teplom a chladnom období.

Priemerné mesačné koncentrácie O₃.

Denný chod koncentrácie O₃ v januári 2021.

Denný chod koncentrácie O₃ v júli 2021.

Zdroj: 10.9.2022, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2021_Priloha_BB.pdf

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. až III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB.

Najväčším zdrojom hluku v záujmovom území je intenzívna cestná doprava na ceste III triedy 2427, ktorá prechádza zastavaným územím obce, cesta I / 66 a železničná doprava na trati č. 170. Intenzívnu dopravu môžeme považovať za prevažne líniový stresový faktor, ktorý negatívne vplyva na okolitú krajinu pozdĺž dopravných koridorov. Okrem hluku z dopravy je potrebné spomenúť aj stacionárne zdroje hluku, ktorými sú predovšetkým areály a prevádzky výroby. Vibrácie vyvolané dopravou sú sledovateľné len u cestnej dopravy a majú v riešenom priestore len malú priestorovú pôsobnosť vzhľadom na veľkosť a skladbu dopravného prúdu. V tomto zmysle má na vznik vibrácií podiel hlavne autobusová doprava. V riešenom území sa v blízkosti dopravných trás, ktoré môžu mať podiel na vzniku vibrácií nenachádzajú špeciálne činnosti s negatívnou pôsobnosťou vibrácií vyvolaných dopravou.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001 ((v znení č. 91/2016 Z. z., 313/2016 Z. z., 90/2017 Z. z., 90/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 106/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 208/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 302/2019 Z. z., 302/2019 Z. z., 364/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 218/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 9/2021 Z. z., 46/2021 Z. z., 128/2021 Z. z., 216/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 430/2021 Z. z., 430/2021 Z. z., 518/2021 Z. z., 230/2022 Z. z., 146/2023 Z. z., 146/2023 Z. z.). Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne kraj a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2016 - 2020 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Banskobystrického kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Banskobystrického kraja 2016 - 2020 sa budú realizovať obcou. Keďže obec spadala v minulosti pod povinnosť spracovať POH vzhľadom na jej veľkosť a objem produkovaného odpadu, má v súčasnosti spracovaný platný POH. Nová legislatíva už túto povinnosť nevyžaduje.

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne											
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	334,36	328,16	337,55	357,74	349,22	350,46	378,64	422,78	420,17	468,99	487,15
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	43,47	53,78	72,44	71,95	71,81	77,69	105,4	155,22	181,01	211,51	246,6
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	286,93	274,36	264,71	277,7	272	272,54	273,25	267,56	239,06	252,61	234,28
% zhodnoc. kom. odpadu	13	16,39	21,46	20,11	20,56	22,17	27,84	36,71	43,08	45,1	50,62
% recyklácia	9,65	15,12	16,17	13,06	18,15	21,67	27,83	36,71	38,9	45,05	50,26
% miera skládkovania	84,28	83,6	77,26	73,01	77,89	77,76	72,16	63,29	56,9	53,86	48,09

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Obec Slovenská Ľupča má komplexne spracovaný a realizovaný spôsob likvidácie odpadov, vrátane zhodnocovania odpadov každého druhu a kategórie. Obec má vybudovaný zberný dvor na Hronskej ulici a pripravuje sa na projekt vybudovania ďalšieho zberného dvora a kompostoviska na Partizánskej ulici za objektom ČOV. Odpadové splaškové vody sú odvádzané kanalizáciou do ČOV. Obec Slovenská Ľupča nakladá so vzniknutým odpadom v zmysle platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve, predovšetkým podľa zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a podľa jeho vykonávacích vyhlášok. Jednotliví pôvodcovia odpadov z komunálneho odpadu separujú najmä sklo, kovy, plasty, papier a tieto sú zbierané zberovou spoločnosťou. Na zbernom dvore je možné zo strany pôvodcov odpadov odovzdať napríklad biologicko-rozložiteľný odpad, drobný stavebný odpad, nebezpečný odpad, textil, pneumatiky, drevený odpad. Vyraďené zariadenia a elektrospotrebiče, akumulátory, sa zhromažďujú rovnako na zbernom dvore, alebo je ich možno odovzdať u spoločnosti Electro recycling, ktorá má

oprávnenie na nakladanie s takýmto odpadom. Uvedený odpad je ďalej materiálovo a energeticky zhodnocovaný. Odpady vzniknuté pri stavebnej činnosti charakteru prebytočnej zeminy, sute, zmesi betónu a pod. je ukladany na skládku zeminy organizáciami, oprávnenými na takúto činnosť a stavebnými organizáciami podľa usmernenia obecného úradu.

V rámci zberného dvora na Hronskej ulici je možné uložiť nasledovné druhy odpadov: papier, lepenka, šatstvo, jedlé oleje a tuky, batérie a akumulátory, biologicky rozložiteľný, objemný, drobný stavebný odpad, vyradené elektrické a elektronické zariadenia, farby, tlačiarenské farby, obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok, žiarivky. Na zberný dvor je možné uložiť aj staré vyradené pneumatiky.

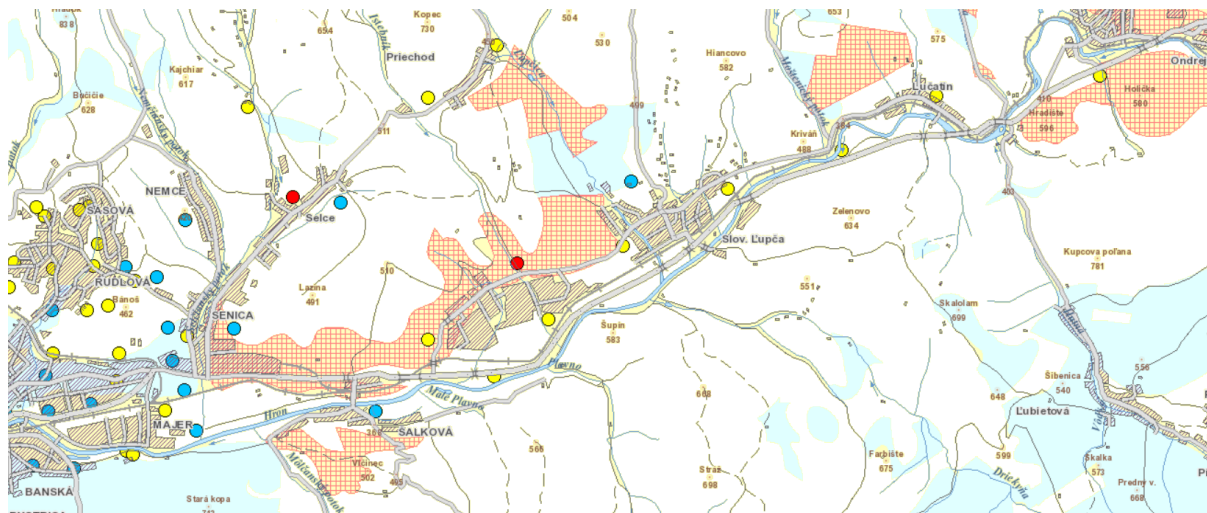
Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN.

Vibrácie

Z hľadiska trvalých zdrojov vibrácií, ktoré sa vyskytujú v záujmovom území rozlišujeme vibrácie z cestnej dopravy. Na území obce je hlavným zdrojom vibrácií priemyselná výroba, automobilová premávka na ceste I/66 a železničná doprava na trati č.170. Z hľadiska intenzity dopravy v obci je táto environmentálna záťaž závislá najmä od intenzity a skladby dopravného prúdu. Potenciálnym zdrojom vibrácií pri realizácii rozvoja obce bude činnosť ťažkých stavebných mechanizmov, použitie stavebných technológií a preprava ťažkými nákladnými vozidlami. Výraznejší výskyt vibrácií počas intenzívnej výstavby významných dopravných stavebných objektov sa očakáva. Vplyv vibrácií na okolie v období výstavby možno vzhľadom na použitie bežných stavebných technológií považovať za významný. Zdrojom vibrácií na nízkej úrovni produkcie budú novo navrhované miestne obslužné komunikácie, ktoré budú v prevažnej miere využívané osobnými motorovými vozidlami.

Radónové riziko

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., a kol., In: Atlas krajiny SR, 2002) sa riešené územie nachádza v oblasti s nízkym radónovým rizikom. Postup stanovenia presnej objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu, priepustnosti základových pôd riešeného územia ako bude potrebné vykonať v ďalších stupňoch projektovej prípravy. Strerné radónové riziko je lokalizované severne od cesty III/2427 nad priemyselnou zónou (Biotika, Evonik Fermas, RAVEN, GP).

Obrázok: radónové riziko v obci Slovenská Ľupča

Zdroj: 10.12.2023, <https://apl.geology.sk/radio/>

Pôda

Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia obce. Vzhľadom k veľmi dlhému času jej obnovy je potrebné v maximálnej miere zohľadňovať jej prirodzené vlastnosti. Rozsah pôdneho fondu je obmedzený, a práve preto musí byť v plnom rozsahu racionálne využívaný. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie,

nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

V riešenom území je zaznamenaná mierne kontaminovaná pôda kategórie A, A1. V priestore letiska a na priliehajúcich plochách vojenských areálov bola zaznamenaná kontaminácia pod rôznymi súbormi kontaminantov a podzemných vôd ropnými látkami. Poľnohospodárske pôdy v okrese Banská Bystrica patria medzi extrémne ohrozené vodnou eróziou.

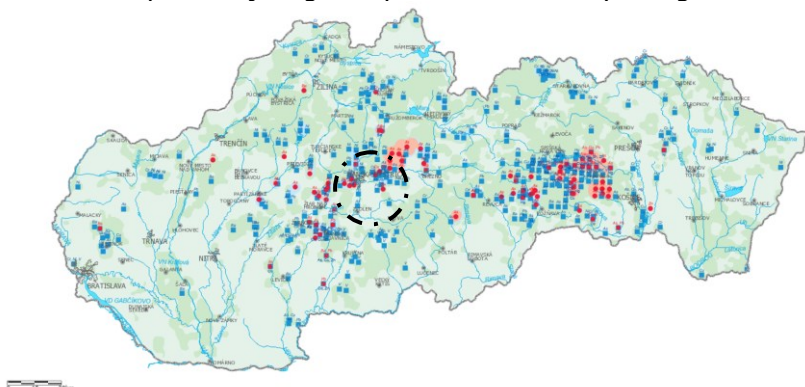
Degradácia pôdy eróziou

Vonkajšími faktormi mechanickej degradácie pôd sú vietor a zrážky podporované typom reliéfu a antropogénnou činnosťou. Reliéf v riešenom území je členitý, s ojedinelými prejavmi vodnej erózie. Erózia v menšom meradle sa môže prejavovať aj v blízkosti vodného toku **Hron**, kde sú procesy zmyývania a akumulácie intenzívnejšie. Na druhej strane odkrytý terén s prevahou poľnohospodársky obrábanej ornej pôdy poskytuje ideálne podmienky pre veternú eróziu, najmä v mimovegetačnom období.

Hodnotené územie v okolí obce Slovenská Ľupča tvoria prevažne plochy lesov, lúk a polôh s poľnohospodárskou a priemyselnou činnosťou, ako aj so zastavanou plochou a tak sa predpokladá, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z poľnohospodárskej a priemyselnej výroby a intenzívnou dopravou (I/66). Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážané rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. Legislatívna ochrana pôd na území je zabezpečená Zákonom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 359/2007 Z. z., 219/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 396/2009 Z. z., 39/2013 Z. z. (nepriamo), 57/2013 Z. z., 34/2014 Z. z., 254/2015 Z. z., 177/2018 Z. z., 296/2021 Z. z.). Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú: produkcia biomasy, filtrácia, neutralizácia a premena látok v prírode, udržiavanie ekologického a genetického potenciálu živých organizmov v prírode, ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie, postup pri zmene druhu pozemku a postup pri odňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel a sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

Kontaminácia pôd

Región v okolí obce Slovenská Ľupča **patri** spomedzi ostatných regiónov SR ku stredne, až silno kontaminovaným regiónom (región východne od obce - Predajná, Nemecká, atď.). Nasledujúci obrázok prezentuje región v porovnaní s ostatnými regiónmi Slovenska.

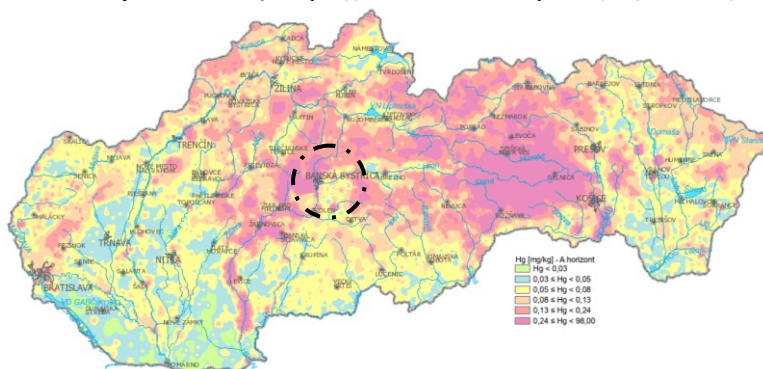

Obrázok: Kontaminácia pôd v regióne Horehronia

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/>

Svetová zdravotnícka organizácia identifikovala 10 chemických látok, ktoré vyvolávajú zásadné obavy z hľadiska verejného zdravia, a štyri z nich sú ťažké kovy: kadmium, ortuť, olovo a arzén. Ortuť sa v životnom prostredí vyskytuje prirodzene, vo všeobecnosti však býva bezpečne uchovaná v mineráloch a nepredstavuje žiadne významné riziko. Problém vzniká vplyvom ľudských činností, ktorých výsledkom je veľké množstvo ortuti uvoľnenej do životného prostredia a táto ortuť môže potom voľne

cirkulovať tisícky rokov. Obavy vyvoláva hlavne ortuť vo vode a sedimentoch, pretože sa vyskytuje vo vysoko toxicknej forme a môže sa ľahko dostať do zvierat, a takto prejsť do ľudského potravinového reťazca. (15.10.2021, <https://www.eea.europa.eu/sk/articles/ortut-trvala-hrozba-pre-zivotne>).

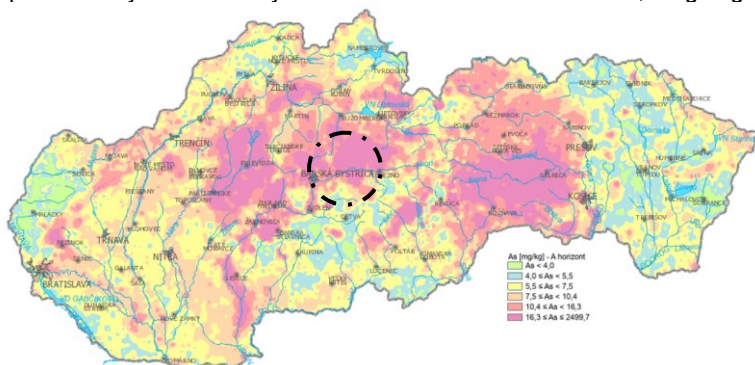

Obrázok: Výskyt Ortuť v pôde - A horizont v regióne Horehronia

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaspody/>

Zhľadiska zaťaženia A horizontu je región stredne až silne zaťažený. Okolie **obce Slovenská Ľupča** patrí medzi mierne až stredne zaťažené oblasti s obsahom 0,05 až 0,08 mg / kg pôdy.

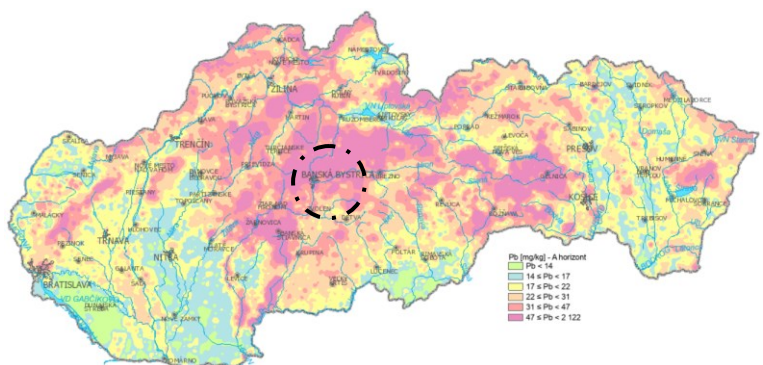
Nasledujúci obrázok prezentuje prítomnosť Arzénu v pôde - A - horizont v regióne Horehronia. Väčšina územia spadá do oblasti s obsahom Arzénu do veľmi zaťažených pôd od 10,4 a viac mg / kg. Západná časť územia spadá do najviac zaťažených oblastí s obsahom viac ako 16,3 mg / kg.

Obrázok: Výskyt Arzénu v pôde - A horizont v regióne Horehronia

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaspody/>

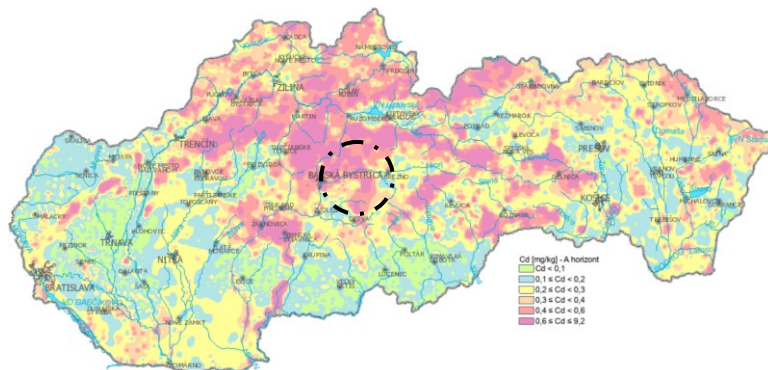
Ďalším dôležitým prvkom, ktorý môže mať negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva je ortuť a olovo. Hlavne západné oblasti spadajú do skupiny s vyšším až vysokým obsahom olova a do od 14 až nad 47 mg / kg pôdy (západná časť územia). Obec spadá pod odieľ cca. 22 až 47 mg / kg pôdy.

Obrázok: Výskyt Olova v pôde - A horizont v regióne Horehronia

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaspody/>

Podľa monitoringu pôd na území SR možno zhodnotiť, že z hľadiska priestorovej diferenciácie obsahu Pb na území SR a v Slovenskej Ľupči zreteľne vidieť **prirodzené endogénne geochemické anomálie**, ktoré sa vyskytujú na mnohých miestach. Naproti tomu v severnej a severozápadnej časti SR, kde sa geochemické anomálie nevyskytujú môžeme konštatovať výraznú imisnú záťaž zo susedných krajín (LINKEŠ, et al., 1997). Značne zaťaženou oblasťou je **územie obce Slovenská Ľupča** a jeho okolia smerom na západ a na sever.

Obrázok: Výskyt Kadmia v pôde - A horizont v regióne Horehronia
Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaspody/>

V prípade Kadmia sú viac zaťažené oblasti alokované západne a severne od obce Slovenská Ľupča. Výskyt Kadmia priamo v obci Slovenská Ľupča je na strednej úrovni 0,2 až 0,6 mg / kg.

Erózia pôdy

Erózia pôdy je rozrušovanie (lat. erode = hrýzť) povrchu pevnín vodou, ľadom a vetrom. V závislosti od podmienok sa prejavuje jednotlivo alebo v určitej kombinácii. Znamená odnos pôdnej hmoty (denudácia), jej premiestňovanie do iných polôh (transport) a ukladanie (akumulácia) vo forme nánosov alebo prekryvu (Bedrna, 2002).

Zastúpenie kategórií ohrozenosti vodnou eróziou v okrese B. Bystrica (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Kategória eróznej ohrozenosti			
	žiadna až slabá erózia	stredná erózia	silná erózia	extrémna erózia
Banská Bystrica okres	9,84	13,61	26,68	49,88
Banskobystrický kraj	24,43	23,69	23,52	28,36

Zdroj: 10.10.2023, http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/vod/vod.aspx

Priame **okolie ako aj kataster obce** nepredstavuje územie extrémne ohrozené eróziou.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone NR SR č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) s účinnosťou od 1. júna 2002. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Katastrálnym územím obce Slovenská Ľupča preteká vodohospodársky významný vodný tok Hron.

Hydrogeochemické zhodnotenie oblasti

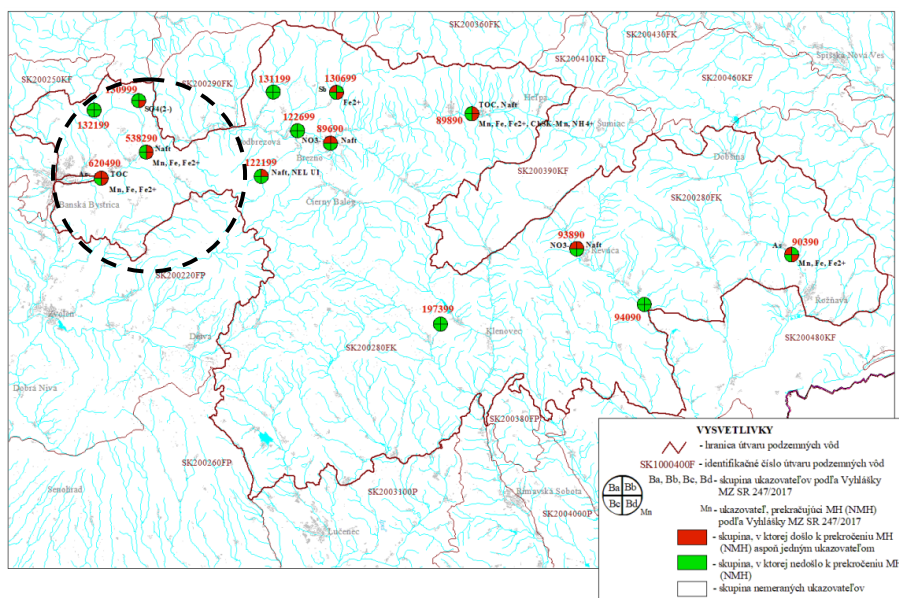
V útvere podzemnej vody SK200280FK sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä ruly, bazalty, svory, fility a ryolity, amfibolity, granity, dolomity a vápence, kremence, slieňovce, bridlice stratigrafického zaradenia mezozoikum, paleozoikum, proterozoikum. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje krasovo-puklinová a puklinová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je 30 m. Dominantné krasovo-puklinové hydrogeologické štruktúry sú odvodňované prevažne prameňmi na obvode štruktúr, prípadne na okraji pohoria, v menej priepustných súvrstviach a horninách kryštalinika je smer prúdenia konformný so sklonom terénu. V roku 2019 bola pozorovacia sieť tohto útvaru reprezentovaná 7 prameňmi a 9 vrtmi zabudovanými v hĺbke 4 m až 151 m, pričom v tomto roku monitorovanie prebiehalo v 14 objektoch. V pozorovacích objektoch v kationovej časti dominujú Ca^{2+} , vyskytujú sa aj ióny Mg^{2+} (najmä v objekte 94090 Jelšava) a v aniónovej časti dominuje HCO_3^- , výnimkou je prameň 130999 Moštenica - Kyslá, kde dominujú ióny SO_4^{2-} . Podľa Palmer-Gazdovej klasifikácie sú

puklinové a krasovo - puklinové podzemné vody Nízkych Tatier a Slovenského Rudohoria zaradené prevažne medzi základný výrazný až nevýrazný Ca-HCO₃ typ, lokálne menený na základný výrazný Mg-HCO₃ typ (94090 Jelšava). Mineralizácia sa v rámci celého útvaru pohybovala v rozsahu od 74,75 mg.l-1 (131199 Dolná Lehota - Uhlište) do 906,07 mg.l-1 (94090 Jelšava).

Zhodnotenie podzemných vôd podľa Vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z.z.

V pozorovacích objektoch monitorovaných v útvare puklinových a krasovo – puklinových podzemných vôd Nízkych Tatier a Slovenského Rudohoria v skupine terénnych Monitoring Typ objektu Číslo objektu Lokalita Začiatok sledovania Frekvencia prevádzkový vrt 89690 Brezno 1.1.1989 2x 89890 Polomka-Hámor 1.1.1998 2x 90390 Betliar 1.1.1990 2x 93890 Revúca 1.1.2019 2x 94090 Jelšava 1.1.1990 2x 382 ukazovateľov bola v skupine základných fyzikálno – chemických ukazovateľov prekročená limitná hodnota pri ukazovateľoch celkového Fe (9-krát z 38 stanovení, s hodnotami od 3,50 mg.l-1 do 8,85 mg.l-1), Mn (9-krát z 38 stanovení, od 0,08 mg.l-1 do 6,24 mg.l-1), CHSKMn (v objekte 89890 Polomka - Hámor s hodnotami 9,10 mg.l-1 a 7,60 mg.l-1), NH₄ + (v objekte 89890 Polomka – Hámor s hodnotami 0,74 mg.l-1 a 0,77 mg.l-1), NO₃ - (2-krát v objekte 89690 Brezno - 52,80 mg.l-1 a 93890 Revúca - 96,50 mg.l-1) a SO₄ 2- (vo všetkých odberoch v objekte 130999 **Moštenica – Kyslá** v rozmedzí 283,00 mg.l-1 - 327,00 mg.l-1). V hornej časti povodia Hron sú toky znečisťované drevospracujúcimi podnikmi, strojárskou a železiarskou výrobou (Brezno, Podbrezová, Dubová), čo sa odráža aj v podzemných vodách tejto časti. V skupine stopových prvkov boli zaznamenané zvýšené koncentrácie Sb (vo všetkých odberoch v objekte 130699 Mýto pod Ďumbierom s hodnotami od 10,10 µg.l-1 do 15,50 µg.l-1) a As (2-krát v objekte 90390 Betliar – 54,30 µg.l-1 a 51,30 µg.l-1 a 620490 **Banská Bystrica – Šalková** – 11,60 µg.l-1). V prípade naftalénu nadlimitná koncentrácia bola zaznamenaná v piatich objektoch s max. hodnotou 0,25 µg.l-1 v objekte 122199 Osrbie - Teplica. Okrem toho bola v rámci celého útvaru zaznamenaná prítomnosť širšej škály špecifických organických látok

Obrázok: Kvalita podzemných vôd v útvare SK200280FK Puklinové a krasovo - puklinové podzemné vody Nízkych Tatier a Slovenského Rudohoria (28)

Zdroj: https://www.shmu.sk/File/Hydrologia/Publikacna_cinnost/Publikacie_kvality_PzV/KvPzV_2019_kvalita_rocenka_SR.pdf, 20.12.2023.

Ukazovatele prekračujúce prahové a limitné hodnoty v jednotlivých objektoch pre útvar PzV SK200280FK

Typ m.	č. obj.	Názov objektu	Prahová	Limitná
PM	538290	LUCATIN	Fe, Fe2+, Fenan, Mn, Naft	Fe, Fe2+, Mn, Naft
PM	620490	BANSKA BYSTRICA-SALKOVA	As, Fe, Fe2+, Fenan, Mn, TOC	As, Fe, Fe2+, Mn, TOC
ZM	130999	MOSTENICA - KYSLA	Hg, SO4(2-)	SO4(2-)

Zdroj: https://www.shmu.sk/File/Hydrologia/Publikacna_cinnost/Publikacie_kvality_PzV/KvPzV_2019_kvalita_rocenka_SR.pdf, 20.12.2023.

2.6. OBYVATEĽSTVO

V obci žije viac ako 95,07 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 47,63 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Slovenská Ľupča v roku 2021.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Slovenská Ľupča (rok 2021)					
	spolu	ženy	0-14	65+	15-65
obec Slovenská Ľupča	3242	1647	457	589	2196

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021,

V roku 2021 žilo v obci celkovo 3242 obyvateľov. V tomto roku žilo v obci 1647 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 2196. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Slovenská Ľupča podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s dvomi dominantnými vierovyznaniami. K Evanjelickému vierovyznaniu sa hlásilo 14,21 % obyvateľov. Pri 5,20 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 29,68 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Rímskokatolícka cirkev	1555	47,63	
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	464	14,21	
Gréckokatolícka cirkev	29	0,89	
Reformovaná kresťanská cirkev	2	0,06	
Pravoslávna cirkev	3	0,09	
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	3	0,09	
iné	76	2,33	
bez vyznania	969	29,68	
nezistené	164	5,20	
Spolu	3265		

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 95,07 %. Oficiálne žije v obci 18 obyvateľov rómskej národnosti. Sú sústredený hlavne na druhej strane rieky Hron v relatívne samostatnej osade. Česká národnosť bola zastúpená 17 obyvateľmi.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Slovenská	3104	95,07	
Maďarská	7	0,21	
Rómská	18	0,55	
Rusínska	1	0,03	
Ukrajinská	1	0,03	
Česká	17	0,52	
Nemecká	0	0,00	
Moravská	1	0,03	
Poľská	2	0,06	
Ruská	1	0,03	
Ostatné	5	0,15	
Nezistené	108	3,31	
Spolu	3265		

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Banská Bystrica je národnostná štruktúra podobná. Žije tu cca. 100838 obyvateľov slovenskej národnosti. Postupne klesá počet obyvateľov českej (753) a moravskej národnosti (26). Ostatné národnosti jú sledovanom období relatívne stabilné. Výrazne narástol počet obyvateľov ukrajinskej národnosti (135).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
ok. B. Bystrica	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	111148	111112	111018	110920	110925	110931	110941	110716	110631	108120	107642
Slovenská	95974	96478	96493	96520	96608	96734	96846	96759	96733	101141	100838
Maďarská	357	392	394	400	409	413	421	423	424	320	306
Rómska	572	568	568	569	568	566	562	562	565	191	186
Rusínska	55	55	56	56	55	55	55	55	55	41	38
Ukrajinská	51	66	72	76	83	88	93	91	93	134	135
Česká	823	910	912	914	916	931	932	927	954	739	753
Nemecká	89	112	112	113	116	117	119	120	131	60	64
Poľská	54	143	153	157	164	167	174	176	181	68	70
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	18

Srbská	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	17
Ruská	86	100	108	117	132	131	131	127	128	124	125
Židovská	15	15	15	15	15	15	15	15	15	13	13
Moravská	98	95	95	94	93	91	89	88	87	26	26
Bulharská	18	26	26	27	28	28	28	28	31	17	18
Sliezska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Grécka	5	7	6	7	8	9	9	9	11	15	14
Rumunská	12	45	46	48	49	50	55	55	56	24	27
Rakúska	6	28	31	30	31	34	34	34	37	15	17
Vietnamská	20	29	30	30	30	37	40	40	43	29	29
Albánska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	15
Iná a nezistená	12913	12043	11901	11747	11620	11465	11338	11207	11087	5026	4840

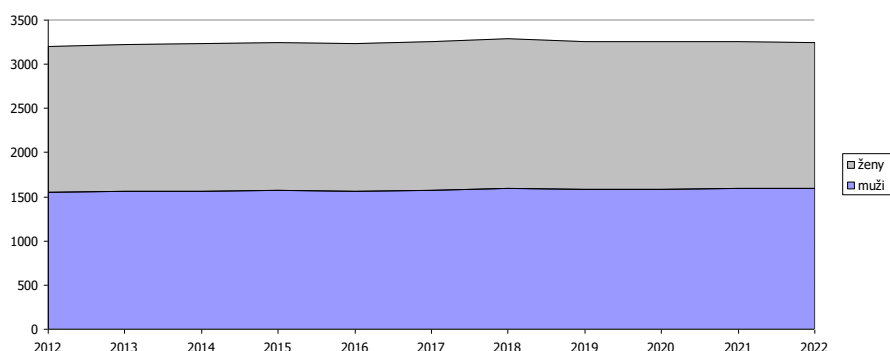
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Demografia

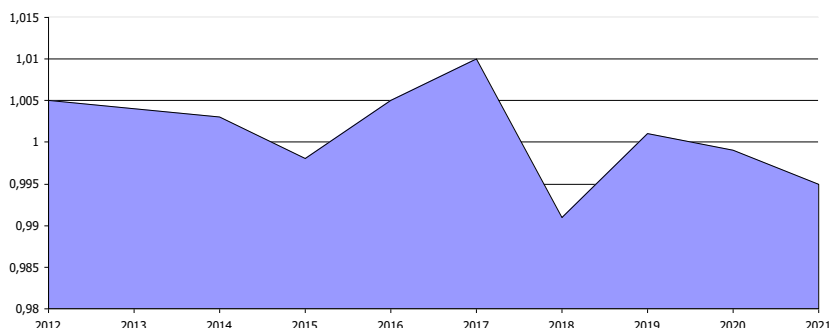
Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade obce Slovenská Ľupča bol zaznamenaný naopak nárast počtu obyvateľov (z dôvodu bezprostrednej alokácie pri krajskom meste Banská Bystrica). Nárast však nebol výrazný. Vývoj bol za posledných 10 rokov stabilizovaný.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
o. Slov. Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
k 1.1.	3182	3204	3221	3235	3244	3238	3253	3285	3257	3265	3257
k 30.6.	3193	3213	3228	3240	3241	3246	3269	3271	3259	3261	3250
k 31.12	3204	3221	3235	3244	3238	3253	3285	3257	3260	3257	3242
muži	1552	1564	1565	1571	1566	1575	1597	1585	1589	1600	1595
ženy	1652	1657	1670	1673	1672	1678	1688	1672	1671	1657	1647
Index	-	1,005	1,004	1,003	0,998	1,005	1,010	0,991	1,001	0,999	0,995
Priemer Ix											1,001

Zdroj: ŠÚSR, 2012-2022, DataCubes

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien
Zdroj: ŠÚSR, 2012-2022, DataCubes

Obrázok: Vývoj rastového indexu v obci
Zdroj: ŠÚSR, 2012-2022, DataCubes

Počas sledovaného obdobia počet obyvateľov vzrástol o 38 (1,19 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 1,001, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,11 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku

2018, kedy vzrástol počet obyvateľov o 32 osôb. K roku s najnižším nárastom obyvateľstva patrila rok 2020 a 2015, kedy vzrástol počet obyvateľov o 3 a 9. V roku 2022 bol zaznamenaný pokles o 15 obyvateľov. K úbytku došlo aj v roku 2019 a 2016 a to - 28 a - 6 obyvateľov. V obci žije väčší počet žien ako mužov.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese Banská Bystrica, ako aj prirodzený prírastok v obci Slovenská Ľupča.

Prirodzený prírastok											
O. Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. B. Bystrica HMPP	0,09	0,22	-0,09	-0,01	0,33	0,14	0,23	-0,3	-0,61	-3,73	-2,38
prirodzený prírastok	-1	-6	-15	-13	-8	-9	13	-15	-1	-13	-15
hrubá miera pr. prír.	-0,31	-1,87	-4,65	-4,01	-2,47	-2,77	3,98	-4,59	-0,31	-3,99	-4,62

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov len v roku 2018 sledovaného obdobia (13). Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 201, 2019 a 2022 a to - po 15 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Slovenská Ľupča. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2018, kedy hrubá miera dosiahla 9,67. Do roku 2022 klesol tento počet na 8,16. V súčasnosti je v obci nerovnomerný trend. Najvyšší počet živonarodených bol evidovaný v roku 2018, 2012 a 2020 a to 40, po 33 osôb.

Počet živonarodených											
O. Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Banská Bystrica HM	9,04	8,95	9,06	9,23	9,36	9,15	9,67	9,39	9,26	9,13	8,16
narodení	33	27	21	22	28	23	40	20	33	27	21
živonarodení	33	27	21	22	28	23	40	20	33	27	21
hrubá miera živorod.	10,34	8,4	6,51	6,79	8,64	7,09	12,24	6,11	10,13	8,28	6,46

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. Potratovosť v obci je na nižšej priemernej úrovni, ako je priemer okresu. V obci sa počas sledovaného obdobia vyskytol najväčší počet potratov v roku 2020 (14).

Počet potratov											
O. Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Banská Bystrica HM	3,24	3,1	2,85	2,9	2,86	2,56	2,62	2,04	2,08	1,96	1,88
potratovosť	5	7	12	9	9	8	2	10	14	10	9
hrubá miera potratovosti	1,57	2,18	3,72	2,78	2,78	2,46	0,61	3,06	4,3	3,07	2,77
index potratovosti	15,15	25,93	57,14	40,91	32,14	34,78	5	50	42,42	37,04	42,86
ukončené tehotenstvá	38	34	33	31	37	31	42	30	47	37	30
hrubá miera uk. tehot.	11,9	10,58	10,22	9,57	11,42	9,55	12,85	9,17	14,42	11,35	9,23

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 9,68 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2022.

V obci Slovenská Ľupča možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2012 bolo evidovaných 10,65 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2022 to bolo 11,08. V roku 2020 to bolo 10,43 zomretých na 1000 obyvateľov.

Počet zomretých

O. Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Banská Bystrica HM	8,95	8,74	9,15	9,24	9,02	9,01	9,45	9,69	9,88	12,86	10,54
zomretí	34	33	36	35	36	32	27	35	34	40	36
hrubá miera úmrtnosti	10,65	10,27	11,15	10,8	11,11	9,86	8,26	10,7	10,43	12,27	11,08

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny trend. Pozitívny vývoj súvisí s blízkou alokáciou obce Slovenská Ľupča bezprostredne blízko krajského mesta Banská Bystrica. Len v roku 2019 presahoval počet vystáňovaných počet prisťahovaných a to o 13 osôb. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2014.

Saldo sťahovania

O. Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Banská Bystrica HM	-0,38	-0,54	-0,76	-0,87	-0,29	-0,08	-0,14	-1,73	-0,15	-1,9	-2,05
migračné saldo	23	23	29	22	2	24	19	-13	4	5	0
hr. miera migr. salda	7,2	7,16	8,98	6,79	0,62	7,39	5,81	-3,97	1,23	1,53	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Slovenská Ľupča. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľstva

O. Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
prisťahovaní	74	69	75	69	70	83	74	54	65	68	60
vystáňovaní	51	46	46	47	68	59	55	67	61	63	60

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V sledovanom období počet vystáňovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2016 a 2019 - celkovo až 68 a 67 vystáňovaných. V roku 2022 počet vystáňovaných dosiahol hodnotu 60. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2017, kedy sa do obce prisťahovalo celkovo 83 obyvateľov. V roku 2022 sa do obce prisťahovalo 60 osôb.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období len v troch rokoch kladnú hodnotu (2016 až 2018).

Celkový prírastok (- úbytok)

O. Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Banská Bystrica HM	-0,29	-0,32	-0,85	-0,88	0,05	0,05	0,09	-2,03	-0,77	-5,63	-4,43
celkový prírastok	22	17	14	9	-6	15	32	-28	3	-8	-15
hrubá miera celk. pr.	6,89	5,29	4,34	2,78	-1,85	4,62	9,79	-8,56	0,92	-2,45	-4,62

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2018, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 32. K najvyššiemu celkovému úbytku v obci počas sledovaného obdobia došlo v roku 2022 - 15.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Slovenská Ľupča. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2012 pripadalo 4,53. Do roku 2022 bol ich počet na hodnote 5,14.

Počet sobášov

O. Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. B. Bystrica HM	4,53	4,75	4,74	5,21	5,72	5,35	5,13	5,02	4,11	4,9	5,14
sobášnosť	13	12	12	15	17	20	11	17	14	17	16
hrubá miera sobášnosti	4,07	3,74	3,72	4,63	5,25	6,16	3,36	5,2	4,3	5,21	4,92

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia, ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v rokoch 2017. V prípade rozvodovosti boli hodnoty pod úrovňou okresu. K najväčšiemu počtu rozvodov došlo v roku 2013, 2015 a 2021 a to 7.

Počet rozvodov

O. Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. B. Bystrica HM	2,47	2,11	2,06	1,88	1,72	1,92	1,85	1,8	1,65	1,76	1,76
rozvodovosť	5	7	5	7	4	5	5	5	3	7	2
hrubá miera roz.	1,57	2,18	1,55	2,16	1,23	1,54	1,53	1,53	0,92	2,15	0,62

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2012 dosiahla hustota hodnotu 98,78 a do roku 2022 stúpila na hodnotu 100,53. Nachádza sa na nad úrovňou hustoty vidieka (61,57).

Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územie a rok

O. Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mestá	407,33	406,74	405,9	405,13	400,79	399,84	399,06	398,27	394,81	392,06	389,2
vidiek	59,1	59,34	59,61	59,87	60,03	60,34	60,66	60,98	61,23	61,31	61,57
SR	110,28	110,4	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33	110,98	110,78
okr. Banská Bystrica	137,34	137,29	137,21	137,1	137,04	137,04	137,05	136,92	136,73	133,95	133,28
O. Slovenská Ľupča	98,78	99,38	99,86	100,22	100,26	100,4	101,13	101,19	100,8	100,88	100,53

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	3204	3221	3235	3244	3238	3253	3285	3257	3260	3257	3242
0	35	27	24	22	33	25	41	20	35	30	21
1-4	121	137	135	125	109	106	107	125	125	133	134
5-9	152	157	157	161	165	162	165	158	147	150	143
10-14	134	133	144	148	146	164	162	160	160	156	159
15-19	181	170	151	127	126	125	131	138	149	147	158
20-24	237	226	221	229	207	178	167	147	122	140	137
25-29	227	230	232	232	232	237	227	219	222	201	171
30-34	245	237	229	243	239	241	240	228	240	222	229
35-39	289	273	273	257	264	256	249	251	247	251	241
40-44	257	285	286	274	264	283	267	265	259	256	254
45-49	213	204	209	233	247	256	289	279	268	278	287
50-54	243	250	244	237	226	218	215	216	240	259	267
55-59	202	203	217	221	250	248	249	246	229	219	213
60-64	221	226	234	240	204	200	197	206	211	237	239
65-69	156	164	167	171	200	214	219	222	215	184	184

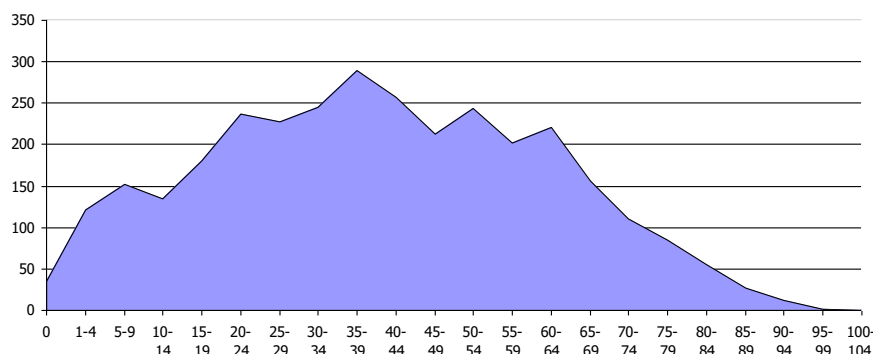
70-74	110	116	126	135	128	130	148	148	157	177	177
75-79	85	90	93	95	100	100	105	112	117	109	109
80-84	55	50	45	48	50	64	60	70	75	78	83
85-89	27	26	30	27	27	28	30	27	25	23	29
90-94	12	16	16	17	15	12	9	14	10	5	5
95-99	2	1	2	2	6	6	7	4	5	2	1
100-104	0	0	0	0	0	0	1	2	2	0	1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

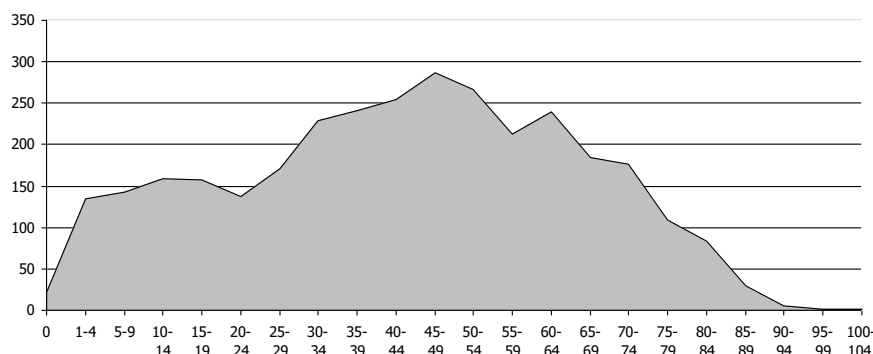
K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 45 - 54 a od 65 do 74. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Slovenská Ľupča.

Veková štruktúra obyvateľstva

2012

2022

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k ďalšiemu nárastu počtu obyvateľov hlavne v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku. Do roku 2034 by mal celkový počet obyvateľov stúpnuť na 3539 obyvateľov. Vekové skupiny by mali mať rovnomerný vývoj. Intenzívnejší vývoj by mal pokračovať vo vekových skupinách od 40 do 44.

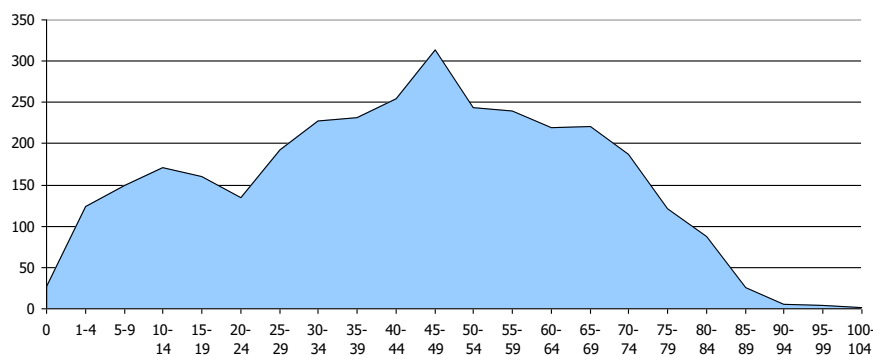
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Spolu	3340	3360	3380	3403	3421	3442	3461	3481	3500	3519	3539
0	27	27	27	27	26	26	26	26	26	25	25
1-4	124	125	125	125	125	125	125	126	126	126	126
5-9	149	148	147	146	145	144	143	142	141	140	139
10-14	171	174	176	179	182	185	188	190	193	196	199
15-19	160	162	165	168	171	173	176	179	181	184	187
20-24	135	133	131	130	127	126	124	122	120	118	116
25-29	192	188	184	179	175	171	167	163	159	154	150
30-34	227	226	225	223	222	221	220	218	217	216	215

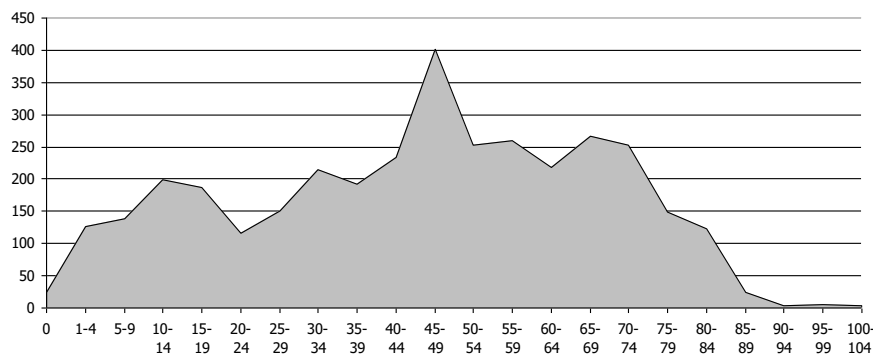

35-39	232	228	224	220	216	212	208	204	200	196	192
40-44	254	252	250	248	245	243	241	239	237	235	233
45-49	313	322	331	340	349	358	367	376	384	393	402
50-54	244	244	245	246	247	248	248	249	250	251	252
55-59	240	242	244	246	247	249	251	253	255	257	259
60-64	219	219	219	219	219	218	218	218	218	218	218
65-69	221	226	230	235	239	243	248	252	257	261	266
70-74	187	193	200	206	213	219	226	232	239	246	252
75-79	121	124	126	129	132	135	138	140	143	146	149
80-84	87	90	94	98	101	105	108	112	116	119	123
85-89	26	26	26	26	26	26	26	25	25	25	25
90-94	5	6	6	7	7	7	6	6	5	4	4
95-99	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
100-104	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3

Prognózovalá veková štruktúra obyvateľstva 2024

2034

Ďalšie demografické charakteristiky

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný výrazný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 142. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 15 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 119.

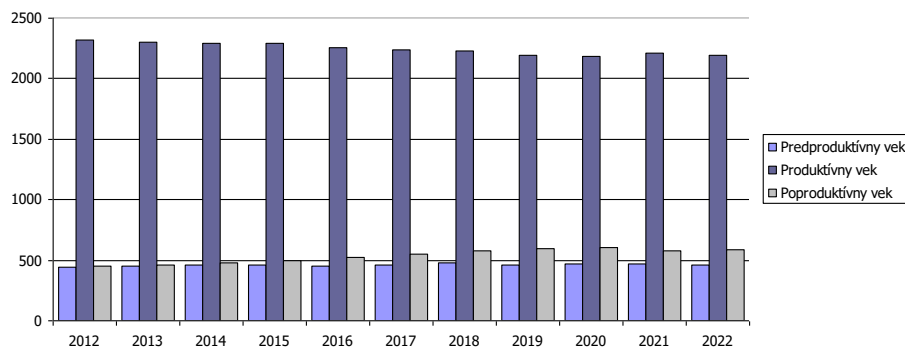

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Predproduktívny vek	442	454	460	456	453	457	475	463	467	469	457
Produktívny vek	2315	2304	2296	2293	2259	2242	2231	2195	2187	2210	2196
Poproduktívny vek	447	463	479	495	526	554	579	599	606	578	589

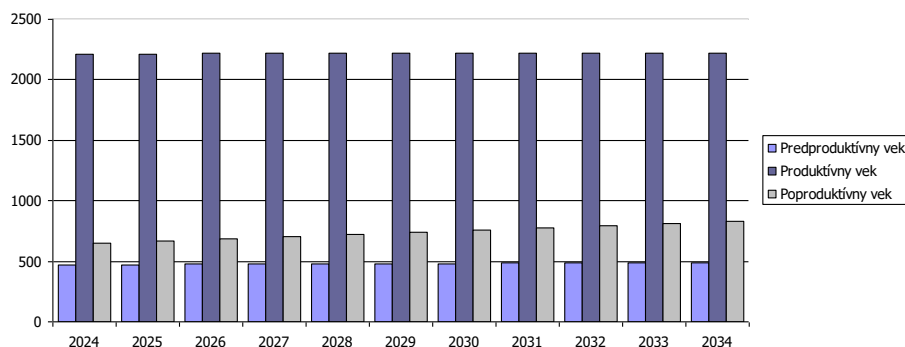
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách predproduktívneho a poproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2034.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2034

Do roku 2034 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine poproduktívneho, produktívneho a predproduktívneho veku. Vo vekovej skupine poproduktívneho veku sa predpokladá nárast o 174 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2034

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Predproduktívny vek	472	473	475	477	479	480	482	484	486	487	489
Produktívny vek	2215	2215	2216	2218	2218	2219	2220	2221	2222	2223	2224
Poproduktívny vek	653	672	689	707	725	742	759	776	793	809	827

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 45 do 49 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 20 do 24 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2012 až 2022 bol zaznamenaný v skupine 15 až 44 rokov.

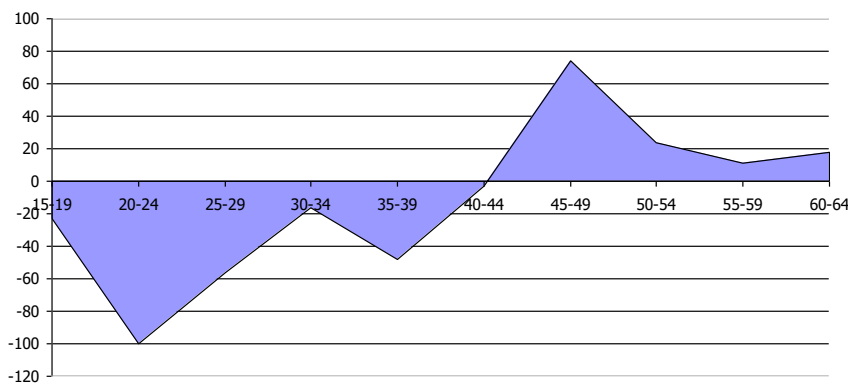
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2012 a 2022

Vek	2012	2022	rozdiel 2022 - 2012
15-19	181	158	-23
20-24	237	137	-100
25-29	227	171	-56
30-34	245	229	-16

35-39	289	241	-48
40-44	257	254	-3
45-49	213	287	74
50-54	243	267	24
55-59	202	213	11
60-64	221	239	18

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 95,07 %. Oficiálne žije v obci 18 obyvateľov rómskej národnosti. Sú sústredený hlavne na druhej strane rieky Hron v relatívne samostatnej osade. Česká národnosť bola zastúpená 17 obyvateľmi.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	3104	95,07
Maďarská	7	0,21
Rómska	18	0,55
Rusínska	1	0,03
Ukrajinská	1	0,03
Česká	17	0,52
Nemecká	0	0,00
Moravská	1	0,03
Poľská	2	0,06
Ruská	1	0,03
Ostatné	5	0,15
Nezistené	108	3,31
Spolu	3265	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so stredným odborným vzdelaním - s maturitou - 30,41 % a s vysokoškolským vzdelaním - 21,29 %. Obyvatelia so základným vzdelaním boli zastúpení 13,38 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012

dosiahnuté vzdelanie	počet	%
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	315	9,65
základné	437	13,38
stredné odborné učňovské (bez maturity)	566	17,34
úplné stredné (s maturitou)	993	30,41
vyššie odborné vzdelanie	148	4,53
vysokoškolské	695	21,29

bez školského vzdelania (15+ rokov)	10	0,31
nezistené	101	3,90

Zdroj: statistics.sk, 10.2.2021

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2019 klesajúci trend. V roku 2020 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia a opatrenia vlády SR. V roku 2022 bolo v obci 96 nezamestnaných.

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nezamestnaná spolu	211	200	174	190	139	89	69	74	142	120	96
Nezamestnaní ženy	107	89	83	92	75	44	32	41	61	56	43
% miera nezamest.	9,114	8,681	7,578	8,286	6,153	3,970	3,093	3,371	6,493	5,430	4,372

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Nezamestnanosť v obci mala za posledné 3 roky (od roku 2020) klesajúcu tendenciu. V roku 2012 bolo v obci Slovenská Ľupča 211 nezamestnaných.

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovenská republika	14,44	13,50	12,29	10,63	8,76	5,94	5,04	4,92	7,57	6,76	5,90
Kraj Banská Bystrica	20,81	18,26	17,22	14,94	12,80	8,67	7,03	6,69	9,83	9,01	8,48
Okres Banská Bystrica	9,82	9,22	8,90	8,00	6,25	4,28	3,38	3,30	4,90	4,57	3,94
Muži	10,03	9,54	8,91	7,95	5,70	3,96	3,13	3,08	4,86	4,58	3,76
Ženy	9,60	8,89	8,88	8,06	6,83	4,62	3,64	3,52	4,93	4,55	4,13

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2022 dosiahla úroveň 4,13 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2012 (10,03 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel mierne výrazne klesá. K zníženiu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2022 klesol podiel na 287 osôb.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v osobách											
Okr. B. Bystrica	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
15-24	1105	1009	867	748	437	289	262	272	383	327	287
25-34	1568	1423	1391	1242	986	650	576	631	826	635	547
35-49	1949	1858	1800	1684	1347	966	777	785	1167	1051	927
50 a viac	1687	1636	1632	1584	1311	969	890	801	1025	975	820
spolu	6309	5926	5690	5258	4081	2874	2505	2489	3401	2988	2 581

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa veku priamo v obci. Najviac obyvateľov spadalo do vekovej skupiny od 45 do 49 rokov a od 50 do 54 rokov.

Nezamestnaní podľa veku v november 2023											
S. Ľupča	UoZ spolu	v tom									
		do 20r.	20-24r.	25-29r.	30-34r.	35-39r.	40-44r.	45-49r.	50-54r.	55-59r.	60r. a viac
Spolu	76	0	5	6	8	9	10	13	14	6	5

Ženy 42 0 2 1 5 7 7 6 6 6 2 0
Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. V prípade regiónu ide hlavne o krátkodobú nezamestnanosť do 3 mesiacov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti znevýhodnených skupín. V prípade absolventov dochádza k výraznému poklesu počtu - 81. Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov klesol počet z 2637 na 845 osôb.

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení											
Okr. B.Bystrica	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A	172	164	178	185	144	92	90	78	117	110	81
B	528	469	427	312	198	152	121	129	176	156	108
C	18	15	14	20	11	9	2	8	10	10	10
D	2 637	2 583	2 653	2 359	1 726	1 023	739	574	889	1 179	845

A - Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP

B - Počet uchádzačov o zamestnanie – absolventi

C - Počet uchádzačov o zamestnanie – mladiství

D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: DataCubes ŠÚ, 2012-2022

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa vzdelania v obci. Najviac nezamestnaných bolo vo vzdelanostnej skupine - vyššie sekundárne vzdelanie a nižšie sekundárne vzdelanie.

Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania (ISCED) november 2023												
S. Ľupča	UoZ spolu											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	n/a	v tom	
Spolu	76	0	0	14	42	3	0	8	8	1	0	0
Ženy	42	0	0	7	21	2	0	8	3	1	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

ISCED (The International Standard Classification of Education) - Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

- 0 predprimárne vzdelanie
- 1 primárne vzdelanie
- 2 nižšie sekundárne vzdelanie
- 3 vyššie sekundárne vzdelanie
- 4 post sekundárne neterciárne vzdelanie
- 5 terciárne vzdelanie (nie VŠ)
- 6 terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
- 7 terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
- 8 terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2022

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Tri najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 0 do 3 mesiacov, 4 až 6 mesiacov. Tretou najpočetnejšou skupinou je skupina od 7 - 9 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v november 2023												
S. Ľupča	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	76	21	13	10	7	5	7	5	0	1	1	6
Ženy	42	17	3	4	3	2	4	3	0	1	1	4

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi

organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Banskej Bystrici, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobu nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemysel, obchod a verejná správa. Silne zastúpené je vzdelávanie (11,5 %) a zdravotníctvo (10,4 %). Od roku 2012 sa podiel priemyslu na zamestnaní zvýšil (15,2 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade verejnej správy.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE v %	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pol'nohospodárstvo, les...	1,8	2,3	2,4	2,1	2,1	1,6	1,6	2,0	2,0	2,1	3,0
Priemysel spolu	14,3	15,2	15,6	14,3	15,1	18,7	19,7	15,3	16,3	16,9	17,6
Priemyselná výroba	12,1	12,9	13,6	12,1	13,2	15,7	12,8	12,7	13,4	14,3	15,2
Dodávka elektriny, plynu, ...	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,7
Dodávka vody; čistenie a ...	1,6	1,7	1,4	1,6	1,4	2,4	6,3	4,5	3,6	2,1	1,6
Stavebníctvo	4,6	3,9	1,8	5,3	4,5	3,4	4,5	3,7	3,8	3,8	5,4
Veľkoobchod a maloobc...	15,2	14,2	15,3	17,0	14,4	14,6	15,3	15,6	15,9	16,7	14,6
Doprava a skladovanie	3,2	3,1	3,3	4,3	4,4	4,6	3,4	4,8	5,2	5,0	5,5
Ubytovacie a stravovac...	3,1	2,0	2,1	1,6	2,5	1,7	1,6	1,7	1,9	2,0	1,9
Informácie a komunikácia	2,3	2,3	2,5	3,1	2,7	2,4	2,1	2,9	2,9	3,1	2,9
Finančné a poisťovacie ...	1,4	1,4	1,5	1,6	1,6	2,0	1,8	1,9	2,2	2,1	1,9
Činnosti v oblasti nehn...	2,3	2,8	2,2	1,2	1,1	0,8	0,8	1,1	1,0	1,3	1,1
Odborné, vedecké a ...	2,7	1,8	2,9	2,1	2,4	1,9	3,1	3,1	2,7	2,6	4,2
Administratívne a pod...	3,8	3,5	4,2	2,5	2,9	2,6	2,2	2,4	2,1	1,9	2,3
Verejná správa a obrana...	18,0	18,5	17,4	16,7	17,1	17,3	14,3	14,6	13,8	13,2	13,0
Vzdelávanie	10,1	11,0	11,0	12,3	11,3	11,5	10,8	12,5	13,5	14,3	11,5
Zdravotníctvo a sociálna...	10,8	11,3	11,2	10,0	12,3	11,8	10,0	10,9	10,4	9,8	10,4
Umenie, zábava a rekreácia	2,4	2,3	2,4	2,2	2,2	1,7	1,4	1,6	1,4	1,5	1,5
Ostatné činnosti	1,9	2,0	1,9	1,4	1,4	0,5	0,4	0,8	0,8	1,1	0,8

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Obyvatelia sú prevažne zamestnaní v krajskom meste Banská Bystrica. Pracovné príležitosti sa priamo v obci nachádzajú vo viacerých priemyselných zónach obce. Pracovné príležitosti poskytuje aj obec v organizáciách v jej zriaďovateľskej pôsobnosti. K najväčším zamestnávateľom v obci patrí:

Spoločnosť

Evonik Femas s.r.o.
Confal a.s.
Biotika a.s.
BRIXIAPRESS, s.r.o.
SL SLOVAKIA, a. s.
ELEKTRO RECYCLING, s.r.o.
ČOV a.s.
OBALOTAVA a.s.

orientačný počet zamestnancov

200-249
50-99
250-499
150-199
100-149
50-99
25-49
25-49

AGROMEPA, s.r.o.	10-19
TATER, spol. s r.o.	10-19
a.l.k. export-import trade spol. s r.o.	10-19
Roľnícke družstvo HRON	25-49

Zdroj: PHSR, 2017

2.8. BÝVANIE

Obytné územietvorí súvislé a otvorené radenie plôch a areálov v okolí miestnych zberných komunikácií tvorených cestami III/06642 a III/06640 a v okolí jestvujúcich a navrhovaných miestnych komunikácií. Väčšiu časť zastavaného územia tvorí nízkopodlažná zástavba s rodinnými, bytovými domami a občianskou vybavenosťou. Viacpodlažná zástavba sa nachádza v prístore bytových domov Mierovej ulice, ulice Za Nožiarňou a ulice 1.mája. V území sa nachádza líniové, uličné a blokové radenie funkčných plôch. Navrhovaná výstavba s nízkopodlažnou zástavbou sa realizuje v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou v priestoroch Západ, Rodinná farma, Stred, Nad Morkárnou, Podkonická cesta, Pod Hôrkou a Pod hradom. V súlade so zadaním variant č. 1 rieši nové plochy v priestoroch Švarca, Záhradná ulica, Stred, Zábřež a Konopiská. Variant č. 2 rieši nové plochy v priestoroch Záhradná ulica, Stred, Zábřež, Vodojem, Konopiská a v priestore Pri križi (ÚPN, 2010).

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období 1961 - 1980 a 1919 až 1045. Najmenej bytov bolo vybudovaných medzi 2001 a neskôr.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	83	10,51
1919 - 1945	137	17,34
1946 - 1960	117	14,81
1961 - 1980	243	30,76
1981 - 2000	116	14,68
2001 - 2010	54	6,84
2011 - 2015	23	2,91
2016 a neskôr	14	1,77
nezistené	3	0,38
Domy spolu	790	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 718 (90,89 %) a bytové domy - 47 (5,95 %) v roku 2021.

Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	718	90,89
bytový dom	47	5,95
polyfunkčná budova	0	0,00
ostatné budovy na bývanie	5	0,63
neskolaudovaný rodinný dom	2	0,25
núdzový objekt neurčený na bývanie	0	0,00
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	10	1,27
ostatné	8	1,1
nezistený	0	0,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v obci Slovenská Ľupča najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 3 a následne s 4 obytnými miestnosťami. Okolo 12,93 % tvorili byty s 2 a 9,22 % byty 6 + obytnými miestnosťami. Byty s 1 obytnou miestnosťou boli zastúpené v počte 138.

Štruktúra bytového fondu		
počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	138	11,16
2 obytné miestnosti	160	12,93
3 obytné miestnosti	448	36,22
4 obytné miestnosti	241	19,48
5 obytných miestností	133	10,75
6 a viac obytných miestností	114	9,22
Nezistené	3	0,24
Byty spolu	1237	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 762 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 7 domov. Bez pripojenia na vodovod sa v obci byty nachádzali v počte 15.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	762	96,46
v dome - vlastná	7	0,89
mimo domu - z verejnej siete	2	0,25
mimo domu - vlastná	1	0,13
bez prípojky	15	1,90
nezistený	3	0,38
Domy spolu	790	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Celkovo 721 domov bolo napojených na verejnú kanalizačnú sieť. Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 4,18 % domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	33	4,18
prípojka na kanalizačnú sieť	721	91,27
domáca čistička odpadových vôd	13	1,65
bez kanalizácie	20	2,53
nezistený	3	0,38
Domy spolu	790	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výrobu a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2022 bol ich počet 180.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Fyz. osoby – podnik.	236	227	223	198	202	204	204	187	183	183	203
Živnostníci	208	198	192	177	177	181	177	168	160	161	180

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Celkovo je v obci činných 174 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 143 ziskových a 31 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci											
o. Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Právnické osoby spolu	142	144	146	117	129	140	149	153	158	170	174
Práv. osoby ziskové	92	96	97	108	117	118	125	129	129	138	143
Práv. osoby neziskové	50	48	49	9	12	22	24	24	29	32	31

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Do skončenia 2. svetovej vojny mala obec roľnícko - remeselnícky charakter. Priamo v obci bol iba Chemický závod na výrobu farieb, Nožiareň, Bryndziareň a stolárske debnárske, kožiarske obuvnícke a krajčírské dielne. Priemysel, ktorý dovtedy zamestnával robotníkov z obce existoval v okolí - Železiarne Podbrezová, rafinéria Dubová, závody potravinárskeho, textilného a drevárskeho priemyslu v Banskej Bystrici a pod. Najvýznamnejšou fabrikou postupne budovanou a rozširovanou v 50. a 60. rokoch bola Biotika, ktorá svojimi farmaceutickými výrobkami dosahovala národohospodársky až medzinárodný význam a zamestnávala viac ako 1000 zamestnancov a 77 výskumníkov. Po roku 1989 Biotika ako štátny podnik zanikla a vznikli dve firmy so zahraničnou majetkovou účasťou – Biotika, a. s. a Evonik Fermas a. s..

K najväčším spoločnostiam patrí Evonik Fermas s.r.o. - 20140 Výroba ostatných základných organických chemikálií, Confal a.s. 24420 Výroba hliníka, Biotika a.s. 21100 Výroba základných farmaceutických výrobkov, BRXIAPRESS, s.r.o. - 24530 Odlievanie ľahkých kovov, 24540 Odlievanie ostatných neželezných kovov, SL SLOVAKIA, a. s. 28220 Výroba dvíhačích a manipulačných zariadení, ELEKTRO RECYCLING, s.r.o. 38320 Recyklácia triedených materiálov, ČOV a.s. 37000 Čistenie a odvod odpadových vôd, OBALOTAVA a.s. - 18120 Iná tlač, 17210 Výroba vlnitého papiera a lepenky a škatúľ z papiera a lepenky, AGROMEPA, s.r.o. - 46610 Veľkoobchod s poľnohospodárskymi strojmi, zariadeniami a príslušenstvom, TATER, spol. s r.o. - 16210 Výroba dosiek a drevených panelov, 16100 Pilovanie a hoblňovanie dreva, a.l.k. export-import trade spol. s r.o. 46750 Veľkoobchod s chemickými výrobkami, Roľnícke družstvo HRON 01410 Chov dojníc (UPN, 2010).

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska pol'nohospodárskeho pôdneho fondu a pol'nohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Slovenská Ľupča, ktorá je začlenená do okresu Banská Bystrica, kraj Banskobystrický. Celková výmera pol'nohospodárskej pôdy je 1077,0 ha, z čoho orná pôda zaberá 327,6 ha. Trvalé trávnaté porasty majú zastúpenie – 694,2 ha. Celkový podiel pol'nohospodárskej pôdy na celkovej výmere mierne klesá. Podiel na celkovej výmere má pol'nohospodárska pôda 33,3 %.

Výmera pol'nohospodárskej pôdy v obci Slovenská Ľupča											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
% z celkovej výmery	33,5	33,5	33,4	33,4	33,4	33,4	33,4	33,4	33,4	33,3	33,3
Pol'n. pôda - spolu	1 081,6	1 081,3	1 081,2	1 080,2	1 080,2	1 079,9	1 079,2	1 080,1	1 079,9	1 077,1	1 077,0
- orná pôda	331,1	331,0	331,0	331,0	330,9	330,8	330,3	330,3	330,2	327,6	327,6
- záhrada	51,6	51,5	51,5	51,4	51,4	51,4	51,2	51,2	51,1	51,0	51,0
- ovocný sad	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
- trvalý trávny porast	694,7	694,7	694,5	693,7	693,7	693,6	693,5	694,5	694,4	694,2	694,2

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Rastlinná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú zemiaky.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zrniny spolu	3,94	3,07	4,72	3,92	4,81	3,6	3,75	4,15	3,93	3,62	3,62
Obilniny	3,94	3,07	4,73	3,93	4,82	3,61	3,77	4,12	3,93	3,64	3,63
Olejníny	1,68	2,02	2,46	2,50	2,53	2,03	2,69	2,61	2,52	2,49	2,55
Zemiaky	13,41	6,76	5,77	9,41	9,41	11	10,1	10,7	14,79	14,08	11,11
Viacročné krmo.	5,21	5,53	5,21	5,32	6,24	5,18	5,04	5,54	5,52	5,2	4,38

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Živočišná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese Banská Bystrica. Z hľadiska živočišnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny a oviec.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
Ok. B. Bystrica	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A	39,1	40,1	38,3	35,2	33,0	33,8	32,1	32,0	29,6	35,6	36,4
B	17,6	17,9	17,1	15,7	14,5	15,4	14,7	15,3	13,6	15,9	17,5
C	96,8	101,4	99,9	87,8	87,0	96,7	94,1	95,3	88,0	107,3	107,8
D	10,8	10,5	10,8	10,5	10,9	10,8	10,8	11,4	4,8	7,6	3,7
E	658,5	644,3	663,4	641,9	647,7	657,1	659,0	680,8	668,2	670,8	673,3
F	568,3	556,1	572,6	554,1	559,1	567,2	568,5	587,6	576,6	578,9	581,1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

A - Hovädzí dobytok (na 100 ha pol' p.), B - Kravy (100 ha p. p.), C - Ovce (na 100 ha pol'nohospodárskej pôdy), D - Ošípané (na 100 ha or. pôdy), E - Hydina (na 100 ha or. pôdy), F - Sliepky (na 100 ha or. pôdy).

Živočišná výroba je zameraná na chov hovädzieho dobytku a oviec. Hospodárske dvory sa nachádzajú v lokalite Selá, Ľupčica a Moštenický potok. U drobných užívateľov pol'nohospodárskej pôdy a záhumienkárov, okrem chovu hovädzieho dobytku a oviec, sa pre samozásobovanie chovajú v priestore rodinných domov ošípané a hydina. Pol'nohospodársku výrobu v katastrálnom území Slovenská Ľupča vykonávajú subjekty so sídlom v Slovenskej Ľupči, Ponikách a Podkoniciach. Hlavné pol'nohospodárske subjekty so sídlom v Slovenskej Ľupči sú: SHR Kostur, SHR Hiadlovský, WAVOHORSES s.r.o. (ÚPN, 2010).

Lesné hospodárstvo

V obci sa nachádza Obecný podnik lesov spol. s r.o., ktorý obhospodaruje 1 404,71 ha lesnej pôdy. Predmetom činnosti obecného podniku je lesníctvo, záhradnícke služby, predaj a nákup drevnej suroviny, sprostredkovanie lesníckej činnosti, poradenské služby a tiež kosenie a údržba verejnej

zelene a úprava verejných priestranstiev. Lesy v katastri obce sú zaradené do kategórií poľnohospodárskych lesov – cca 1/3 rozlohy a do kategórie lesov osobitného určenia a kategórie ochranných lesov (PHRSR, 2017).

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území.

Materská škola

Materská škola pracuje podľa vlastného školského vzdelávacieho programu vypracovaného podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie. V školskom vzdelávacom programe s názvom „Ako sa meníme“ sú rozpracované ciele predprimárneho vzdelávania, obsah výchovy a vzdelávania v 10-tich tematických blokoch.

Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom vo veku od dvoch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. Materská škola poskytuje deťom aj možnosť poldennej výchovy a vzdelávania. Materská škola má právnu subjektivitu od 1. 9. 2002, zriaďovateľom je obec Slovenská Ľupča.

Materská škola je rozdelená do 6 tried v ktorých vyučuje 12 učiteliek. V roku 2022 bolo evidovaných v materskej škole 114 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2012 do roku 2022.

Materská škola											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	90	94	88	100	96	92	100	95	100	114	114
MŠ - štátne - triedy	5	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6
MŠ - štátne - učitelia	10	10	10	10	10	10	10	10	10	12	12

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

MŠ je v typizovanej budove pavilónového usporiadania. Má dva pavilóny so 4 triedami a jednou hospodárskou budovou. Z dôvodu veľkého záujmu o MŠ bola zo spálne vytvorená piata trieda a v šk. roku 2021/2022z ďalšej spálne aj šiesta trieda. V I. pavilóne na prízemí je jedna trieda a miestnosť na dopravné prostriedky pre deti. Na prvom poschodí je druhá trieda s príslušenstvom, miestnosť pre prevádzkových pracovníkov. V II. pavilóne je tretia a štvrtá trieda na prízemí a práčovňa, na poschodí je piata a šiesta trieda, miestnosť pre prevádzkového pracovníka. Triedy v I. pavilóne majú vlastnú herňu a spálňu, výdajňu jedál, šatňu, umývárňu a sociálne zariadenia. Triedy v II. pavilóne na prízemí i na poschodí majú herňu, ktorá zároveň slúži i ako spálňa, majú spoločnú umývárňu, soc. zariadenia a šatňu.

V hospodárskej budove je riaditeľňa, kancelária vedúcej/ho školskej jedálne, kuchyňa s príslušenstvom, skladmi na potraviny, zeleninu. Priestorové podmienky školy sú na dobrej úrovni, interiér je vymalovaný, esteticky upravený a výzdoba sa pravidelne mení podľa ročných období, aby bolo pre deti vytvorené obohacujúce prostredie. Školský dvor je priestorový a delí sa na dve časti – na predný a zadný dvor. V prednej časti areálu sa nachádza drevený domček so šmykl'avkami, železný domček s lavičkami a drevený vláčik na zatravnenej ploche. Na prednom dvore sa nachádza aj vyasfaltovaná plocha, ktorá slúži na jazdenie detí na zakúpených dopravných prostriedkoch. V zadnej zatravnenej časti areálu sa nachádzajú preliezačky, veľké a malé pieskovisko, šmykl'avky, futbalové bránky, altánok s lavičkami a drevenými zvieratkami. Veľký areál školského dvora poskytuje deťom dostatok priestoru na aktívnu činnosť počas pobytu vonku (<https://www.mslupca.sk/o-skole/>, 20.12.2023). Obec musí počítať s investíciami na rekonštrukciu rozvodov a sietí v objekte vzhľadom na čas ich opotrebenia.

Základné školstvo

Školský areál sa rozkladá na ploche 9243 m². Škola má 2 budovy, veľké športové ihrisko a umelý viacúčelový trávnik. Telocvičňa školy má 180 m². V šk. roku 2011/12 sa dokončil nový 200 m bežecký ovál. Od decembra 2012 sa dokončilo multifunkčné ihrisko, ktoré v zimných mesiacoch býva prekryté nafukovacou halou. V školskom roku 2007/2008 sa presťahovala do hlavnej budovy aj ZUŠ, ktorá sa oddelila od ZUŠ Brusno. Od školského roka 2008/09 vstupuje do platnosti nový školský zákon, ktorý znižuje počty žiakov v triedach. Práve z tohto dôvodu sa uskutočnila rekonštrukcia hlavnej budovy ZŠ, kde sa vytvoril v podkroví priestor pre ZUŠ. V hlavnej budove sa vyučujú žiaci 5. – 9. ročníkov. Rekonštrukciou tejto budovy v školskom roku 2005/06 sa výrazne zmenili podmienky zamestnancov a žiakov na 2. stupni ZŠ k lepšiemu. V budove 1. stupňa sídli aj školský klub detí. Táto budova prebehla rekonštrukciou v roku 2013 a v budove sa výrazne zlepšili podmienky na edukáciu.

Všetky triedy majú kmeňové učebne. Škola má zriadené a využíva tieto odborné učebne: učebňa IKT (20 počítačov), multimediálna učebňa (interaktívna tabuľa a 21 počítačov), tabletová učebňa (20 tabletov) s interaktívnou tabuľou pre žiakov 1. stupňa, učebňu pre estetiku a etiku, učebňa regionálnej výchovy – Izba pána učiteľa, školská kuchynka a dielne pre potreby výučby technickej výchovy. Na 1. stupni je v jednej triede umiestnený jeden stropný dataprojektor a jeden interaktívny dataprojektor, jeden mobilný dataprojektor. V jednej triede je namontovaný systém E-bean. Na 2. stupni sú v učebniach umiestnené statické interaktívne dataprojektory v 11 triedach. V jednej triede je namontovaný systém E-bean. Učiteľom sú k dispozícii i dva mobilné dataprojektory a notebooky pre každého učiteľa. Oba stupne majú možnosť využívať vizualizér.

V škole je celkovo 18 tried. Vyučuje 30 učiteľov. V roku 2022 školu navštevovalo 352 žiakov.

Základná škola	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	339	337	350	339	314	324	320	350	334	339	352
ZŠ - štátne - triedy	18	19	19	19	17	17	17	18	18	18	18
ZŠ - štátne - učitelia	26	26	26	26	32	25	27	27	27	27	30

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale pomôcky je potrebné pravidelne inovovať. Pri ich výmene je veľmi nápomocná rodičovská rada.

Škola má školskú výdajňu jedáleň. Stravu dodáva p. Šagát – Jedáleň SOU elektrotechnické. Školská jedáleň bola v auguste 2012 zrekonštruovaná. Za podpory rodičovskej rady a sponzorstva nájomcu boli zakúpené nové stoly, stoličky a jedáleň bola vymaľovaná. Škole je k dispozícii aj miestne kultúrne stredisko s kapacitou 300 miest a spoločenská miestnosť s kapacitou 80 miest.

V záujme školy je vybudovanie bezbariérového prístupu aj napriek tomu, že školu nenavštevuje ani jeden žiak, ktorý potrebuje bezbariérový prístup (<http://www.zsslovupca.edu.sk/skola.html>, 20.12.2023).

Záujmové vzdelávanie

ZUŠ

Cieľom umeleckého vzdelávania v Slovenskej Ľupči je moderná umelecká škola, ktorá vychováva umením, k umeniu a pre umenie s dôrazom na rozvoj talentu detí predškolského veku až po dospelosť. V ZUŠ Slovenská Ľupča sú štyri odbory.

Absolvent školy je schopný preukázať požadovanú úroveň umeleckých schopností, využíva získané vedomosti, skúsenosti vo svojom najosobitejšom individuálnom prejave a je pripravený na umelecké vzdelávanie vyššieho stupňa. V rámci bežného vyučovania pracujú odbory osobitne, ale cieľom je vytvoriť aktívnu spoluprácu medzi nimi (učiteľmi i žiakmi) a spojiť ich činnosť v spoločnom projekte.

V škole vyučuje celkovo 18 učiteľov. V roku 2022 školu navštevovalo 366 žiakov.

Základná škola

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ZUŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZUŠ spolu - žiaci	304	350	334	362	351	365	361	351	348	346	366
ZUŠ - štátne - učelia	15	17	20	22	21	21	19	18	17	17	18

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

ZUŠ v Slovenskej Ľupči bola zaradená do siete škôl 1. septembra 2007 a vznikla odčlenením sa od Základnej umeleckej školy v Brusne. Škola má približne 350 žiakov, ktorí majú k dispozícii štyri umelecké odbory:

1. Hudobný – hra na klavíri, hra na akordeóne, hra na husliach, , hra na dychových nástrojoch, (zobcová flauta, saxofón, lesný roh, trúbka), hra na gitare, hra na bicích nástrojoch, spev.
2. Výtvarný.
3. Literárno – dramatický.
4. Tanečný – ktorého súčasťou je aj Detský folklórny súbor Drienka.

Vyučovanie prebieha okrem hlavnej budovy aj v elokovaných pracoviskách Selce, Podkonice, MKS Slovenská Ľupča. ZUŠ navštevujú žiaci z obcí Slovenská Ľupča, Podkonice, Lučatín, Strelníky, Hiadel', Selce, Priechod. Ich vekové rozpätie korešponduje s vekom detí ZŠ. Kolektív ZUŠ tvoria samostatne pracujúci odborní pedagógovia s umeleckým vzdelaním (20.12.2023, <https://www.zussllupca.sk/o-skole/>).

CVČ

Hlavným cieľom záujmovej činnosti v CVČ je zabezpečiť aby na škole prebiehali mnohostranné, mimoškolské popoludňajšie činnosti, kde si žiaci nájdu miesto pre cieľavedomé trávenie svojho voľného času. Krúžky sú začlenené do rôznych oblastí športu, vzdelávania, kultúry ale i praktických zručností. CVČ navštevovalo v roku 2022 celkovo 225 detí. Väčšina z nich bola z radov žiakov základnej školy, ale navštevujú ho aj externí študenti.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVaR v Banskej Bystrici, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec.

Sociálne služby zabezpečuje aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica. Úrad práce poskytuje finančné prostriedky na kompenzáciu a na preklenutie zdravotných ťažkostí.

Občania Slovenskej Ľupče žiadajú hlavne o tieto sociálne služby, pretože sú finančne kompenzované štátom (rôzne príspevky na kompenzáciu miery funkčných porúch - opatrovanie, asistenčné služby, príspevky na hygienu, na prepravu a pod.). V rámci týchto sociálnych služieb vydáva obec Slovenská Ľupča potvrdenie, že občanovi nie je poskytovaná žiadna sociálna služba prostredníctvom obce. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku sociálnych služieb v okrese a následne v obci Slovenská Ľupča.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie

Okres Banská Bystrica	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet zariadení	32	47	44	39	37	30	36	38	37	34	34
P.m. k 31.12 spolu	1 051	1 070	1 100	1 135	1 128	959	1 085	1 018	1 073	1 063	1 063
P.m. v zar. pre seniorov	185	193	210	314	314	333	422	366	404	409	409
P.m. v d. soc. služ. pre PD	40	40	36	35	29	28,00	28	47	17	17	17
P.m. v d. soc. služ. pre PDO	396	405	410	360	352	336	334	353	315	308	308
P.m. v detských domovoch	145	146	154	157	165	-	-	-	-	-	-

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Opatrovateľská služba §41 zákona 448/2008

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008 a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Rozsah úkonov na základe sociálnej posudkovej činnosti určuje obec v hodinách alebo podľa jednotlivých úkonov podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Minimálny rozsah úkonov sebaobsluhy nesmie byť nižší, ako je minimálny rozsah zodpovedajúci stupňu odkázanosti fyzickej osoby posúdený podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008, ak sa poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby nedohodne inak v zmluve o poskytovaní sociálnej služby.

Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať fyzickej osobe, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu podľa osobitného predpisu, ktorej je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou. Ustanovenie odseku 3 písm. b) sa nepoužije, ak fyzickej osobe vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení, vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje odľahčovací služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, sa poskytuje opatrovateľská služba v rozsahu najviac osem hodín mesačne (10.12.2022, <https://www.bbsk.sk/socialne-sluzby>).

Názov	Obec Slovenská Ľupča
Adresa sídla	Námestie SNP 1/13, 97613 Slovenská Ľupča
IČO	00313823
Právna forma	Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)
Typ poskytovateľa	obec/mesto
Sociálna služba	
ID sociálnej služby	3361102
Druh sociálnej služby	opatrovateľská služba
Forma poskytovania	terénna
Cieľová skupina	FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
Veková kategória	-

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe

-

Miesto poskytovania	Slovenská Ľupča
Kapacita	-
Poskytovaná od	01.01.2003
Poskytovaná do	-
Dátum zápisu do registra	12.01.2010

Služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života - úprava v zákone o sociálnych službách: § 32a

pre koho je sociálna služba určená:rodina/rodič/náhradný rodič s maloletým dieťaťom, v čase jeho prípravy na trh práce alebo štúdia počas zamestnania

možné formy sociálnej služby: terénna - v prirodzenom alebo domácom prostredí prijímateľa, ambulantná - v rodinnom prostredí osoby poskytujúcej starostlivosť-opatrovateľa alebo v priestore vyčlenenom zamestnávateľom rodiča/náhradného rodiča

činnosti poskytované v rámci sociálnej služby: bežné úkony starostlivosti o dieťa, pomoc pri príprave na školské vyučovanie a výchova, zabezpečenie záujmovej činnosti. Starostlivosť možno poskytovať dieťaťu do konca augusta po dovŕšení troch rokov alebo dieťaťu s nepriaznivým zdravotným stavom so šiestich rokov. Jeden opatrovateľ môže súčasne opatrovať najviac štyri deti (ak nejde o súrodencov).

ako získať sociálnu službu: oslovenie konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby

financovanie sociálnej služby: rozpočet poskytovateľa, možná finančná podpora neverejného poskytovateľa zo zdrojov samosprávy - obec/vyšší územný celok, úhrada od prijímateľa sociálnej služby, úhrada prijímateľa za sociálnu službu: úhrada stanovená poskytovateľom sociálnej služby

Názov	Detské centrum Svetluška s.r.o.
Adresa sídla	Lichardova 197/21, 97613 Slovenská Ľupča
IČO	47338253
Právna forma	Spoločnosť s ručením obmedzeným
Typ poskytovateľa	neverejný poskytovateľ
Sociálna služba	
ID sociálnej služby	6405907
Druh sociálnej služby	služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života

Forma poskytovania terénna
Cieľová skupina Rodina s maloletým dieťaťom
Veková kategória -

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe

§32a ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 448/2008 Z. z. - Rodičia alebo fyzické osoby, ktoré majú deti zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu (ktorí spĺňajú podmienky § 32a zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách).

Miesto poskytovania Okres Banská Bystrica
Kapacita -
Poskytovaná od 07.08.2018
Poskytovaná do -
Dátum zápisu do registra 07.08.2018
Dátum výmazu z registra -

Názov **Detské centrum Svetluška s.r.o.**
Adresa sídla Lichardova 197/21, 97613 Slovenská Ľupča
IČO 47338253
Právna forma Spoločnosť s ručením obmedzeným
Typ poskytovateľa neverejný poskytovateľ

Sociálna služba
ID sociálnej služby 1185857
Druh sociálnej služby služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života
Forma poskytovania ambulantná
Cieľová skupina Rodina s maloletým dieťaťom
Veková kategória -

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe

-
Miesto poskytovania Lichardova 197/21, 97613 Slovenská Ľupča
Kapacita 4
Poskytovaná od 07.08.2018
Poskytovaná do -
Dátum zápisu do registra 07.08.2018

Zariadenie pre seniorov úprava v zákone o sociálnych službách: § 35

pre koho je sociálna služba určená: osoba v dôchodkovom veku odkázaná na pomoc inej osoby najmenej v stupni IV (na základe posúdenia obce), osoba v dôchodkovom veku, ktorá poskytovanie tejto sociálnej služby potrebuje z iných vážnych dôvodov (ich závažnosť individuálne posudzuje sociálny pracovník; ide napríklad o ohrozenie stratou bývania, alebo ohrozenie správaním iných fyzických osôb)

možné formy sociálnej služby: ambulantná, pobytová - ročná alebo týždenná (najviac pre 40 prijímateľov, ak nejde o zariadenie zriadené pre rok 2015),

činnosti poskytované v rámci sociálnej služby: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie, záujmová činnosť, ošetrovateľská starostlivosť

ako získať sociálnu službu: rozhodnutie o odkázanosti na túto sociálnu službu - vydáva obec na základe žiadosti o posúdenie odkázanosti a vykonanej sociálnej a zdravotnej posudkovej činnosti a požiadanie obce o zabezpečenie tejto sociálnej služby u konkrétného poskytovateľa sociálnej služby alebo oslovenie konkrétného poskytovateľa sociálnej služby (bez garancie finančnej podpory poskytovania služby z rozpočtu obce)

financovanie sociálnej služby: rozpočet poskytovateľa, finančný príspevok na prevádzku poskytovaný neverejnému poskytovateľovi - obec, finančný príspevok z rozpočtu MPSVR SR (pre zariadenia zriadené obcou alebo neverejným poskytovateľom), úhrada od prijímateľa sociálnej služby, úhrada prijímateľa za sociálnu službu: úhrada stanovená poskytovateľom sociálnej služby, s garanciou zostatku príjmu po zaplatení úhrady (ak je služba podporovaná z verejných zdrojov) vo výške, 25% sumy životného minima pri celoročnej pobytovej forme (75% sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie), 60% sumy životného minima pri týždennej pobytovej forme (85% sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie), suma životného minima pri ambulantnej forme (1,65 násobok sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie)

Názov **Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb**
Adresa sídla Czambelova 286/23, 97613 Slovenská Ľupča
IČO 00632287
Právna forma Rozpočtová organizácia
Typ poskytovateľa zriadený alebo založený vyšším územným celkom

Sociálna služba
ID sociálnej služby 1762456

Druh sociálnej služby zariadenie pre seniorov
Forma poskytovania pobytová - ročná
Cieľová skupina FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
FO v dôchodkovom veku
Veková kategória -

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe

-
Miesto poskytovania Czambelova 283/17, 97613 Slovenská Ľupča
Kapacita 3
Poskytovaná od 01.01.2012
Poskytovaná do -
Dátum zápisu do registra 01.01.2012

Názov Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb

Adresa sídla Czambelova 286/23, 97613 Slovenská Ľupča
IČO 00632287
Právna forma Rozpočtová organizácia
Typ poskytovateľa zriadený alebo založený vyšším územným celkom

Sociálna služba
ID sociálnej služby 8625252
Druh sociálnej služby zariadenie pre seniorov
Forma poskytovania pobytová - ročná
Cieľová skupina FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
FO v dôchodkovom veku
Veková kategória -

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe

-
Miesto poskytovania Czambelova 286/23, 97613 Slovenská Ľupča
Kapacita 10
Poskytovaná od 01.01.2012
Poskytovaná do -
Dátum zápisu do registra 01.01.2012

Názov Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb

Adresa sídla Czambelova 286/23, 97613 Slovenská Ľupča
IČO 00632287
Právna forma Rozpočtová organizácia
Typ poskytovateľa zriadený alebo založený vyšším územným celkom

Sociálna služba
ID sociálnej služby 3405203
Druh sociálnej služby domov sociálnych služieb
Forma poskytovania pobytová - ročná

Cieľová skupina FO s nepriaznivým zdravotným stavom - duševné poruchy a poruchy správania
Veková kategória Dospelí

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe
poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním psychoaktívnych látok

Miesto poskytovania Czambelova 286/23, 97613 Slovenská Ľupča
Kapacita 5
Poskytovaná od -
Poskytovaná do -
Dátum zápisu do registra 30.11.2009

Názov Občianske združenie NÁDEJ Slovenská Ľupča

Adresa sídla Czambelova 284/19, 97613 Slovenská Ľupča
IČO 42395925
Právna forma Združenie (zväz, spolok, spoločnosť, klub ai.)
Typ poskytovateľa neverejný poskytovateľ

Sociálna služba
ID sociálnej služby 8224388
Druh sociálnej služby zariadenie pre seniorov
Forma poskytovania pobytová - ročná
Cieľová skupina FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
FO v dôchodkovom veku

Veková kategória -

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe

-

Miesto poskytovania Czambelova 284/19, 97613 Slovenská Ľupča
Kapacita 38
Poskytovaná od 15.01.2020
Poskytovaná do 31.12.2029
Dátum zápisu do registra 23.08.2019

Domov sociálnych služieb úprava v zákone o sociálnych službách: § 38

pre koho je sociálna služba určená: osoba odkázaná na pomoc inej osoby (na základe posúdenia vyššieho územného celku), ktorej stupeň odkázanosti je najmenej V alebo nevidiaca alebo prakticky nevidiaca osoba, ktorej stupeň odkázanosti je najmenej III do dovŕšenia dôchodkového veku (poskytuje sa naďalej, ak osoba dovŕši dôchodkový vek počas poskytovania sociálnej služby v tomto zariadení)

možné formy sociálnej služby: ambulantná, pobytová - týždenná, celoročná (iba plnoletým osobám, ak ide o miesta v zariadení, na ktorých sa táto sociálna služba poskytovala pred rokom 2014); najviac pre 40 prijímateľov, ak nejde o zariadenie zriadené pre rok 2015,

činnosti poskytované v rámci sociálnej služby: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, ošetrovateľská starostlivosť, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie, rozvoj pracovných zručností, pomoc pri pracovnom uplatnení, záujmová činnosť, utváranie podmienok na vzdelávanie a výchova (ak sa poskytuje sociálna služba deťom),

ako získať sociálnu službu: rozhodnutie o odkázanosti na túto sociálnu službu - vydáva vyšší územný celok na základe žiadosti o posúdenie odkázanosti a vykonanej sociálnej a zdravotnej posudkovej činnosti a požiadanie na vyššom územnom celku o zabezpečenie tejto sociálnej služby u konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby alebo oslovenie konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby (bez garancie finančnej podpory poskytovania služby z rozpočtu vyššieho územného celku)

financovanie sociálnej služby: rozpočet poskytovateľa, finančný príspevok na prevádzku poskytovaný neverejnemu poskytovateľovi - vyšší územný celok, finančný príspevok z rozpočtu MPSVR SR (pre zariadenia zriadené obcou alebo neverejným poskytovateľom), úhrada od prijímateľa sociálnej služby

úhrada prijímateľa za sociálnu službu: úhrada stanovená poskytovateľom sociálnej služby, s garanciou zostatku príjmu po zaplatení úhrady (ak je služba podporovaná z verejných zdrojov) vo výške, 25% sumy životného minima pri celoročnej pobytovej forme (75% sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie), 60% sumy životného minima pri týždennej pobytovej forme (85% sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie), sumy životného minima pri ambulantnej forme (1,65 násobok sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie)

Názov Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb

Adresa sídla Czambelova 286/23, 97613 Slovenská Ľupča
IČO 00632287
Právna forma Rozpočtová organizácia
Typ poskytovateľa zriadený alebo založený vyšším územným celkom

Sociálna služba
ID sociálnej služby 3821294

Druh sociálnej služby domov sociálnych služieb

Forma poskytovania pobytová - ročná
Cieľová skupina FO s nepriaznivým zdravotným stavom - duševné poruchy a poruchy správania
Veková kategória Dospelí

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe

poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním psychoaktívnych látok

Miesto poskytovania Czambelova 283/17, 97613 Slovenská Ľupča
Kapacita 8
Poskytovaná od -
Poskytovaná do -
Dátum zápisu do registra 30.11.2009

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej

krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
individuálna poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
konceptný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnou technickou vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotná starostlivosť o obyvateľov na území obce je pomerne dobre riešená. Druh zdravotnej starostlivosti v súčasnosti:

Momentálne sú tu v prevádzke 3 ambulancie praktického lekára pre dospelých, 1 detský lekár, 1 zubný lekár, 1 gynekologická ambulancia a 1 lekáreň. Ambulancia praktického lekára pre dospelých zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť, návštevnú službu, odosielanie na odborné vyšetrenia a konzultačnú činnosť. Ambulancia detského lekára zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť pre novorodencov, deti a dorast, poradenstvo a návštevnú službu. Stomatologická ambulancia zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť pre deti i dospelých, odborné poradenstvo.

Zdravotnícke zariadenia v mestskej časti											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E	2	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1
F	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3
H	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
I	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1
J	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
K	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
L	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A	Polikliniky samostatné (úz. a zvl.)										
B	Nemocnice všeobecné a špecializované										
C	Transfúziologické a hematologické oddelenia										
D	Liečebne, domy ošet. starost., hospice, zar. biomed. výskumu										
E	Lekárne a výdajne liekov										
F	Výdajne zdravotníckych pomôcok spolu										
G	Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých										
H	Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti										
I	Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga										
J	Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa										
K	Samostatné ambulancie lekára špecialistu										
L	Rýchla zdravotnícka pomoc										

Zdroj: ŠÚ SR, 2023, DataCubes,

2.13. ŠPORT

V obci je športová infraštruktúra pomerne dobre riešená. Z hľadiska vlastníctva možno infraštruktúru rozdeliť na verejnú a súkromnú. Verejná infraštruktúra je zastúpená školskou infraštruktúrou a verejne dostupnou infraštruktúrou zriadeniu priamo obcou.

Verejná športová infraštruktúra

V areáli Základnej školy Sama Cambela je vybudovaná športová hala, umelý viacúčelový trávnik, volejbalové ihrisko, workout-ové ihrisko a 210 m dlhá bežecká dráha.

V obci je vybudovaný futbalový štadión na Partizánskej ulici s vybudovanou tribúnou a športovým zázemím so šatňami. Futbal v obci je najstarším športom, ktorý je prevádzkovaný v obci už 100 rokov.

K dispozícii na aktívne halové športy a fitness je aj objekt „Sokolovňa“, kde je obec spoluvlastníkom objektu s vybudovaným vonkajším detským ihriskom.

Obec má vybudovanú aj Feratovú lezeckú stenu na skale v lokalite Driekyňa.

Súkromná infraštruktúra

Súkromná infraštruktúra je zastúpená tenisovým centrom. V súčasnosti Tenisové centrum disponuje v letnej sezóne 6-timi antukovými dvorcami. K dispozícii je grill zóna s možnosťou využitia ohniska,

priestorov a krytých prístreškov, ktoré využívajú športovci pri usporiadaní rozličných súkromných alebo firemných turnajov. Pre deti je k dispozícii detská zóna, ktorá zahŕňa detské ihrisko s preliezkami, pieskoviskom a trampolínou. Rovnako disponuje potrebným zázemím pre cyklistov, ktorým ponúka možnosť uskladnenia bicykla, možnosť občerstviť sa z ponuky nápojov a rýchlych jedál alebo možnosť poskytnutia potrebného náradia napríklad pri oprave defektu.

Celoročne disponuje priestraným bezplatným parkoviskom, pevnou krytou tenisovou halou, bedmintonovou halou, lezeckou stenou a bowlingovými dráhami. Spoločenské priestory majú zákazníci možnosť využiť na usporiadanie spoločenských rodinných, súkromných, firemných osláv alebo večierkov, kedy zabezpečujeme aj potrebný servis stolovania, obsluhy a celého cateringu.

V zimnom období sa ponuka využitia športoviska pravidelne rozširuje o prírodnú ľadovú plochu. Klzisko vzniká za priaznivých teplotných a poveternostných podmienok s finančnou podporou obce Slovenská Ľupča a práce majiteľa centra.

Na pôde Tenisového centra prevádzkuje svoju činnosť Športový klub Pepas Slovenská Ľupča, ktorý vďaka spolupráci so Slovenským tenisovým zväzom a domácomu zázemiu, pravidelne usporadúva domáce turnaje na miestnej, regionálnej ale aj národnej úrovni (Letné majstrovstvá regiónu, Halové majstrovstvá republiky, Detský Davis Cup a iné..) v rozličných kategóriách. Každoročne sa ŠK Pepas zapája aj do súťaže družstiev.

V rámci Športového klubu Pepas, pôsobí v areáli Tenisového centra Tenisová škola Pepas, ktorá sa venuje pohybovej príprave od najmenších až po profesionálny prístup, tréning a zázemie hráčov, ktorí sa umiestňujú v TOP 10 na Slovensku vo svojich kategóriách.

Tenisová škola Pepas každoročne v období letných prázdnin usporadúva letné prázdninové kempy, ktoré sú zamerané pre všetky deti vo veku od 4 do 14 rokov, nezávisle od toho, či Tenisovú školu navštevujú alebo nie. V táboroch sa venuje všeobecnej športovo-pohybovej aktivite, zameriava sa na dobrodružstvo, zábavu, súdržnosť, tímového ducha a hru v duchu fair-play. TŠ Pepas každoročne usporadúva Pepas Family Cup, ktorý je už tradičným ukončením antukovej sezóny v podobe turnaja a zápasov detí a rodičov z tenisovej školy (https://www.tenisovecentrum.sk/?page_id=55, 20.12.2023).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňkačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Oblasť kultúry je v obci bohatá a dobre riešená. V obci je vybudované kultúrne stredisko, ktoré je mnohoúčelovo využívané. V obci sa nachádza niekoľko kultúrnych pamiatok a atrakcií, ktoré sú intenzívne navštevované.

Kultúrne pamiatky

Číslo v ÚZPF 77/1-19 - Hrad

Hrad na strmom skalnom brehu na obci. Od stredoveku do dnes obývaný objekt, ktorý ako komplex stavieb s rôznymi obdobiami dokumentuje vývoj hradného typu od 13. do 14. storočia. Prítomnosť hradu naznačujú najstaršie doklady o sídle Ľupčaz roku 1250, 1255 a 1263. Prvým priamym dokladom o hrade (castrum) Ľupča je listina vydaná v júni roku 1306. Strážil cestu vedúcu úvalom Hrona smerom východ. Najstaršie jadro hradu bolo okolo šošovkovitého nádvorja v smere východo - západnom. Skladalo sa z obytných budov a z hradného múru vybiehajúceho štvorcovou baštou. Hradné budovy sa rozširovali smerom severo - východným. Na severnej strane bol pribudovaný rad miestností vo výške troch podlaží, kým na južnej strane len hradobný múr so strieľkami zosilnený mohutnou hranolovitou baštou na vonkajšku zdobený maľovaným kvádrovaním a ľaliovitými ornamentami okolo okien. Výška takto obostavaného skalného brala zapríčinila, že sa vnútorné nádvorie vytvorilo až na úrovni druhého podlažia a že obytné miestnosti ležia na druhom a treťom podlaží. Miestnosti na najnižšom podlaží boli iba komorami. Uprostred nádvorja pri obytnom krídle stojí menšia hranolová veža. K prvej rozsiahlej prestavbe hradu došlo v druhej polovici 15. storočia, kedy bola postavená polkruhová severná bašta a prestavaná východná časť hradu, kde bola v druhom poschodí zriadená renesančná kaplnka. V týchto novovzniknutých častiach sa zachovalo niekoľko neskorogotických portálov a okien. K ďalším prestavbám došlo v polovici 16. storočia so strachu pred vpádmi Osmanov. Vtedy vzniklo vonkajšie opevnenie s tromi nárožnými kruhovými baštami a bránou na východnej strane. V priebehu 16. storočia sa vykonali najrozsiahlejšie vnútorné úpravy najmä za Pavla Rubigalla, ktorý dostal hrad ako zálohu v roku 1573. Na túto dobu nasvedčujú renesančné hrebienkovité klenby a portály, z ktorých dva sú datované (1531, 1573 majú pôvodnú polychrómiu. Po Rubigalovi prešiel hrad do držby Gašpara Tribella, ktorý pokračoval v adaptačných prácach až do svojej smrti v roku 1620. Za jeho stavebnej činnosti boli zaklenuté renesančnou hrebienkovou klenbou novo upravené priestory a otvorený nový portál v južnom obvodovom múre horného hradu. Tento portál ako aj klenby pravdepodobne stavali murári z Banskej Bystrice, načo poukazuje slohová príbuznosť s meštianskou architektúrou banskobystrickou. V roku 1670 prešiel hrad na kráľovskú komoru a spravovali ho hradní kapitáni. Po Tokoliiovskom povstaní bol hrad opevnený a jeho kaplnka roku 1692 zbarokizovaná. Pravdepodobne vtedy boli postavené aj spojovacie arkádové chodby horného nádvorja upravené koncom 18. storočia pri klasicistickej prestavbe hradu. Klasicistická prestavba sa týkala južného krídla, ktorého vstupné dvojsové priečelie bolo vtedy vybavené trojhranným tympanónovým štítom, zároveň upravili aj vežičku kaplnky. K adaptácii došlo z väčšej časti po roku 1873, keď bol na hrade zriadený sirotinec, pre ktorý postavili na dolnom nádvorí nové obytné krídlo. Súčasne vybudovali nové monumentálne schodište vedúce na horné nádvorie a upravili v historickom ponímaní vtedajšej doby aj fasádu brány vonkajšieho opevnenia. Posledné tzv. adaptačné práce na hrade v rokoch 1957 až 1959 značne charakterizujú interiéru stavby. V roku 2002 sa majiteľom hradu stali Železiarne Podbrezová a. s. s cieľom postupne obnoviť a zachovať hradný komplex pre súčasné a ďalšie generácie. V podhradí sa nachádza pivnica.

Číslo v ÚZPF 78 - Kostol katolícky Najsvätejšej trojice

Trojloдие s polygonálnym uzáverom presbytéria s renesančnou pohrebnou kaplnkou a s jednoduchou vstavanou vežou. Presbytérium je najstaršia časť stavby (zo 14. storočia) a zaklenutý dvomi poľami krížovej rebrovej klenby. Rebrá dosahujú na zväzok prípor, dosahujúcich ku stene vo výške okenných parapetných dosiek. Na ľavej strane presbytéria sa zachovalo gotické výklenkové pastofórium z 15. storočia s kružbou a fialami. Sieňové trojloдие, ktoré vzniklo pri prestavbe v roku 1615 je zaklenuté valenou klenbou s lunetami, na klenbe je rozvedená štuková rebrová sieť leťopočtom 1615. Nad triumfálnym oblúkom nová maľba na námet E. Massanyho z Nitry. Renesančná pohrebná kaplnka Tribellovcov z roku 1611-20, zaklenutá štukovými klenbami. Naproti vchodu kamenný renesančný náhrobník rodiny Tribell z roku 1618. V podveží tri renesančné náhrobné kamene s erbmi a s nápisom zo 16. a 17. storočia. Kostol je gotický zo 14. storočia spomínaný ako kostol Svätého ducha. V roku 1615 prestavaný. Rímskokatolícky farský úrad č. 1/207, č. parcely 1367.

Číslo v ÚZPF 79 - Socha na stĺpe.

Vlastník rim. katolícka cirkev Slovenská Ľupča. Barokový z druhej tretiny 18. storočia.

Číslo v ÚZPF 177/1, 177/3 - Pamätne stromy – lípy.

Pri evanjelickom kostole, pri ktorých popravili partizánov 24.12.1944. Boli to Juraj Majer a František Mazúr.

Číslo v ÚZPF 177/2

Pomník pri evanjelickom kostole padlým partizánom. Jednoduchý pomník tvaru mohyly z troch častí. V strednej mramorová tabuľa s textom pripomínajúcim, že na týchto miestach boli v decembri 1944 popravení partizáni Juraj Majer a František Mazúr.

Číslo v ÚZPF 179

Pomník na námestí SNP padlým povstalcem. Na podstavci postava povstaleckého vojaka v nadživotnej veľkosti. Autor Ing. arch. Pástor a akademický sochár Matušinec. Číslo parcely 1835. Vlastník: Obec Slovenská Ľupča. Stavebnotechnický stav dobrý, udržiavaný.

Číslo v ÚZPF 11429/1-3

Archeologická lokalita

Kláštorská - na západnej strane intravilánu obce, medzi ulicami Dolnou a Ľupčianskou a potokom Ľupčica sa na ploche približne 2,6 ha nachádzajú ruiny kláštora. Na mieste pôvodného kláštora (františkánsky) je archeologický park Kláštorská. Kláštor pochádza pravdepodobne z polovice 13. storočia. Najstaršia písomná zmienka o kláštore pochádza z roku 1263. Na mieste sa dnes nachádza lapidárium. Kláštor bol opustený v 17. storočí.

Číslo v ÚZPF

Kostol evanjelický a. v. farský z 1874 neogotický (ÚPN, 2010).

Pamätihodnoti

Pamätné miesto s pomníkom a pamätným stromom – lipou - pri ev. kostole, kde popravili partizánov 24.12.1944. Boli to Juraj Majer a František Mazúr.

Pomník padlým partizánom nachádzajúci sa pri evanjelickom kostole.

Kostol, r. k. Blahoslavenej Panny Márie zaniknutý z 13. – 15. storočia – archeologická lokalita

Meštianska škola

Pamätná tabuľa Daniela Licharda na jeho rodnom dome

Pamätná tabuľa Tibora Andrašovana na jeho rodnom dome

Pamätná tabuľa partizánom popraveným na Štedrý deň umiestnená na evanjelickej fare

Pamätná tabuľa Emila Belluša, umiestnená na jeho rodnom dome

Pamätná tabuľa Jozefa Murgaša, umiestnená na rímskokatolíckej fare

Organizovaná kultúra

Základný kameň folklóru v obci dal folklórny súbor Partizán Biotika Slovenská Ľupča, ktorý bol založený v roku 1958 pri továrni na výrobu antibiotík Biotika v Slovenskej Ľupči. Neskôr bol založený DFS Dratvárik, ktorého zakladateľmi boli Ing. Peter Lakomčík a Ing. Juraj Dávid. Prvé vystúpenia sa začali v obci, neskôr pokračovali v okolitých dedinách a prekročili aj hranice Slovenska. Pestrosť vo folklóre neskôr doplnil aj DFS Dratvárik, ktorý je tanečnou zložkou Základnej umeleckej školy Slovenská Ľupča. Oba súbory už v uplynulých rokoch obec reprezentovali na mnohých domácich a medzinárodných festivaloch a patria k stálciam na domácich podujatiach ako aj v sprievode na každoročnom Turičnom jarmoku v obci.

Saxofónové kvarteto zo Slovenskej Ľupče vzniklo v roku 1998. Založili ho saxofonisti - Pavol Pondelík, Karol Potančok, Andrej Gonda a Ján Priesol, pod ktorého vedením celé tie roky kvarteto fungovalo. Myšlienka založiť toto originálne teleso sa zrodila práve v jeho hlave a inšpiráciou mu bol už vtedy zaniknutý Ľupčiansky saxofónový kvintet Pentasax, ktorý vtedy viedol Radoslav Solárik. V roku 2003 vydalo Saxofónové kvarteto svoj prvý album a pomaly sa pripravuje aj na vydanie ďalšieho. V roku 2010 nahradila Karola Potančoka v kapele Klaudia Roháčová a v roku 2014 do zostavy pribudla namiesto Janka Priesola aj Michaela Turcerová. Saxofónové kvarteto má za sebou už mnoho koncertov nie len na domácej scéne, ale aj v zahraničí a vo svojom repertoári má okrem swingových evergreenov, melódii klasického žánru a popových skladieb aranžovaných členmi kapely zaradené aj skladby skomponované pánmi Eduardom Rauchom a Jánom Bartánusom.

Hudobná skupina Dixie chips v zložení Ján Priesol, Peter Solárik, Vojtech Matušek, Andrej Gonda, Jaroslav Krajan, Ondrej Mrva vznikla v r.2007 pri MKS Sl. Ľupča. Zameriava sa hlavne na vlastnú tvorbu v štýle dixielandu a swingu. Spolupracuje tiež s deťmi zo ZUŠ Sl. Ľupča v projekte "2 generácie", z nej vznikol album "Na Lesníckej 32". Hudobná skupina vydala 3 CD pôvodných skladieb. Zúčastňuje sa kultúrnych podujatí organizovaných obcou. Vystupuje na rôznych kultúrnych podujatiach aj mimo obce.

Detský folklórny súbor DRIENKA vznikol v roku 2013 a pracuje pod Základnou umeleckou školou v Slovenskej Ľupči. V súčasnosti navštevuje súbor cez 120 detí, ktoré sú rozdelené podľa veku do troch tanečných skupín. Sústreďujú sa na spracovanie piesní a tancov zo stredného Slovenska a okrajovo aj z iných regiónov. Pri DFS Drienka pracujú aj dve spevácke skupiny, staršia a mladšia, pričom vychováva aj viacerých inštrumentalistov na ľudové hudobné nástroje (píšťala, heligónka ...). Za tri roky pôsobenia DFS absolvoval rôzne festivaly na Slovensku ako aj v zahraničí napr. v Bulharsku (získal 1. miesto na medzinárodnom detskom folklórnom festivale), v Poľsku, Macedónsku. Domáce festivaly ako Heľpa, Ponická fujarka, Čierny Balog a iné. Doterajšie úspechy sú aj získané zlaté pásma v choreografii a úspechy na Poníkovej fujarke (PHRSR, 2017).

Tradície

Usporiadať jarmok alebo trh mohli v minulosti iba výsadné mestá, ktoré toto právo dostali vo výsadných listinách. V nich uvedené presné dátumy, kedy mohli byť usporiadané. Ľupča dostala toto právo od kráľa Ferdinanda I.. v Bratislave 14. februára 1546 vo výsadnej listine, v ktorej povoľuje poriadat' Turičný jarmok a trh. Kráľ Leopold I. 14. októbra 1684 vydáva vo Viedni ďalšiu výsadnú listinu. Podľa tejto kráľovskej listiny mala Ľupča právo poriadat' každý rok päť jarmokov na predaj drobného spotrebného tovaru a päť trhov na predaj a kúpu domácich a hospodárskych zvierat. Na začiatku 20. storočia sa konali jarmoky štyrikrát do roka. Výkladné aj dobyťčie. Dobyťčí jarmok býval „Na Placi“, kde sú dnes obchody CBA a železiarstvo. Výkladný jarmok, to boli šiatre postavené na námestí po oboch stranách hradskej. Predávalo sa tu všetko možné. Odevy, obuv, látky, galantérny tovar, ovocie, medovníky - známe srdcia, cukrovinky a cukríky, modrotlač, hlinený a smaltovaný tovar

a pod. V súčasnej dobe tradíciu Turíčneho jarmoku obec znovu obnovila v roku 2000 pri oslavách 750. výročia prvej písomnej zmienky o obci. Situovaný je v parku SNP vedľa Miestneho kultúrneho strediska pod lipami. Na jarmoku predvádzajú svoje výrobky ľudoví remeselníci napr. košíkari, perníkari, výrobcovia keramiky. Organizátormi Turíčneho jarmoku sú obec Slovenská Ľupča, Občianske združenie Mestečko a Mikroregión pod Panským dielom. Dom remesiel - prevádzka Domu remesiel začala v roku 2003 ako výsledok spolupráce dvoch občianskych združení: Mestečko a Turisticko – relaxačný team. V súčasnosti v Dome remesiel môžu návštevníci vyskúšať výrobu keramiky, košíkov z pedingu, líhaného skla, emajlových šperkov, paličkované čipiek a iné tradičné i nové techniky z rôznych materiálov. V dome remesiel bola zriadená "Izbica remeselných tradícií" – expozícia historických remesiel v obci a prezentácia súčasných umeleckých remeselníkov (Priesol, Virág, Krajan). Expozícia je v nevyhovujúcich vlhkých priestoroch, exponáty sú ohrozené. Avšak existuje ešte rozsiahly depozit, ktorý chátra, potrebné zriadiť reprezentačnú expozíciu vo vyhovujúcich priestoroch (PHRSR, 2017).

Obec Slovenská Ľupča každý rok organizuje Turíčny jarmok v období Turíc (Letníc). Táto udalosť trvá jeden víkend v máji. Počas tejto udalosti sú v okolí Námestia SNP stánky s rôznymi predmetmi (najmä historickými) na predaj. Zároveň nechýba mnoho stánkov s miestnymi dobrotami. Nechýbajú ani zábavné atrakcie pre deti a mládež (20.12.2023, https://sk.wikipedia.org/wiki/Slovensk%C3%A1_%C4%BDup%C4%8Da).

Verejná knižnica

Obecná knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorilo v roku 2022 viac ako 12393 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti, krásnu literatúru pre deti.

Verejná knižnica											
obec Slovenská Ľupča	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet knižných jednotiek	11 240	11 513	11 772	11 898	12 132	12 502	12 697	12 057	12 157	12 350	12 393
Zdroj: ŠÚ SR, 2023											

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobo stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)

- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

Žrebčín na samote v Nízkych Tatrách

25 lôžok, 6 spální, 6 kúpeľní, 7 toaliet, WiFi, Krb, Zvieratá povolené, 10 parkovacích miest. Žrebčín Mlynček je farma zameraná na chov a výcvik parkúrových koní. Nachádza sa na samote, 3 km od obce Slovenská Ľupča, uprostred čarokrásnej prírody Nízkych Tatier, lemovaná lesmi a potokom. Celoročne na farme nájde ubytovanie až pre 25 hostí v 6 izbách: 2-lôžkovej s dvomi samostatnými lôžkami, so zdieľanou kúpeľňou, 2-lôžkovej s dvomi samostatnými lôžkami, s vlastnou kúpeľňou, 3-lôžkovej s tromi samostatnými lôžkami, s vlastnou kúpeľňou, 4-lôžkovej s manželskou posteľou a dvomi samostatnými lôžkami, s vlastnou kúpeľňou (<https://www.megaubytovanie.sk/zrebcin-mlyncok#popis>, 20.12.2023).

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAVRAČNÉ SLUŽBY

Reštaurácie a kaviarne v lokalite Slovenská Ľupča, Banskobystrický kraj

1. Kaviareň Sladký život - Czambelova 316/6, 976 13 Slovenská Ľupča, Slovakia
2. Hostinec Tribel - Námestie SNP 81, 976 13 Slovenská Ľupča, Slovakia
4. Cafe Pub Keiko - Námestie SNP 459, 976 13 Slovenská Ľupča, Slovakia
7. Krčma na rohu - Czambelova 318, 976 13 Slovenská Ľupča, Slovakia
9. Jedáleň u BEKI – Námestie SNP 8, 976 13 Slovenská Ľupča, Slovakia
11. Jozef Hladlovský Mliečna farma - BRAUNVIEH - Ľupčianska 719, 976 13 Slovenská Ľupča, Slovakia

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Cestovný ruch ako špeciálnu formu podnikania s vysokým rozvojovým potenciálom pre obec je v nasledujúcich obdobiach potrebné podporiť investičnými i neinvestičnými aktivitami. Hlavným akceleračným faktorom cestovného ruchu je hrad Ľupča, ktorý navštívi viac ako 20 tisíc návštevníkov ročne. Cestovný ruch v súčasnosti podporujú existujúce cyklotrasy, lezecká stena, možnosť prenájmu kolobežiek, agroturistické možnosti, či vodné športy. Komplexné informácie o možnostiach cestovného ruchu poskytuje moderné návštevnícke info-centrum priamo v obci.

Cyklotrasy

Popod Šupín - hlavná pohrónská cyklistická magistrála spájajúca Banskú Bystricu so Slovenskou Ľupčou vedie prevažne lesmi. V druhej polovici trasy, približne 3 km pred Slovenskou Ľupčou, po úpätí Šupína už vedie mimo lesa. Magistrála je vyznačená červenou farbou, vedie po asfaltovom povrchu, len približne 20% povrchu trasy tvorí makadam. Celkové prevýšenie trasy je 60 m.

Driekynský okruh - nenáročný okruh je vyznačený v horskom prostredí zelenou farbou. Prevýšenie dosahuje 230 m. Približne z jednej tretiny vedie po asfaltovom povrchu, inak po zhutnenom makadame. Okruh je zjazdový aj za vlhkejšieho počasia. V rekreačnom tempe sa dá prejsť za 90 min.

Skalný hribeň - okruh spája tri obce mikroregiónu - Slovenskú Ľupču, Priechod a Podkonice. Okruh je zjazdový po asfaltovom povrchu po modro vyznačenej trase – cez dolinu Istebník. Cyklotrasa vedie

lesom, niekoľkými čistinkami a končí v obci Priechod,. Druhá, kratšia možnosť vedie po menej kvalitnej ceste, ktorú tvorí makadam popri prírodnom útvare Ľupčiansky skalný hrib až po obec Priechod. Celý okruh sa v rekreačnom tempe dá prejsť (podľa dĺžky trasy) za 80 až 120 minút.

Vodná turistika

Lodenica na Mlynčoku sa nachádza asi 2 km nad Slovenskou Ľupčou na brehu rieky Hron, pri ústí Moštenického potoka. Počas mesiacov máj - september v nej sídli agentúra organizujúca splav rieky Hron so všetkým technickým zabezpečením. Kompletný vodácky výstroj, požičovňa lodí, služby inštruktora vodných športov a na požiadanie zabezpečí dopravu osôb a materiálu po rieke mikrobusedom.

Fort Geronimo - v spolupráci s firmou v Týnci nad Sázavou - jednou z najznámejších firiem v oblasti organizovania výletov na riekach, cykloturistiky, požičiavania člnov a bicyklov, zahajuje sezónu splavovania rieky Hron - jednodenné, viacdenné aj týždenné výlety na kanoe alebo rafte na rieke Hron (PHRSR, 2017).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

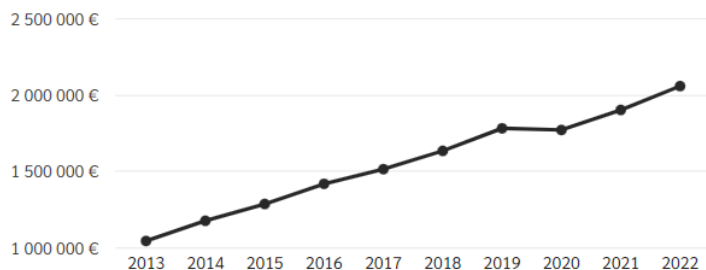
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Spolu za rok 2021

Ekonomická klasifikácia

Spolu	4 089 918 €		
názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer miest
Daňové príjmy	2 059 541 €	50 %	43 %
Dane z príjmov a kapitálového majetku	1 720 255 €	84 %	84 %
Dane z majetku	211 963 €	10 %	10 %
Dane za tovary a služby	127 323 €	6 %	6 %

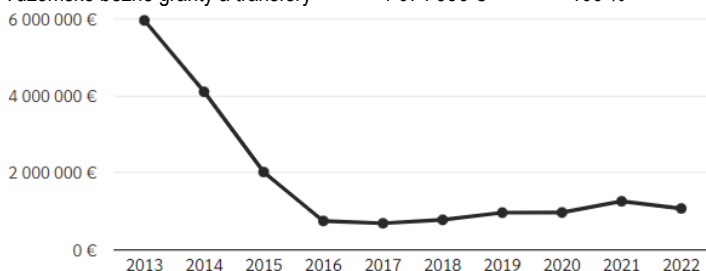

Obrázok: Vývoj daňových príjmov v obci Slovenská Ľupča

Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Granty a transfery	1 074 996 €	26 %	34 %
---------------------------	--------------------	-------------	-------------

Tuzemské bežné granty a transfery	1 074 996 €	100 %	99 %
-----------------------------------	-------------	-------	------

Obrázok: Vývoj grantov a transferov v obci Slovenská Ľupča

Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

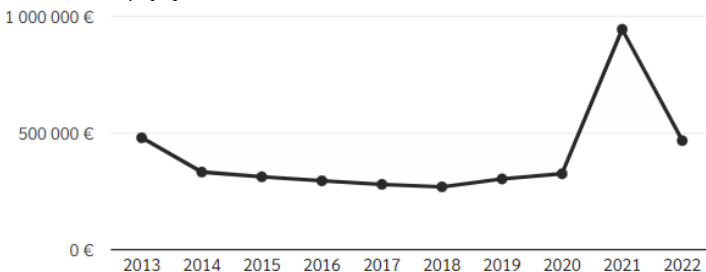
Nedaňové príjmy	467 383 €	11 %	9 %
------------------------	------------------	-------------	------------

Administratívne poplatky a iné	270 217 €	58 %	53 %
-------------------------------------	-----------	------	------

Príjmy z podnikania a z vlastníctva ...	168 737 €	36 %	28 %
---	-----------	------	------

Kapitálové príjmy	17 356 €	4 %	13 %
-------------------	----------	-----	------

Iné nedaňové príjmy	11 074 €	2 %	6 %
---------------------	----------	-----	-----

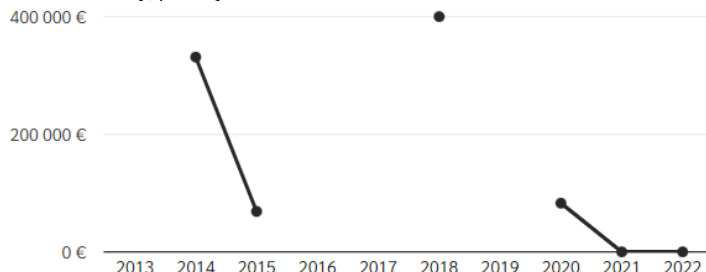

Obrázok: Vývoj nedaňových príjmov v obci Slovenská Ľupča

Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Prijaté úvery, pôžičky a návratné ...	0 €	0 %	4 %
---------------------------------------	-----	-----	-----

Tuzemské úvery, pôžičky a návrat...	0 €	0 %	100 %
-------------------------------------	-----	-----	-------

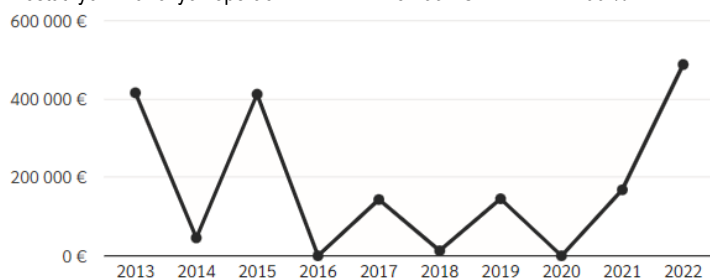
Obrázok: Vývoj prijatých úverov v obci Slovenská Ľupča

Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Príjmy z transakcií s finančnými	487 997 €	12 %	10 %
---	------------------	-------------	-------------

Z ostatných finančných operácií 487 997 € 100 % 100 %

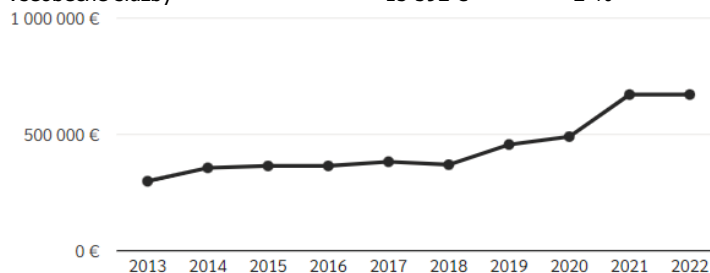

Obrázok: Vývoj príjmov z transakcií ... v obci Slovenská Ľupča

Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Štruktúra výdavkov

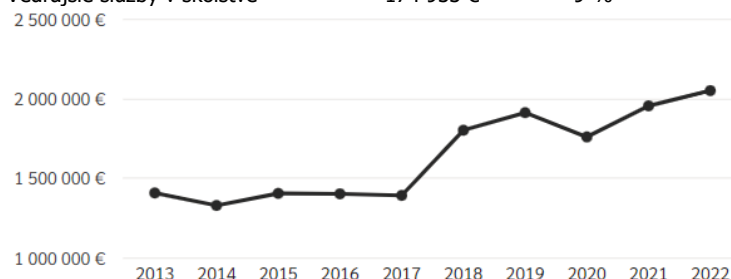
názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer miest
Spolu	3 642 995 €		
Všeobecné verejné služby	671 074 €	18 %	26 %
Výkonné a zákonodarné orgány, ...	655 482 €	98 %	89 %
Všeobecné služby	15 592 €	2 %	1 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na všeobecné verejné služby v obci Slovenská Ľupča

Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

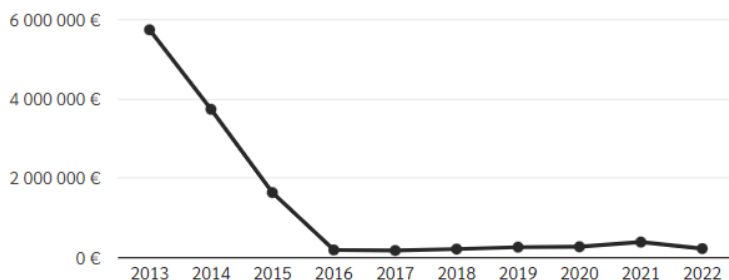
Vzdelávanie	2 052 325 €	56 %	43 %
Sekundárne vzdelávanie	1 053 015 €	51 %	27 %
Vzdelávanie nedefinované podľa ...	439 959 €	21 %	7 %
Predprimárne a primárne vzdelávanie	384 417 €	19 %	54 %
Vedľajšie služby v školstve	174 933 €	9 %	13 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na vzdelávanie v obci Slovenská Ľupča

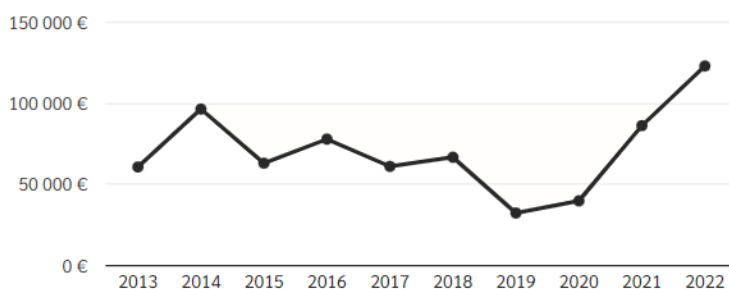
Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Ochrana životného prostredia	230 025 €	6 %	6 %
Nakladanie s odpadovými vodami	117 213 €	51 %	33 %
Nakladanie s odpadmi	85 974 €	37 %	59 %
Ochrana prírody a krajiny	26 838 €	12 %	4 %

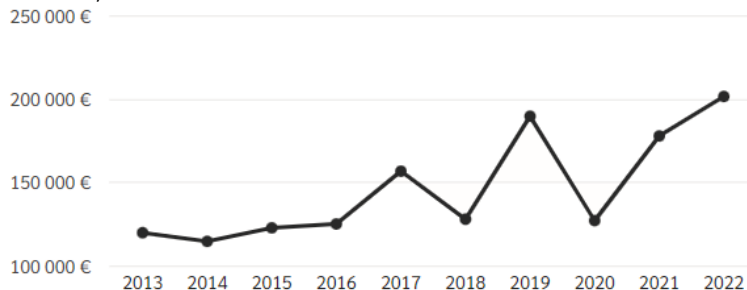
Obrázok: Vývoj výdavkov ochranu životného prostredia v obci Slovenská Ľupča
Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Bývanie a občianska vybavenosť	123 057 €	3 %	9 %
Bývanie a občianska vybave...	94 431 €	77 %	10 %
Verejné osvetlenie	27 753 €	23 %	13 %
Rozvoj obcí	874 €	1 %	53 %
Zásobovanie vodou	0 €	0 %	10 %

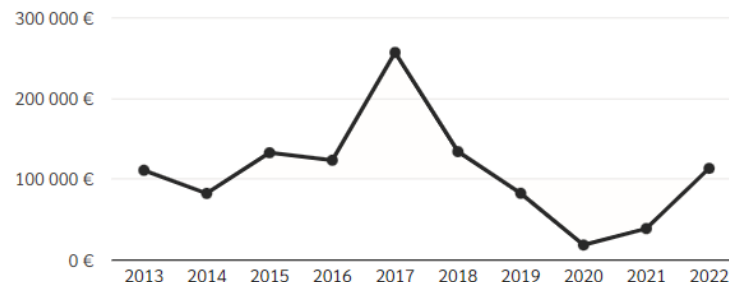
Obrázok: Vývoj výdavkov na bývanie ... v obci Slovenská Ľupča
Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Rekreácia, kultúra a náboženstvo	201 743 €	6 %	5 %
Kultúrne služby	110 177 €	55 %	48 %
Rekreačné a športové služby	54 778 €	27 %	32 %
Náboženské a iné spoločenské služby	25 851 €	13 %	14 %
Rekreácia, kultúra a náboženstvo ...	10 938 €	5 %	2 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na rekreáciu, kultúru, ... v obci Slovenská Ľupča
Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Ekonomická oblasť	113 547 €	3 %	5 %
Doprava	104 165 €	92 %	66 %
Ťažba, výroba a výstavba	7 967 €	7 %	13 %
Komunikácia	1 415 €	1 %	4 %
Iné odvetvia	0 €	0 %	3 %

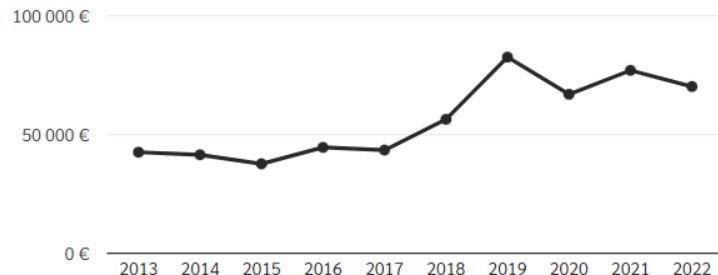

Obrázok: Vývoj výdavkov na ekonomickú oblasť v obci Slovenská Ľupča

Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Verejný poriadok a bezpečnosť	105 473 €	3 %	1 %
Ochrana pred požiarmi	105 473 €	100 %	65 %
Sociálne zabezpečenie	70 205 €	2 %	4 %
Staroba	68 464 €	98 %	52 %
Rodina a deti	1 320 €	2 %	8 %
Sociálne zabezpečenie inde ...	421 €	1 %	5 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na sociálnu oblasť v obci Slovenská Ľupča

Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Zdravotníctvo	54 042 €	1 %	0 %
Ambulantná zdravotná starostlivosť	51 197 €	95 %	50 %
Ochrana, podpora a rozvoj...	2 844 €	5 %	8 %

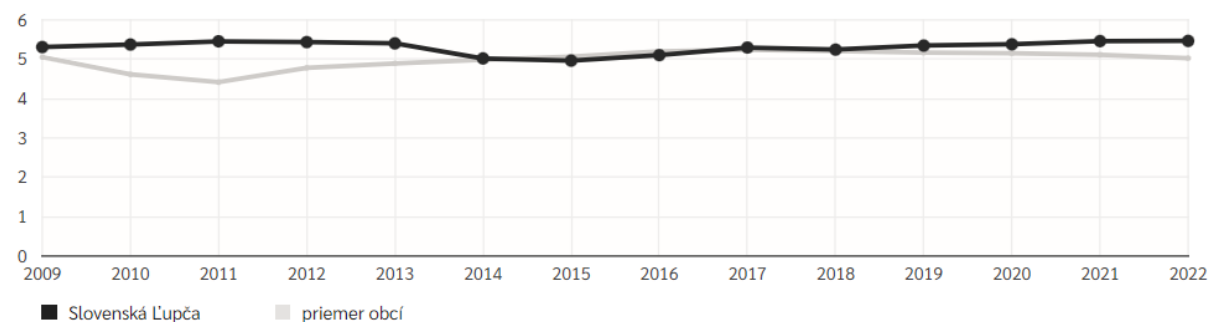
Obrázok: Vývoj výdavkov na zdravotníctvo v obci Slovenská Ľupča

Zdroj: 20.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Obrana	21 505 €	1 %	0 %
Civilná ochrana	21 505 €	100 %	100 %

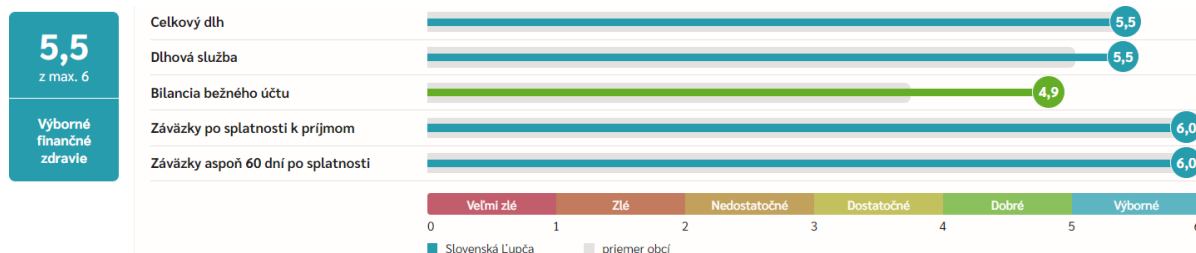
Finančné zdravie obce Slovenská Ľupča

Celkové skóre finančného zdravia obce Slovenská Ľupča sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Záväzky po lehote splatnosti a Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %. Obec Slovenská Ľupča dosiahla skóre **5,5**.

Obrázok: Vývoj finančného zdravia obce Slovenská Ľupča

Zdroj: 22.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Obrázok Aktuálny stav finančného zdravia obce Slovenská Ľupča
Zdroj: 22.12.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Slovenská Ľupča je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Slovenská Ľupča. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 9 poslancov.

Komisie pracujúce pri obecnom úrade: Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, Komisia životného prostredia a verejného poriadku, Komisia školstva a športu, Finančná komisia, Komisia sociálnej starostlivosti a zdravia, Komisia výstavby a územného rozvoja, Komisia kultúry, Komisia podnikania a cestovného ruchu.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠSS

Sídlo matričného úradu	Slovenská Ľupča
Sídlo pracoviska daňového úradu	Banská Bystrica
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Banská Bystrica
Sídlo Okresného súdu	Banská Bystrica
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Banská Bystrica
Sídlo pracoviska okresného úradu	Banská Bystrica
Sídlo Územnej vojenskej správy	Banská Bystrica
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Banská Bystrica
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Banská Bystrica
ŠÚ SR	Banská Bystrica

2.20 BEZPEČNOSŤ

Prácu polície v obci Slovenská Ľupča v súčasnej dobe zabezpečuje pre občanov Obvodné oddelenie Policajného zboru v Slovenskej Ľupči - OO PZ Slovenská Ľupča, Školská 313/20, 976 13 Slovenská Ľupča. Obce v pôsobnosti PZ sú: Brusno, Pohronský Bukovec, Ľubietová, Lučatín, Strelníky, Povrazník, Medzibrod, Moštenica, Hiadel', Slovenská Ľupča, Selce, Priechod, Podkonice, Baláže, Poniky, Ponická Huta, Ponická Lehôtka, Hrochot', Môlča, Oravce, Dúbravica.

Činnosť štátnej polície je upravená nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky, ktorým sa upravuje činnosť obvodných oddelení Policajného zboru. Pri uskutočňovaní svojho poslania plní obvodné oddelenie úlohy najmä na úseku: ochrany verejného poriadku, boja proti trestnej činnosti odhaľovania a objasňovania priestupkov, odhaľovania a objasňovania trestných činov, stálej služby s cieľom zabezpečiť akcieschopnosť a potrebný kontakt s verejnosťou, obchádzkovej služby s cieľom zabezpečiť plnenie základných úloh policajného zboru. Oznamuje sa: narušenie verejného poriadku,

spáchanie priestupku na nich alebo ich majetku, skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin na nich alebo na ich majetku, nezvestnosť osoby, krádež dokladov a evidenčných čísel motorových vozidiel, rušenie občianskeho spolužitia.

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Slovenská Ľupča je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Banskobystrický kraj je ostatný vidiecky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s dlhodobou nadpriemernou mierou nezamestnanosti, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Podľa stupňa urbanizácie sa radí do skupiny ostatný vidiecky región (53,5 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa výrazne prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 31 %) a vo verejnej správe a v školstve (spolu takmer 27 %). Nezamestnanosť v tomto kraji je vysoko nad priemerom SR i EÚ 27. V prípade BBK bude nevyhnutné vytvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 10 000). Prioritou je riešenie dlhodobej nezamestnanosti a zamestnanosti rómskej populácie. Pre udržateľnosť investícií a maximalizáciu prínosu investície pre regionálnu ekonomiku je rozhodujúcim faktorom existencia vhodných ekonomických štruktúr schopných naplniť požiadavky investorov v oblasti dodávok pre produkciu. V investičnej (prípravnej) aj operačnej (výrobnej) fáze realizácie investícií z hľadiska počtu dominuje zapojenie domácich dodávateľov. Prevažne ide o podniky lokalizované mimo daného okresu. Z hľadiska objemu dodávok v investičnej fáze síce podniky väčšinu svojich dodávok získavajú od dodávateľov zo Slovenska, ale vo fáze výroby už väčšina dodávok prichádza zo zahraničia. Napriek významnému podielu investícií do vedomostne menej náročných odvetví a z časti obmedzenému vplyvu multiplikačných efektov, regionálna ekonomika môže reálne profitovať z transferu technológií, zvýšenej zamestnanosti a rozvoja kvalifikácie pracovnej sily. Priemysel je v regióne rozložený nerovnomerne. Dosahuje vysokú koncentráciu na severe kraja, kde sídlia najproduktívnejšie odvetvia ekonomiky - hutnícky, strojársky, automobilový, drevársky, farmaceutický a polygrafický priemysel. V južnej časti majú základňu potravinársky priemysel a ostatné odvetvia komplementárne k poľnohospodárstvu. Celkom možno očakávať, že BBK má šancu si len vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu. Bude sa však len veľmi pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať doterajší priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať turizmus. BBK má silný inovačný potenciál len v dvoch mestách – Banská Bystrica a Zvolen. Pomaly sa zvyšuje výkonnosť v oblasti turizmu. Vidiecke oblasti sú na ceste k transformácii, pomáhajú im nástroje na vyrovnávanie regionálnych rozdielov – predovšetkým diverzifikácia hospodárskej činnosti. Identita/specifickosť sídiel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov napr. lazy. Prírodné zdroje BBK sú bohaté a rôznorodé. Veľký význam majú lesy, zdroje minerálnych a termálnych vôd využívaných najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj disponuje veľkým podielom chránených území.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že BBK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v pôdohospodárstve, nízkom príleve PZI a podpore domácich investorov a využívaní vysokovzdelanej pracovnej sily, vytváraním pracovných miest v sektore služieb. Dôsledkom toho je jeho slabá konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a celkové ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu založenej hlavne na energeticky náročnej výrobe. V porovnaní so svetovými trendmi a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie BBK nízka a pre budúci rozvoj nedostatočná.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda BBK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a agroturistiky.

Strategické ciele:

1. doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
2. rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti e-služieb,
3. poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
4. inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich regionálnych zdrojov,
- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie dostupnosti a atraktivity regiónu nielen z pohľadu domácich a zahraničných investorov, MSP, ale aj miestneho obyvateľstva a zvýšenie podielu ekologickej (integrovanej) dopravy,
- zvýšenie výkonnosti najmä v oblasti turizmu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu.

2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR

Obec v predchádzajúcom období realizovala niekoľko väčších a menších projektov zameraných hlavne na rekonštrukcie miestnych komunikácií, investície na obecnom úrade, materskej škole, základnej škole, kultúrnom dome, námestí, športovej infraštruktúre, v rámci obecného cintorína, či verejnom osvetlení. Obec realizovala investície v oblasti výstavby kanalizačnej siete a ČOV. Obec postupne zabezpečuje aj rozvoj verejných priestranstiev.

2022

2021

2020

2019

2018

2017

2016

2015

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Slovenská Ľupča nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších

príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrálny faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
Dôležitosť	vysoká nízka	vysoký	nízky
		1 Sústrediť snahu 3 Nízka priorita	2 Udržať snahu 4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Slovenská Ľupča a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

- plocha lesných pozemkov - 1754,9 ha, - 203 podnikateľských subjektov - fyzické osoby, - 112 právnických osôb podnikateľov, - cca. 327,6 ha ornej pôdy, - poloha obce v blízkosti krajského mesta, - dostupná cesta I/66 a R1, - Existencia viacerých poľnohospodárskych podnikov: SHR Kostur, SHR Hiadlovský, WAVOHORSES s.r.o., - Existencia podnikateľského subjektu Biotika a.s., - Prítomnosť podnikateľských subjektov v oblasti organických chémií - Evonik Fermas s.r.o., - Existencia podniku výroby hliníka a neželezných kovov - Confal a.s., - Výroba dvíhacích a manipulačných zariadení - SL SLOVAKIA, a. s., - existencia 3 výrobných zón, - podnikateľské subjekty v oblasti drevovýroby, - pomerne dobre zozvinná maloobchodná sieť – predajne potravín COOP Jednota, - zvyšujúci sa počet obyvateľov, - dobrá geografická poloha vzhľadom k rozvojovým pólom rastu, blízkosť krajského mesta , - dostupnosť územia vzhľadom na infraštruktúru, - existencia poľnohospodárskych podnikov, - dostupnosť železničnej dopravy - schválený územný plán obce,	- nedostatočne rozvinutá sieť komerčných služieb, - nedostatok obchodných služieb, - roztrúsenosť komerčných služieb, - absencia bankových služieb, - nedostatok priestorov pre začínajúcich podnikateľov, - obmedzené podmienky pre rozvoj podnikania,
Príležitosti	Ohrozenia
- podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu obce Slovenská Ľupča, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, - využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - skvalitnenie prostredia obšlužných a prevádzkových areálov (prípadne nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách, - agroturistika, rozvoj tradičných remesiel a výroba lokálnych produktov	- zvýšená regionálna konkurencia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Slovenskú Ľupču, - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o regiónu, - nedostatočné a nevhodne nastavené finančné nástroje na podporu malých fariem a výroby lokálnych produktov

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 20	6 Stratégia WO 11
T hrozby	Stratégia ST 8	Stratégia WT 2

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj výrobných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia železničného spojenia traťou v smere na Banskú Bystricu/Zvolen a Brezno, - prechádzajúca cesta medzinárodného významu I/66, - prítomnosť podnikateľských subjektov v oblasti predaja a opravy dopravných prostriedkov, - dostatočné plochy na parkovanie - dostupné plochy parkovania na Nám. SNP, v okolí kostola, Lichardovej, Školskej, atď., - existencia železničnej dopravy, prechádzajúca trať č. 170, - blízka alokácia krajského mesta Banská Bystrica, - prechádzajúce cyklotrasy s prepojením a Banskú Bystricu a okolité obce, - vybudované chodníky pre peších na ceste III/2427,	- Nevyhovujúce šírkové usporiadanie miestnych komunikácií, - Nedostatok chodníkov pre peších pozdĺž miestnych komunikácií, - negatívny stav lávok a premostení, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický a kvalitatívny stav dopravnej infraštruktúry, - prudký nárast individuálneho motorizmu, - nevhodná deľba prepravnej práce verejnej osobnej dopravy, - nákladná a kamiónová doprava v centre obce v súvislosti s príľahlou priemyselnou zónou - neexistencia záchytných parkovísk pre návštevníkov obce v súvislosti s rozvojom cestovného ruchu
Príležitosti	Ohrozenia
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - dobudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií, - dostavba parkovacích miest, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových úprav, - odklon nákladnej dopravy z obce v súvislosti s preložkou cesty I/66 - budovanie cyklotrás	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 9	Stratégia WO 9 3 8
T hrozby	Stratégia ST 6	Stratégia WT 1

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- fungujúci verejný rozhlas, - samostatný dobudovaný kanalizačný systém s vlastnou ČOV na 91,27 %, - vybudovaná rozvodná sieť plynu DN 300PN a DN 150/100/80 PN v rozsahu 74,94 %, - existencia priestorov pre rozširovanie IBV, - vybudovaný verejný obecný vodovod napojený na Pohronský skupinový vodovod s pokrytím 96,46 %, - vybudovaný vodojem 2 x 400 m³, - existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., - vybudované osvetlenie obce v niektorých častiach obce, - požiarna zbrojnica a dobrovoľný hasičský zbor, - dobré pokrytie signálom mobilného operátora Orange –	- nevyhovujúci stav elektrickej rozvodnej siete, - nedostatočná kapacita miestneho cintorína, - zlý technický stav domu smútku, - vysoká poruchovosť vodovodu, - vysoké straty v potrubnej vodovodnej sieti, - absencia verejných studní, - likvidovanie splaškových odpadových vôd z ostatnej neodkanalizovanej časti obce je žumpách, septikoch, - poruchovosť TKR, - v obci nie je umiestnená požiarna nádrž, - stav elektrickej siete NN, - stav elektrickej siete VN, - zlý technický stav telefónnej siete,

100 %, - dobré pokrytie signálom mobilného operátora T - mobile – 100 %, - možnosť využívania vlastných studní na zásobovanie úžitkovou vodou, - existencia domu smútku,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - potreba zvýšenia regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb , - chýbajúci optický vysokorychlostný internet
Príležitosti	Ohrozenia
- dostavba a rekonštrukcia verejného vodovodu, - rekonštrukcie vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - zavedenie elektrických, vodovodných a kanalizačných prípojk do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 13	16 Stratégia WO 11 6
T hrozby	Stratégia ST 7	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - realizovaný separovaný zber, - existencia vhodných plôch vo vlastníctve obce pre budovanie obecného kompostoviska, - vybudovaná kanalizačná sieť - 91,27 %, - existencia centrálnej ČOV a ČOV vo výrobných areáloch, - dočasne vybudovaný zberný dvor pre separovaný zber,	- absencia obecného kompostoviska, - likvidovanie splaškových odpadových vôd z ostatnej neodkanalizovanej časti obce je žumpách, septikoch, - odvedenie dažďovej vody je v obci riešené cestnými priekopami, - existencia čiernych skládok, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy, - stúpajúci obsah plastov v poľnohospodárskej krajine z dôvodu využívania plastových obalov pri zbere krmovín - nedostatočná motivácia občanov v triedení odpadov
Príležitosti	Ohrozenia
- výstavba obecného kompostoviska, - obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia	- ohrozená kvalita povrchových vôd vodných tokov, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v obci a meste Banská Bystrica, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, - vybudovanie nového zberného dvora s dostatočnou kapacitou v okrajovej časti obce - zvýšenie motivácie občanov v triedení odpadu zavedením množstevného zberu komunálneho odpadu (váženie)	
--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 7	Stratégia WO 9 2 4 11
T hrozby	Stratégia ST 7	Stratégia WT 7

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WO – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- dobrá starostlivosť o verejnú zeleň, - pravidelné čistenie trávnikov, - zavedený separovaný zber, - splašková kanalizačná sieť s ČOV a odkanalizované priemyselné zóny, - existencia NATURA 2000 Alúvium Hrona, - existencia NATURA 2000 Mackov Bok - SKUEV 0699 Za hradom Slovenská Ľupča a SKUEV 0698 Pahorok pri Slovenskej Ľupči, - chránené stromy Korvínova lipa a Duby na zámku, - rozvinuté lesné hospodárstvo, - krajinársky veľmi cenné územie lúk a pasienkov severne od obce so zvyškami druhovo bohatých biotopov	- výroba s možným negatívnym dopadom na životné prostredie, - prechádzajúca cesta I/66 spôsobuje nadmernú hlučnosť, - prechádzajúca železničná trať č. 170,, - nadmerné otrasy z nákladnej dopravy, - absencia protipovodňových opatrení, - absencia dokumentu upravujúceho rozvoj a starostlivosť o vegetáciu. - nevhodné riešenie izolačnej zelene v styku obytnej zóny s PD a priemyselnou zónou obce, - odvedenie dažďovej vody je v obci riešené cestnými priekopami, ktorými je dažďová voda odvádzaná do potokov, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí, - klesajúci trend v tradičnom obhospodarovaní lúk a pasienkov
Príležitosti	Ohrozenia
- rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - regulácia koryt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - podpora rozvoja tradičných foriem hospodárenia na poľnohospodárskej pôde - obnova lokalít s vysokou biodiverzitou a budovanie prvkov zelenej infraštruktúry v poľnohospodárskej krajine	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12 10	Stratégia WO 2 7
T hrozby	Stratégia ST	10 Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Trenčianskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- dobré podmienky na rozvoj sociálnych služieb, - sociálna a veková stratifikácia obyvateľov v obci predurčuje potrebu budovania zariadení sociálnych služieb pre mladšie vekové ročníky, - podporné systémy pre obyvateľov v dôchodkovom veku, - poskytovaná opatrovateľská služba, - existencia priestorov pre zriadenie zariadení sociálnych služieb, - zdravotné stredisko s ambulanciami, - existencia ambulancie stomatológa, - Detské centrum Svetluška s.r.o. - služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života, - Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb, - Občianske združenie NÁDEJ Slovenská Ľupča,	- nedostatočná terénna sociálna služba, - ponuka základnej zdravotnej starostlivosti, - absencia služby prevozu obyvateľov v dôchodkovom veku v podobe odvozu za lekárskou starostlivosťou, - absencia zariadenia núdzového bývania, - nevyužitie (zle riešené dispozičné plochy) priestory obecných stavieb, - absencia zariadenia starostlivosti o starších obyvateľov, - nedostatočná úroveň klubovej činnosti, - zdravotný stav obyvateľstva, - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľa) - nedostatočná úroveň identifikovania potrieb rozvoja ľudských zdrojov,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladovanie prac. a rodinných povinností, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12 1	Stratégia WO

	10	2	8
T hrozby	Stratégia ST		Stratégia WT
		11	

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu SO – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Banská Bystrica.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia materskej školy obci (114 detí v roku 2022), - skutočný a potenciálny nárast počtu detí, - existencia spádovej základnej školy (352 žiakov v roku 2022), - moderná športová hala pre potreby výučby, - existencia atletického oválu, - základná umelecká škola, - centrum voľného času, - využívaný futbalový štadión s príslušenstvom, - vybudovaný tenisový areál s tenisovou školou, - otvorená ľadová plocha, - činný futbalový klub s dlhoročnou tradíciou, - činné športové kluby, - vybudované detské ihriská,	- dovybavenie materskej školy, - absencia jaslí, - do budúcnosti nedostatočné kapacity fungujúcej materskej školy, - vysoká energetická náročnosť budovy MŠ, - absencia vzdelávacieho centra pre deti a mládež, - absencia priestorov pre jazykové kurzy, - neorganizované počítačové kurzy pre dospelých, - nedostatok finančných prostriedkov na prevádzkovanie školských zariadení a nákup ďalšieho technického vybavenia, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Slovenská Ľupča, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nepriaznivý demografický vývoj, - množstvo nových úloh bez riadneho preškolenia kompetentných zamestnancov, - negatívny vplyv sociálne slabého prostredia na správanie žiakov, - zvyšujúca sa administratíva a byrokracia vo výchovno-vzdelávacej práci,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	Stratégia WO
	13	6
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT
		9

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO a ST - využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- dlhoročná história obce, tradície, - množstvo kultúrnych akcií organizovaných obcou, - existencia obecnej knižnice s 12393 zväzkami, - existencia rímskokatolíckeho a evanjelického kostola, - rozvinutá cirkevná činnosť s kostolom, - Saxofónové kvarteto zo Slovenskej Ľupče, - DFS Dratvárik a Detský folklórny súbor DRIENKA, - Hudobná skupina Dixie chips, MULTIVÝSKYT-návrat legend - pravidelne organizované kultúrne podujatia (Turičný jarmok, MDD, Annabál, Fašiangy atď.), - organizované divadelné predstavenia pre deti a dospelých, - kultúrne pamiatky - existencia viacerých pamätihodností, - existencia kultúrneho domu,	- chátranie a nevhodná údržba pôvodných stavieb, - nerozvinutá kultúrna turistika, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia,
Príležitosti	Ohrozenia
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry, dovybavenie interiérov, - rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - obnova zanikajúcich tradícií, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená komplexná rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 13	Stratégia WO 5
T hrozby	Stratégia ST 8	Stratégia WT 5

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie ST – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- www stránka obce, - obecný Facebook - občasník Ľupčianske zvesti - neustále zlepšovanie služieb cestovného ruchu, - existencia Ľupčaskeho hradu, - existencia návštevníckeho info-centra - existencia množstva turistických trás, - existencia ubytovacích zariadení, - existencia stravovacích zariadení, - športovo-relaxačné zariadenia, - športová hala v areáli ZŠ, futbalové ihrisko v južnej časti, - existencia tenisového centra,	- nedostatok ubytovacích a stravovacích zariadení, - nevyužitý prírodný a priestorový potenciál, - absencia hygienickej infraštruktúry pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočne využitý kultúrno - historický potenciál obce a jej okolia, (hrad, kláštorisko, prírodné zaujímavosti) - slabšia spolupráca obce s okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, - absencia oddychových priestorov pre cyklistov, - záujem miestnych podnikateľov o cestovný ruch, - absencia oddychových zón, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce,

- existencia podnikateľských subjektov v oblasti agroturistiky, - Lodenica na Mlynčoku, - existencia cyklotrás, - atraktívne prírodné prostredie	- nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - nerozvinuté podnikanie v oblasti agroturistiky,
Príležitosti	Ohrozenia
- využitie prítomnosti hradu Ľupča ako významného bodu rozvoja cestovného bodu v regionálnom kontexte - dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha obce Slovenská Ľupča v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha obce Slovenská Ľupča vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty, - spolupráca s okolitými obcami, - budovanie turistických chodníkov a informačných tabúl	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - zvýšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 11 6 6	Stratégia WO 10
T hrozby	16 Stratégia ST 5	Stratégia WT

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu SO využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupná v centre obce, - existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s.,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - energetická náročnosť obecných budov, - zastarané vybavenie obecného úradu, - absencia dostatočného monitorovacieho systému, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy - nedostupný kvalitný digitálny obsah
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov,

- dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,
--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 11 6 1 3	Stratégia WO 4
T hrozby	Stratégia ST 5	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
- postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - existencia webovej stránky,	- nedostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov, - nedostatočný prístup k vysokorýchlostnému internetu, - absencia optických rozvodov vo všetkých častiach obce, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom, - vysoké nároky na odbornosť zamestnancov obce v oblasti práce s IT a službami eGovernmentu,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní informačných technológií,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 3	12 Stratégia WO 7 7 9
T hrozby	Stratégia ST 6	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Slovenská Ľupča a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Slovenská Ľupča patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službytovného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Slovenská Ľupča vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Slovenská Ľupča. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Slovenská Ľupča a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepčné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR BBSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Slovenská Ľupča poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neodôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Slovenská Ľupča je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie. Obec Slovenská Ľupča je súčasťou vyššieho

územného celku Banská Bystrica. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Slovenská Ľupča:

Hlavné disparity BBK:

v pôdohospodárstve

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;
- nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry;
- nevyužitý potenciál pestovania rôznych kultúrnych plodín pre oblasť energetiky a ekologického poľnohospodárstva;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby najmä v rozhodujúcich odvetviach;
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v niektorých okresoch v regióne, nízka orientácia na PZI do odvetví s vyššou pridanou hodnotou;
- nízky rast produktivity práce v priemysle;

v službách

- nízka konkurencieschopnosť malého a stredného podnikania;
- podpriemerný podiel služieb na regionálnom HDP;
- nevyužitý potenciál turizmu – kúpeľníctvo, chránené územia a lazy;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra, členitosť územia ako bariéra budovania internetového pripojenia;
- značné ekologické zaťaženie krajiny (chemický priemysel, ťažba uhlia);
- nedobudovaná nadradená vodovodná sieť v južných okresoch kraja a nízke % napojenie obyvateľstva na ČOV;
- nedodržiavanie stanovených limitov a regulatívov;
- relatívne nízka úroveň poľnohospodárstva z hľadiska ochrany prírody a krajiny a budúcich obnoviteľných zdrojov energie;
- nízka dopravná dostupnosť územia a „regionálna logistika“;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra vo vybraných okresoch, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, významné vnútroregionálne rozdiely;
- postupný zánik strategicky významných študijných programov a odborov;
- vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných;
- nízka životná úroveň v južných okresoch;
- nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s podnikateľskou sférou;
- značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nerovnomerná sieť zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja;
- nedostatočná propagácia regiónu a jeho komparatívnych výhod;
- problematické vytváranie medzirezortnej spolupráce na komplexnom riešení situácie a potrieb občanov.

Hlavné faktory rozvoja BBK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný poľnohospodársky potenciál v oblasti pestovania kultúrnych plodín, ovocinárstvo, špecifické regionálne plodiny;
- lesné hospodárstvo – vysoké zásoby a ťažba dreva;
- dôsledné uplatňovanie spoločnej poľnohospodárskej politiky aj v chránených oblastiach;

v priemysle

- možnosť posilňovania exportu, silná exportná pozícia v odvetví hutníctva, drevospracujúceho, keramického a sklárskeho priemyslu;
- budovanie vedecko-technologických parkov so zameraním na rozhodujúce odvetvia;
- podpora domácich investorov najmä v perspektívnych odvetviach, zvýšenie atraktivity pre prílev PZI;
- možnosť rozvoja výroby nových produktov s vyššou pridanou hodnotou na báze obnoviteľných a nerudných nerastných surovín;
- možnosť rozvoja e-podnikania smerovaného do rozvoja optimalizácie spolupráce

v priemyselnej výrobe;

- využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít;

v službách

- atraktívny potenciál pre zvyšujúci sa záujem o turizmus, zameranie sa na kúpeľníctvo a vidiecky turizmus;
- záujem regionálnej samosprávy o podporu podnikateľského a inovačného prostredia v regióne;
- existujúce poradenské centrá pre rozvoj podnikateľského prostredia;
- začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how, posilnenie spolupráce medzi vysokými školami a podnikateľským sektorom;
- rozširovanie e-služieb, podpora najmä v horských oblastiach, zvyšovanie dostupnosti služieb pre obyvateľstvo;

v technickej infraštruktúre

- možnosti využitia kombinovanej dopravy;
- výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb do nových členských krajín EÚ, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie Budapešť – Krakov;
- dostatočný potenciál zdrojov vody a vysoká lesnatosť územia – veľká koncentrácia druhotných drevných surovín vhodných na energetické účely;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- dobrá demografická situácia, dostatok voľnej pracovnej sily;
- vysoká vzdelanostná úroveň v regionálnych centrách;
- možnosť vytvorenia kvalitného regionálneho systému celoživotného vzdelávania (NSRR, 2013, s.91-92).

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Slovenská Ľupča v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ plocha lesných pozemkov - 1754,9 ha, + 203 podnikateľských subjektov - fyzické osoby, + 112 právnických osôb podnikateľov, + cca. 327,6 ha ornej pôdy, + poloha obce v blízkosti krajského mesta, + dostupná cesta I/66 a R1, + Existencia viacerých poľnohospodárskych podnikov: SHR Kostur, SHR Hiadlovský, WAVOHORSES s.r.o., + Existencia podnikateľského subjektu Biotika a.s., + Prítomnosť podnikateľských subjektov v oblasti organických chémií - Evonik Fermas s.r.o., + Existencia podniku výroby hliníka a neželezných kovov - Confal a.s., + Výroba dvíhacích a manipulačných zariadení - SL SLOVAKIA, a. s., + existencia 3 výrobných zón, + podnikateľské subjekty v oblasti drevovýroby, + pomerne dobre zozvinnutá maloobchodná sieť – predajne potravín COOP Jednota, Ľupčianske potraviny + zvyšujúci sa počet obyvateľov, + dobrá geografická poloha vzhľadom k rozvojovým pólom rastu, blízkosť krajského mesta, + dostupnosť územia vzhľadom na infraštruktúru, + existencia poľnohospodárskych podnikov, + dostupnosť železničnej dopravy + schválený územný plán obce,	- nedostatočne rozvinutá sieť komerčných služieb, - nedostatok obchodných služieb, - roztrúsenosť komerčných služieb, - absencia bankových služieb, - nedobudovaná polyfunkčná zóna v centrálnej časti obce, - nedostatok priestorov pre začínajúcich podnikateľov, - obmedzené podmienky pre rozvoj podnikania, - obmedzené možnosti nákupu rozličného tovaru

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia železničného spojenia traťou v smere na Banskú Bystricu/Zvolen a Brezno, + prechádzajúca cesta medzinárodného významu I/66, + prítomnosť podnikateľských subjektov v oblasti predaja a opravy dopravných prostriedkov, + dostupné plochy parkovania na Nám. SNP, v okolí kostola, Lichardovej, Školskej, atď., + existencia železničnej dopravy, prechádzajúca trať č. 170, + blízka alokácia krajského mesta Banská Bystrica, + prechádzajúce cyklotrasy s prepojením a Banskú Bystricu a okolité obce, + vybudované chodníky pre peších na ceste III/2427,	- niektoré zastávky SAD nevyhovujú technickým ani estetickým normám, - Nevyhovujúce šírkové usporiadanie miestnych komunikácií, - Nedostatok chodníkov pre peších pozdĺž miestnych komunikácií, - nedostatočné parkovacie plochy pri obecnom úrade, - negatívny stav lávok a premostení, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický a kvalitatívny stav dopravnej infraštruktúry, - prudký nárast individuálneho motorizmu, - nevhodná del'ba prepravnej práce verejnej osobnej dopravy,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ fungujúci verejný rozhlas, + šamostatný dobudovaný kanalizačný systém s vlastnou ČOV na 91,27 %, + vybudovaná rozvodná sieť plynu DN 300PN a DN 150/100/80 PN v rozsahu 74,94 %, + existencia priestorov pre rozširovanie IBV, + vybudovaný verejný obecný vodovod napojený na Pohronský skupinový vodovod s pokrytím 96,46 %, + vybudovaný vodojem 2 x 400 m³,	- nevyhovujúci stav elektrickej rozvodnej siete, - nedostatočná kapacita miestneho cintorína, - zlý technický stav domu smútku, - vysoká poruchovosť vodovodu, - vysoké straty v potrubnej vodovodnej sieti, - absencia verejných studní, - likvidovanie splaškových odpadových vôd z ostatnej neodkanalizovanej časti obce je žumpách, septikoch, - poruchovosť TKR,

+ existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., + vybudované osvetlenie obce vo všetkých častiach obce, + požiarna zbrojnica a dobrovoľný hasičský zbor, + dobré pokrytie signálom mobilného operátora Orange – 100 %, + dobré pokrytie signálom mobilného operátora T - mobile – 100 %, + možnosť využívania vlastných studní na zásobovanie úžitkovou vodou, + existencia domu smútku,	- v obci nie je umiestnená požiarna nádrž, - nevyhovujúci stav elektrickej siete NN, - nevyhovujúci stav elektrickej siete VN, - technický stav telefónnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb ,
---	---

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + realizovaný separovaný zber, + existencia vhodných plôch vo vlastníctve obce pre budovanie obecného kompostoviska, + vybudovaná kanalizačná sieť - 91,27 %, + existencia centrálnej ČOV a ČOV vo výrobných areáloch, + vybudovaný zberný dvor pre separovaný zber,	- absencia obecného kompostoviska, - likvidovanie splaškových odpadových vôd z ostatnej neodkanalizovanej časti obce je žumpách, septikoch, - odvedenie dažďovej vody je v obci riešené cestnými priekopami, - do separovaného zberu nie sú dostatočne zapojené domácnosti, - existencia čiernych skládok, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy,

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dobrá starostlivosť o verejnú zeleň, + pravidelné čistenie trávnikov, + zavedený separovaný zber, + splašková kanalizačná sieť s ČOV a odkanalizované priemyselné zóny, + existencia NATURA 2000 Alúvium Hrona, + existencia NATURA 2000 Mackov Bok + SKUEV 0699 Za hradom Slovenská Ľupča a SKUEV 0698 Pahorok pri Slovenskej Ľupči, + chránené stromy Korvínova lipa a Duby na zámku, + rozvinuté lesné hospodárstvo,	- výroba s možným negatívnym dopadom na životné prostredie, - prechádzajúca cesta I/66 spôsobuje nadmernú hlučnosť, - prechádzajúca železničná trať č. 170,, - nadmerné otrasy z nákladnej dopravy, - absencia protipovodňových opatrení, - absencia dokumentu upravujúceho rozvoj a starostlivosť o vegetáciu. - nevhodné riešenie izolačnej zelene v styku obytnej zóny s PD a priemyselnou zónou obce, - odvedenie dažďovej vody je v obci riešené cestnými priekopami, ktorými je dažďová voda odvádzaná do potokov, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí,

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dobré podmienky na rozvoj sociálnych služieb, + sociálna a veková stratifikácia obyvateľov v obci predurčuje potrebu budovania zariadení sociálnych služieb pre mladšie vekové ročníky, + podporné systémy pre obyvateľov v dôchodkovom veku, + poskytovaná opatrovateľská služba, + existencia priestorov pre zriadenie zariadení sociálnych služieb, + zdravotné stredisko s ambulanciami, + existencia ambulancie stomatológa, + Detské centrum Svetluška s.r.o. - služba na podporu	- nedostatočná terénna sociálna služba, - nevyhovujúca ponuka základnej zdravotnej starostlivosti, - absencia služby prevozu obyvateľov v dôchodkovom veku v podobe odvozu za lekárskou starostlivosťou, - nedostatočná spolupráca praktických lekárov, - absencia zariadenia núdzového bývania, - nevyužitie (zle riešené dispozičné plochy) priestory obecných stavieb, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie

+ zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života, + Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb, + Občianske združenie NÁDEJ Slovenská Ľupča,	je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - absencia zariadenia starostlivosti o starších obyvateľ'ov, - nedostatočná úroveň klubovej činnosti, - zdravotný stav obyvateľ'stva, - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľa) - nedostatočná úroveň identifikovania potrieb rozvoja ľudských zdrojov,
---	--

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia materskej školy obci (114 detí v roku 2022), + skutočný a potenciálny nárast počtu detí, + existencia spádovej základnej školy (352 žiakov v roku 2022), + moderná športová hala pre potreby výučby, + existencia atletického oválu, + základná umelecká škola, + centrum voľného času, + vybudovaný futbalový štadión s príslušenstvom, + vybudovaný tenisový areál s tenisovou školou, + otvorená ľadová plocha, + činný futbalový klub s dlhoročnou tradíciou, + činné športové kluby, + existencia škvárového ihriska, + vybudované detské ihriská,	- zastarané vybavenie materskej školy, - absencia jaslí, - do budúcnosti nedostatočné kapacity fungujúcej materskej školy, - vysoká energetická náročnosť budovy MŠ, - absencia vzdelávacieho centra pre deti a mládež, - absencia priestorov pre jazykové kurzy, - neorganizované počítačové kurzy pre dospelých, - nedostatok finančných prostriedkov na prevádzkovanie školských zariadení a nákup ďalšieho technického vybavenia, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dlhoročná história obce, tradície, + množstvo kultúrnych akcií organizovaných obcou, + existencia obecnej knižnice s 12393 zväzkami, + existencia rímskokatolíckeho a evanjelického kostola, + rozvinutá cirkevná činnosť s kostolmi, + Saxofónové kvarteto zo Slovenskej Ľupče, + DFS Dratvárik a Detský folklórny súbor DRIENKA, + Hudobná skupina Dixie chips, MultiVýskyt + pravidelne organizované kultúrne podujatia (Turíчны jarmok, MDD, Fašiangy, atď.), + organizované divadelné predstavenia pre deti a dospelých, + kultúrne pamiatky + existencia viacerých pamätihodností, + existencia kultúrneho domu,	- chátranie a nevhodná údržba pôvodných stavieb, - nedostatok priestorov a priestranstiev na uskutočňovanie kultúrnych, spoločenských a športových podujatí, - nerozvinutá kultúrna turistika, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia,

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ www stránka obce, + obecný Facebook, + občasník Ľupčianske zvesti, + neustále zlepšovanie služieb cestovného ruchu, + existencia Ľupčaskeho hradu, + existencia množstva turistických trás, + existencia ubytovacích zariadení, + existencia stravovacích zariadení, + športovo-relaxačné zariadenia, + športová hala v areáli ZŠ, futbalové ihrisko v južnej časti, + športová hala Sokolovňa + existencia tenisového centra, + existencia podnikateľ'ských subjektov v oblasti agroturistiky,	- nedostatok ubytovacích zariadení, - nevyužitý prírodný a priestorový potenciál, - absencia hygienickej infraštruktúry pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočne využitý kultúrno - historický potenciál obce a jej okolia, - slabšia spolupráca obce s okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, - absencia oddychových priestorov pre cyklistov, - nízky záujem miestnych podnikateľ'ov o cestovný ruch, - absencia oddychových zón, - chýbajúci krúžok mladých ochrancov prírody pracujúci napríklad pod hlavičkou poľovného združenia, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce,

+ Lodenica na Mlynčoku, + existencia cyklotrás,	- stále nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - nerozvinuté podnikanie v oblasti agroturistiky, - slabo organizovaná folklórna činnosť a ľudové tradície,
--	---

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupná v centre obce, + existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s.,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - energetická náročnosť obecných budov a úradu, - zastarané vybavenie obecného úradu, - absencia dostatočného monitorovacieho systému, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy,

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v samospráve, + existencia webovej stránky,	- pokrytie signálom mobilných operátorov, - nedostatočný prístup k vysokorychlostnému internetu, - absencia optických rozvodov vo všetkých častiach obce, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC, nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom, - vysoké nároky na odbornosť zamestnancov obce v oblasti práce s IT a službami eGovernmentu,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálne - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
3. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Slovenská Ľupča.
4. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR BBSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina

obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča 2024 - 2033

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA

Vízia

V posledných desiatich rokoch obec realizovala množstvo investičných aktivít, ktorými sa podarilo výrazne zvýšiť kvalitu života v obci a zlepšiť všetky parametre ochrany životného prostredia. Obec komplexne dobudovala systém odvádzania a čistenia odpadových vôd vo všetkých svojich okrajových lokalitách, modernizovala a rozšírila podmienky na separovanie odpadu. Motivovala obyvateľov obce spôsobom, že sa separovanie odpadu stalo prirodzenou súčasťou ich života.

Obec zabezpečila modernizáciu a výstavbu infraštruktúry potrebnej na poskytovanie kvalitných verejných služieb. Podarilo sa zmodernizovať zdravotné stredisko, kde bola doplnená ponuka základnej zdravotnej starostlivosti, boli vybudované a správkované nové zariadenia sociálnych služieb. V obci funguje nové zariadenie DD a DSS, denný stacionár, či denné centrum. Pre obyvateľov je k dispozícii komunitné centrum.

V oblasti vzdelávania obec modernizovala a rozšírila kapacity zariadení predškolskej výchovy a povinnej školskej dochádzky. Dobudovala a zmodernizovala športovú infraštruktúru (futbalový štadión). Bola zrekonštruovaná budova Sokolovne. V oblasti kultúry sa podarilo revitalizovať budovu domu kultúry, kde vzniklo moderné multifunkčné kultúrne centrum. Sprístupnená bola archeologická lokalita Kláštorisko, ako aj náučný chodník okolo hradu Ľupča.

Obec Slovenská Ľupča je v súčasnosti obcou, ktorá vyvážene zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec sa stala príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov, ako aj okolitých obcí okresu Banská Bystrica. Vyvážene a ohľaduplne využíva svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľaďovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa snaží čo najlepšie prezentovať svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa zapájajú kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu tradičných remesiel a zvyklostí, kultúrne centrum, pamätná izba. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorila priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – výroba, poľnohospodárstvo a drobné výrobné ekologické prevádzky. V oblasti cestovného ruchu obec vytvorila podmienky na rozvoj ubytovacích a stravovacích služieb. V oblasti propagácie sa obec zameriava na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť Horehronia.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Slovenská Ľupča. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Slovenská Ľupča a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Slovenská Ľupča disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Slovenská Ľupča všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj výrobných zón. Obec Slovenská Ľupča v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, zefektívnenie parkovacej politiky v obci, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém zásobovania pitnou vodou, energiami. Dôležitou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Slovenská Ľupča so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č.

185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z.(nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z.(nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života. Slovenská Ľupča považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Slovenská Ľupča v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a plno organizovanej základnej školy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Slovenská Ľupča či koncepčných a strategických dokumentov prijatých obecným zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Slovenská Ľupča v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných bodov záujmu CR, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolórom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzistátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné

prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Slovenská Ľupča nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Slovenská Ľupča, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti drobnej výroby, lesného hospodárstva, poľnohospodárstva, cestovného ruchu, malej ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia (lokality Natura 2000, vodné toky/plochy, lesy, ...) a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci, ochrany prirodzených biotopov a budovania prvkov zelenej infraštruktúry v krajine, obnovy kultúrno historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

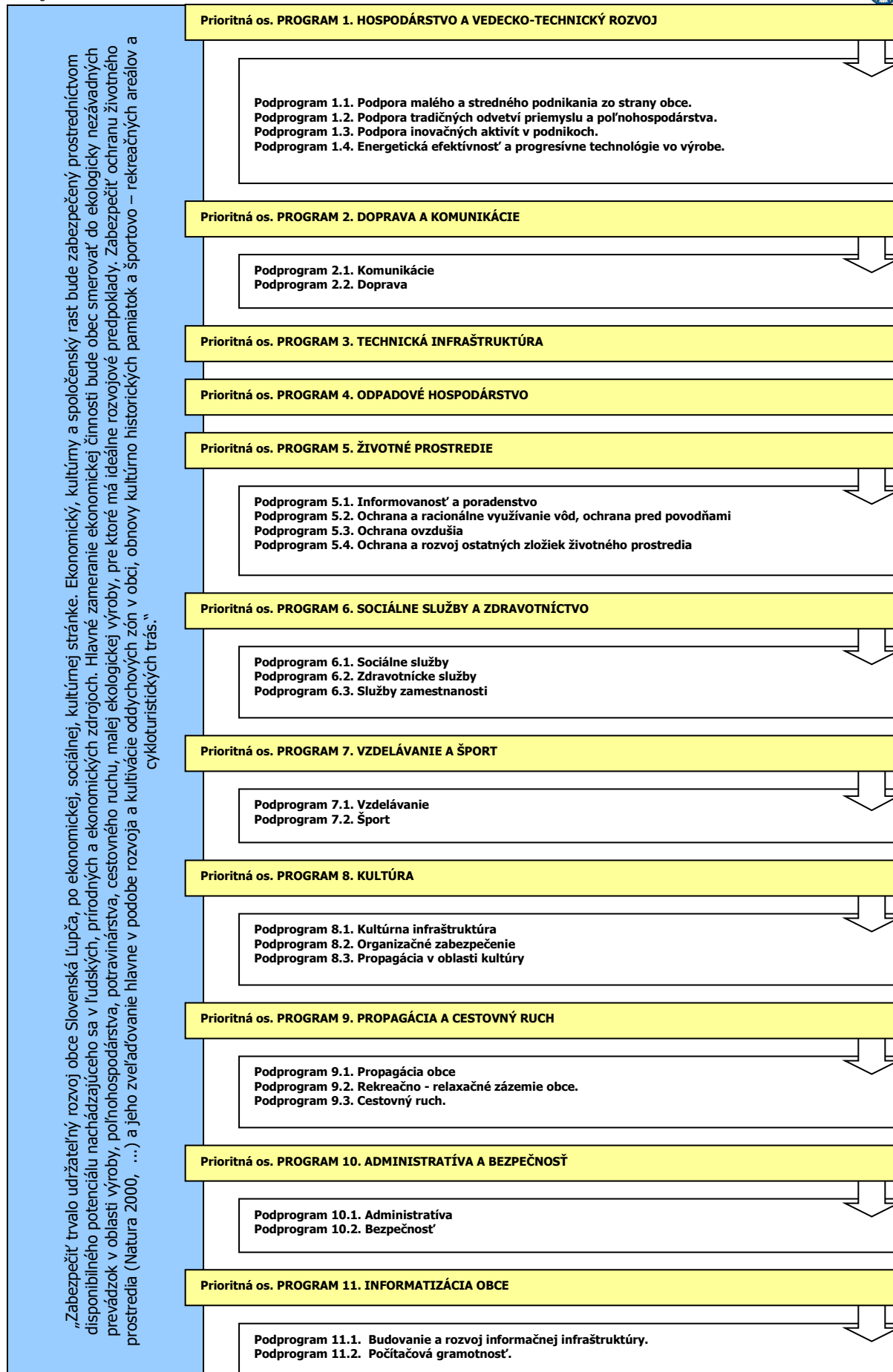
Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia, vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja): Pre obec Slovenská Ľupča je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2030 naplnila kľúčové ciele:

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča na roky 2024 - 2033 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Slovenská Ľupča. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Podpora tradičných odvetví.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, bezpečnostných a monitorovacích prvkov dopravy v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry a výstavba záchranných parkovísk.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Opatrenie 3.6

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Zásobovanie pitnou vodou.

Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.

Zníženie energetickej náročnosti budov.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Zberný dvor a obecné kompostovisko.

Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území. Ochrana zón NATURA 2000 a biodiverzity je dôležitou oblasťou záujmu obce. Obec bude v racionálnej miere podporovať zelené opatrenia, ako zelené strechy, zelené steny, opatrenia pri zateplňovaní budov zamerané na ochranu drobného vtáctva (dážďovníkov), na ochranu netopierov, opelovačov. V rámci opatrení na zmiernenie dopadov zmeny klímy obec podporuje vybudovanie vodozdržných opatrení.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitatívnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Revitalizácia protizáplavových opatrení.

Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Opatrenie 5.4.3

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

Opatrenia na ochranu biodiverzity a zníženie dopadov zmeny klímy.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Obyvatelia v dôchodkovom veku.

Mladé rodiny s deťmi.

Marginalizované skupiny.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Opatrenie 7.1.3

Opatrenie 7.1.4

Opatrenie 7.1.5

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.

Podpora záujmovej činnosti.

Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.

Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rekonštrukcia objektu Sokolovňa - rozvody, strecha, sociálne zariadenia, optimalizácia vykurovania.

Opatrenie 7.2.3

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce, a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrne-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba a revitalizácia multifunkčných kultúrnych, remeselných a historických objektov a zariadení.

Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.

Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce / FB / obecného občasnika.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, aktivít CR atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Opatrenie 9.1.3

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.

Podpora budovania informačných bodov v obci.

Propagácia prostredníctvom tlačovín, realizácie propagačných videí a účasti na veľtrhoch

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Opatrenie 9.3.3

Cestovný ruch.

Podporovať aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

Podpora a realizácia projektov zameraných na rozvoj CR v obci

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívny chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Modernizácia Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Bezpečnosť.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenie 11.1.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblast' zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblast' zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v obci.

Environmentálna oblast' zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

Prioritná oblast'		
Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA	
Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH		
Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ		
Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE		

**Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča
2024 - 2033**

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje intenzifikácia existujúcich výrobných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivity Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivity Podpora rozvoja maloobchodných prevádzok - osobné služby, servisné služby.
Podpora rozvoja maloobchodných prevádzok - domáce potreby, ovocie – zelenina, predaj lokálnych produktov.
Podpora zriadenia maloobchodných predajní potravinárskeho tovaru.
Rekonštrukcia a dostavba obecnej tržnice.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva..

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Podpora tradičných odvetví.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Využitie existujúcej infraštruktúry na rozvoj výrobných prevádzok, remeselná výroba, atď..
Revitalizácia objektov poľnohospodárskej výroby, podpora infraštruktúry tradičnej pastvy.
Podpora pre vybudovanie a udržiavanie infraštruktúry ovocných sádov krajových odrôd, spracovania ovocia, včelárstva.
Podpora rozvoja ekologickej výroby.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivity Modernizácia technológie v podnikoch výroby.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Osadenie fotovoltaických panelov na verejné budovy.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I./III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Slovenská Ľupča. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Projektovanie a vybudovanie cesty a chodníka - ulica Záhradná. 400

	Projektovanie a vybudovanie cesty a chodníka - ulica Hronská. 350 Projektovanie a vybudovanie cesty a chodníka - cesta na Družstvo. 50 Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Záhradnej ulici. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Pod Hôrkou. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. 1 Mája. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Mierová. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Partizánska. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Krížna. Rekonštrukcia miestnej komunikácie Ľupčica – Rómska osada – Selá – cesta I/66. Rekonštrukcia miestnej komunikácie Ľupčica – Domové ostriedky – Selá. Rekonštrukcia miestnej komunikácie Domové ostriedky – Záhradná ulica. Rekonštrukcia účelovej komunikácie Ľupčica – čerpacia stanica úžitkovej vody. Rekonštrukcia účelovej komunikácie Rómska osada – Driekyňa. Rekonštrukcia účelovej komunikácie Rómska osada – Ľupčica. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - cesta III/06642 – cesta I/66. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - prepojení cesty III/06642 a MÚ križovatky Slovenská Ľupča sprístupňujúca priestor Vodácky tábor. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - cesta III/06642 – Švarca. Rekonštrukcia účelovej komunikácie Pod Zámkom – Hrad. Rekonštrukcia účelovej komunikácie III/06642 – Partizánska ulica. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Horný Istebník. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Zábřež – Ulický bok. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Taráska. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Stred. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Nad Morkárňou. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Podkonická cesta. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Pod Hradom. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Švarca. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Pod Kriváňom. Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Záhradná, Lesíčka, Hroská, Partizánska.
Opatrenie 2.1.2 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci. Smerová úprava cesty III/06640.
Opatrenie 2.1.3 Aktivity	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklistickej trasy Priechod – súbeh s cestou III/06642 – Partizánska ulica – Krížna – Hronská ulica – Rómska osada – Driekyňa. Výstavba cyklistickej trasy Čerpacia stanica Hron – Rómska osada. Výstavba cyklistickej trasy Rómska osada – Driekyňa – Šalková. Výstavba cyklistickej trasy Rómska osada – Driekyňa – Poniky. Výstavba cyklistickej trasy Rómska osada – Suchá Driekyňa – Pôlč-Plavno – Šalková. Výstavba cyklistickej trasy Konopiská – Zváraliská – Partizánska ulica – Krížna ulica – Hronská ulica – Lesnícka ulica – Záhradná ulica – Švarca. Výstavba cyklistickej trasy Zváraliská– Ulický bok – Rodinná farma - Priechod. Výstavba cyklistickej trasy Švarca – Vodácky tábor. Výstavba cyklistickej trasy Záhradná – Pod zámkom – Jablonky – cesta III/06640.
Opatrenie 2.1.4 Aktivity	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba parkovacích plôch na Školskej ulici. Riešenie parkovania na ul. Mierová. Dostavba parkovacích miest pre potreby domu kultúry. Výstavba odpočívadla - vodáci Pod Hrbom. Vybudovanie parkovacích plôch - Dolná ulica, Námestie SNP, Lichardova, Hronská. Dostavba parkovacích plôch na ul. Krížna. Dostavba parkovacích plôch na ul. Partizánska. Dostavba parkovacích plôch na ul. I. Mája. Vybudovanie záchytných parkovísk – Námestie SNP, vnútrobloky, plochy mimo zastavaného územia
Opatrenie 2.1.5 Aktivity	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia chodníkov - ulica Lesnícka. Rekonštrukcia chodníkov - ulica Ľupčianska. Projektovanie a vybudovanie chodníka - ulica Podkonická. Rekonštrukcia chodníkov na ul. 1 Mája. Rekonštrukcia chodníkov na ul. Mierová.
Opatrenie 2.1.6 Aktivity	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia premostení. Výstavba pešej lavičky Domové ostriedky – Hronská ulica.
Opatrenie 2.1.7 Aktivity	Úprava dopravnej infraštruktúry. Osadenie dopravných prvkov pre dosiahnutie bezpečnosti, monitorovania a organizácie cestnej premávky v obci . Obstaranie techniky na realizáciu letnej a zimnej údržby. Dokončenie dopravného značenia v zmysle pasportizácie.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 2.2.1 Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, koše, zeleň,...).
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba zastávkových pruhov Zábřež - Konopiská.
Výstavba zastávkových pruhov odpočívadlo s VOV - obvod Rómska osada.
Výstavba zastávkových pruhov ul. Lichardova.
Výstavba zastávkových pruhov ul. Pod zámkom.
Výstavba zastávkových pruhov Námestie SNP - Potravinu

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 3.1 Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba plôch IBV v lokalite Za Daňacou.
Výstavba plôch IBV v lokalite Partizánska.
Výstavba plôch IBV v lokalite Zábřež, Pod Ulickým bokom (IBV západ) o rozlohe 11,17 ha.
Výstavba plôch IBV v lokalite Taráska (IBV Stred) o rozlohe 3,54 ha.
Výstavba plôch IBV v lokalite Nad Morkárňou o rozlohe 0,93 ha.
Výstavba plôch IBV v lokalite Podkonická cesta, Járok o rozlohe 1,55 ha.
Výstavba plôch IBV v lokalite Pod Hôrkou, o rozlohe 1,73 ha.
Výstavba plôch IBV v lokalite Pod Hradom, o rozlohe 5,91 ha.
Výstavba plôch IBV v lokalite Švarca, Pod Kriváňom, o rozlohe 3,60 ha.
Výstavba plôch IBV v lokalite Záhradná ulica o rozlohe 7,83 ha.
Výstavba plôch IBV v lokalite Rozptyl Záhradná-Lesnícka – F. Mazúra o rozlohe 0,53 ha.
Výstavba plôch IBV v lokalite HBV stred a IBV stred o rozlohe 3,85 ha.
- Opatrenie 3.2 Rozšírenie verejného osvetlenia.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.
Rekonštrukcia verejného osvetlenia - zníženie energetickej náročnosti a ekologizácia riešenia.
Dostavba verejného osvetlenia na ul. Pod Hôrkou, Podkonická, Záhradná.
Osvetlenie prechodu pre chodcov na ceste I/66 (autobusové zastávky).
Výbudovanie prechodov pre chodcov a značenia - Hronska ulica, Podkonická, námestie SNP. 20
- Opatrenie 3.3 Revitalizácia pietnych miest v obci.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia areálu obecného cintorína.
Osadenie lavičiek a revitalizácia zelene obecného cintorína.
Výstavba kolumbária na cintoríne.
Rekonštrukcia vnútorného traktu domu smútku. 20
- Opatrenie 3.4 Zásobovanie pitnou vodou.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba vodovodnej siete v lokalite ul. Pod Hôrkou.
Výstavba vodného zdroja - Vodáci v obvode Rómska osada. 70
Výstavba vodojemu pre potreby obvodu Slovenská Ľupča.
Vodný zdroj Pod Hrbkami.
Výstavba dotlačácej stanice - Vodojem.
Výstavba dotlačácej stanice - Tržnica.
Výstavba dotlačácej stanice - Pod Hradom.
- Opatrenie 3.5 Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.
Aktivity Výstavba TS v obvode Biotika.
Výstavba kioskovej TS pre Rómsku osadu v obvode Rómska osada.
Výstavba kioskovej TS pre Domové ostriedky v obvode Rómska osada.
Výstavba transformačnej stanice v priestore Zábřež - Konopiská.
Transformačná stanica v priestore Ulický bok.
Výstavba transformačnej stanice v priestore Vodojem.
Výstavba transformačnej stanice v priestore Podkonická cesta.
Výstavba transformačnej stanice v priestore Pod Hôrkou.
Výstavba transformačnej stanice v priestore Pod Hradom.
Výstavba transformačnej stanice v priestore 1 mája.
Výstavba transformačnej stanice v priestore Pri Kríži.

Výstavba prípojok pre TS - Zábřež, Pod Ulickým bokom, Vodojem, Járok, Pod Hôrkou, Záhradná, Stred, ČOV, Rómska osada, Domové ostriedky.
Výstavba RS plynu v obvode Biotika.
Výstavba kioskovej RS plynu v obvode Rómska osada.

Opatrenie 3.6 Zníženie energetickej náročnosti budov.
Aktivity Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Pokračovať v prevádzke zberného dvora so zameraním na zber určených skupín odpadov. Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zvyšovať mieru separácie komunálneho odpadu v obci.
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Výstavba kontajnerových stojísk.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.
Aktivity	Odstránenie a revitalizácia čiernej skládok.
Opatrenie 4.4	Zberný dvor a obecné kompostovisko.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Zberný dvor - PD, inžinierske siete. 20 Zberný dvor - Vybudovanie novej haly a objektov. 200 Vybudovanie nového zberného dvora a kompostoviska. 2500 Komunálne stroje a zariadenia / dovybavenie strojov. 130 Váha - zberný dvor. 50
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.
Aktivity	Projektovanie a vybudovanie kanalizácie + cesta - ulica Pod Hôrkou. 50 Dostavba kanalizačnej siete v lokalite ul. Pod Hôrkou. 50 Výstavba ČOV v obvode Rómska osada. Výstavba ČOV Vodáci v obvode Rómska osada. Výstavba čerpacej stanice odpadových vôd z VOV. Výstavba čerpacej stanice odpadových vôd z Rómskej osady. Výstavba ČOV Pod Hrbkami.
Opatrenie 4.6	Výstavba a dobudovanie dažďovej kanalizačnej siete.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody Vybudovanie vodozadržných opatrení. Využitie potenciálu dažďovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osveta, výchova a informovanosť o stave životného prostredia. Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území. Ochrana zón NATURA 2000 a biodiverzity je dôležitou oblasťou záujmu obce. Obec bude v racionálnej miere podporovať zelené opatrenia, ako zelené strechy, zelené steny, opatrenia pri zateplovaní budov zamerané na ochranu drobného vtáctva (dážďovníkov), na ochranu netopierov, opel'ovačov. V rámci opatrení na zmiernenie dopadov zmeny klímy obec podporuje vybudovanie vodozdržných opatrení.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.1.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
- Aktivita Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.
Prezentácia a šírenie osvedy v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.2.1 Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
- Aktivita Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.

- Opatrenie 5.2.2 Revitalizácia protizáplavových opatrení.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia protizáplavových opatrení.
Výsadba vodomilnej zelene v hydrických koridoroch.
Výsadba protierozívnej zelene na zadržanie vody v území a pod..
Revitalizácia protipovodňových opatrení.

- Opatrenie 5.2.3 Revitalizácia koryt vodných tokov.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia koryta vodného toku Dúbrava (Dolný Istebník).
Revitalizácia koryta vodného toku Istebník (Horný Istebník).
Revitalizácia koryta vodného toku Ľupčica.
Revitalizácia koryta vodného toku Járók.
Revitalizácia koryta vodného toku Zámokský potok.
Revitalizácia koryta vodného toku Plniarsky potok.
Revitalizácia koryta vodného toku Moštenický potok.
Revitalizácia koryta vodného toku Driekyňa.
Revitalizácia koryta vodného toku Plavno.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.3..1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivita Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.4.1 Realizácia protierozných opatrení.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Na rizikových lokalitách vysadiť pásy protieroznej krovínovej vegetácie.

- Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba oddychovej zóny v lokalite pod zámkom.

- Opatrenie 5.4.3 Opatrenia na ochranu biodiverzity a zníženie doadov zmeny klímy.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Budovania prvkov zelenej infraštruktúry v krajine (napr. výsadba alejí).
Podpora budovania zelených striech a stien.
Opatrenia pri zateplovaní budov zamerané na ochranu drobného vtáctva (dážďovníkov), na ochranu netopierov, opel'ovačov.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivity Poskytovanie služby SOS hodiniek.
Poskytovanie služby rozvozu obedov obyvateľov v seniorskom veku.
Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.
Výstavba zariadenia DD a DSS.
Výstavba denného stacionára.
Zriadenie priestorov pre klub dôchodcov.
Výstavba denného centra.
Výstavba zariadenia opatrovateľskej služby.

Opatrenie 6.1.2 Mladé rodiny s deťmi.
Aktivity Podpora mladých rodín s deťmi.
Výstavba komunitného centra.
Výstavba zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa.
Výstavba nájomných bytov 2 x 6 b.j.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.

Opatrenie 6.2.2 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
Aktivity Rekonštrukcia zdravotného strediska. 130
Podpora zriaďovania stomatologických ambulancií.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivity Finančné a personálne zabezpečenie.

Opatrenie 6.3.2 Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania
Aktivity individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

Opatrenie 6.3.3 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a
Aktivity komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1 Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia a modernizácia rozvodov materskej školy.
Dostavba kapacít materskej školy.

Opatrenie 7.1.2 Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Modernizácia vybavenia ZŠ.
Revitalizácia areálu základnej školy (výstavba triedy v prírode, podmienok pre potreby pestovateľských prác, ...).
Dostavba hracích prvkov v areáli školskej záhrady.
Rekonštrukcia / vybudovanie vykurovania budovy základnej školy s ohľadom na energetickú efektívnosť objektu.

Opatrenie 7.1.3 Podpora záujmovej činnosti.
Aktivity Modernizácia vybavenia pre Základnú umeleckú školu a CVČ.

Opatrenie 7.1.4 Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Modernizácia školskej jedálne.

Opatrenie 7.1.5 Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.
Aktivita Dobudovanie školskej športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia objektu zázemia na futbalovom štadióne – zavlažovanie ihriska, sociálne zariadenia, horná kúpeľňa, oprava oporného múru pod tribúnou, strecha,

Opatrenie 7.2.2 Rekonštrukcia objektu Sokolovňa - rozvody, strecha, sociálne zariadenia, optimalizácia vykurovania.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Modernizácia objektu.

Opatrenie 7.2.3 Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivita Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Výstavba a revitalizácia multifunkčných kultúrnych, remeselných a historických objektov a zariadení.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia kultúrneho domu - rekonštrukcia objektu s dôrazom na energetickú efektívnosť.
Komplexná rekonštrukcia stavby a rozvodov.
Zriadenie priestorov pre kultúrne spolky.
Modernizácia obecnej knižnice - priestory, vybavenie.

Opatrenie 8.1.2 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.
Aktivita Rekonštrukcia pamiatok.
Kláštorský.

Opatrenie 8.1.3 Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba otvoreného amfiteátra pre kultúrne akcie v obci.
Zriadenie letného kina.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.3.1 Spracovať koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.

Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce / FB / obecného občasnika.
Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová príprava.
Priebežná aktualizácia informácií

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhl'adávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1 Aktivita	Aktualizácia www stránky obce. Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.
Opatrenie 9.1.2 Aktivita	Podpora budovania informačných bodov v obci. Budovanie a inštalácia tabúl' propagujúcich kultúrno-historické, prírodné a ďalšie hodnoty obce. Budovanie a inštalácia infokioskov a iných moderných interaktívnych informačných prvkov obce.
Opatrenie 9.1.3 Aktivita	Propagácia prostredníctvom tlačovín, realizácie propagačných videí a účasti na veľtrhoch. Finančné zabezpečenie. Podpora realizácie obsahovej náplne a tlače máp, bulletinov a tretinových skladačiek obce. Podpora realizácie reklamných spotov, reportáží, dokumentov a reklamných videí obce. Účasť na veľtrhoch, výstavách, konferenciách a obchodných misiách v kontexte propagácie obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1 Aktivita	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce. Spracovanie technickej dokumentácie. Náučný chodník okolo Hradu Ľupča. Revitalizácia zaniknutého kláštora - Kláštorisko. Podpora zriaďovania prevádzok reštauračných služieb. Podpora zriaďovania prevádzok ubytovacích služieb. CHATA LOPUŠINY Rekonštrukcia interiéru.
-----------------------------	---

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1 Aktivita	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 9.3.2 Aktivita	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 9.3.3 Aktivita	Podpora a realizácia projektov zameraných na rozvoj CR v obci. Podpora činnosti a rozvoja moderného návštevníckeho infocentra. Sprístupňovanie a obnova kultúrnych, historických a prírodných pamiatok. Podpora výstav, stálych expozícií a iných foriem prezentácie histórie obce.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecných úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu.
Aktivity	Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu. Rekonštrukcia priestorov údržby. Rekonštrukcia objektu úradu a jeho nádvorí. Rekonštrukcia objektov vo dvore objektu Kúria 12 Vybudovanie spevnenej plochy vo dvore objektu Kúria 12 Spracovanie Územného plánu zóny Konopiská – Zábrež – Ulický bok. Spracovanie Územného plánu zóny Pod hradom – Švarca. Spracovanie Územného plánu zóny Záhradná ulica.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.
Aktivity	Dostavba verejného rozhlasu v nepokrytých častiach obce. Rekonštrukcia verejného rozhlasu. Dobudovanie kamerového systému.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivity	Technické zabezpečenie IS. Výstavba solárnych lavičiek v centre obce. Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov. Výstavba verejného prístupového bodu. Výstavba optickej siete.
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
------------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivity	Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce. Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	2
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	50
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	0	30
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	1500

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	15
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	20
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	5
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	2,5 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	20
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	5,5 mil..

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Slovenská Ľupča	0	500 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWp	obec Slovenská Ľupča	0	350
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Slovenská Ľupča	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Slovenská Ľupča	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Slovenská Ľupča	0	1,5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Slovenská Ľupča	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Slovenská Ľupča	0	1,5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	-	3242
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Slovenská Ľupča	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	15000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Slovenská Ľupča	0	250
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Slovenská Ľupča	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Slovenská Ľupča	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	15
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Slovenská Ľupča	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Slovenská Ľupča	0	15
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Slovenská Ľupča	0	300
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	50
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	95	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	10000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	300
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Slovenská Ľupča	90	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Slovenská Ľupča	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.	Zníženie energetickej náročnosti v %	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Slovenská Ľupča	0	150
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Slovenská Ľupča	0	90
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Slovenská Ľupča	0	50
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Slovenská Ľupča	0	70
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Slovenská Ľupča	0	30
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Slovenská Ľupča	0	90
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	5000
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Slovenská Ľupča	0	10
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	2
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Slovenská Ľupča	0	2

	vôd.				Ľupča obec Slovenská Ľupča	0	5
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km			

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Slovenská Ľupča	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protipovodňových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	0
		Počet vytvorených protipovodňových hrádí	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	0	30

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Slovenská Ľupča	0	30

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Slovenská Ľupča	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	500
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	2500
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	100
Opatrenie 5.4.3	Opatrenia na ochranu biodiverzity a zníženie dopadov zmeny klímy.	Plocha zrealizovaných zelených opatrení	výsledok	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	5000

		Počet opatrení na ochranu biodiverzity	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	10
--	--	--	----------	-------	----------------------	---	----

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	200
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	450
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Slovenská Ľupča	0	2
		produktivity práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Slovenská Ľupča	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	0	1

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	500
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	150
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Plocha rekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	obec Slovenská Ľupča	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	400
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	550
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	400
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	690	550
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	5000
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	550
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	550

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	10
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	30
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	450
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	400

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná	Inform.	Vých.	Cieľová

				jednotka	zdroj	hodnota	hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných/vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	1000
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Slovenská Ľupča	0	0
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Slovenská Ľupča	0	3242
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Slovenská Ľupča	0	20

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	50

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5000
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	15000
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5000
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Zriadenie www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5000
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5000
Opatrenie 9.1.3	Propagácia prostredníctvom tlačovín, realizácie propagačných videí a účasti na veľtrhoch	Počet druhov obstaraných prezentačných materiálov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	2
		Počet zrealizovaných propagačných videí	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Počet účasti na veľtrhoch, výstavách a podujatiach	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Slovenská Ľupča	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5000
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Slovenská Ľupča	0	0

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať aktivity v cestovnom ruchu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5000
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Slovenská Ľupča	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1000
Opatrenie 9.3.3	Podpora a realizácia projektov zameraných na rozvoj CR v obci.	Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5000
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Slovenská Ľupča	0	10

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Slovenská Ľupča	0	15
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	0	30
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	0	60

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Slovenská Ľupča	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slovenská Ľupča	0	5
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Slovenská Ľupča	0	1
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Slovenská Ľupča	10	20

**Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča
2024 - 2033**

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú financovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Slovenská Ľupča. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimo sektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Slovenská Ľupča, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Slovenská Ľupča, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Slovenská Ľupča na roky 2024 - 2033.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Slovenská Ľupča

Implementácia PHRSR obce Slovenská Ľupča sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet obce a zároveň reflektujú kompetencie obce.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Slovenská Ľupča je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Slovenská Ľupča. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Slovenská Ľupča budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Slovenská Ľupča.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa odporúča zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2024 - 2033 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2024 - 2033. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a späťne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Slovenská Ľupča je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Slovenská Ľupča. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Slovenská Ľupča vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a

záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Slovenská Ľupča (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Slovenská Ľupča). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Slovenská Ľupča. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Slovenská Ľupča a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Slovenská Ľupča. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Slovenská Ľupča na roky 2024 - 2033. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2024 - 2033) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Slovenská Ľupča najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Slovenská Ľupča. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Slovenská Ľupča pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Slovenská Ľupča. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2032.

Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Slovenská Ľupča, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2024 - 2033		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2029	podľa rozhodnutia obce/koodinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2024, 2026, 2028, 2031	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Slovenská Ľupča.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2025	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2026	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2027	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2028	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2029	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2030	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2031	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

			subjekty		za predchádzajúci rok	PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	
8.	01/2032	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2033	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora rozvoja maloobchodných prevádzok - osobné služby, servisné služby.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja maloobchodných prevádzok - domáce potreby, ovocie – zelenina, predaj lokálnych produktov.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriadenia maloobchodných predajní potravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia a dostavba obecnej tržnice. 150	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.							
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.						
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	150	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty	
	Využitie existujúcej infraštruktúry na rozvoj výrobných prevádzok, remeselná výroba, atď..	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty	

	Revitalizácia objektov poľnohospodárskej výroby, podpora infraštruktúry tradičnej pastvy.	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora pre vybudovanie a udržanie infraštruktúry ovocných sádov krajových odrôd, spracovania ovocia, včelárstva.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja ekologickej výroby v lokality.	2500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia technológie v podnikoch výroby.	5000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Osadenie fotovoltaických panelov na verejné budovy.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva..										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I./III. triedy) zaistujúcich dopravnú obsluhu obce Slovenská Ľupča. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Projektovanie a vybudovanie cesty a chodníka - ulica Záhradná.	400	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská

					Ľupča
Projektovanie a vybudovanie cesty a chodníka - ulica Hronská.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Projektovanie a vybudovanie cesty a chodníka - cesta na Družstvo.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Záhradnej ulici.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Pod Hôrkou.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. 1. Mája.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Mierová.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Partizánska.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Krížna.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie Ľupčica – Rómska osada – Selá – cesta I/66.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie Ľupčica – Domové ostriedky – Selá.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie Domové ostriedky – Záhradná ulica.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia účelovej komunikácie Ľupčica – čerpacia stanica úžitkovej vody.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia účelovej komunikácie Rómska osada – Driekyňa.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia účelovej komunikácie Rómska osada – Ľupčica.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie - cesta III/06642 – cesta I/66.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie - prepojení cesty III/06642 a MÚ križovatky Slovenská Ľupča sprístupňujúca priestor Vodácky tábor.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie - cesta III/06642 – Švarca.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia účelovej komunikácie Pod Zámkom – Hrad.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia účelovej komunikácie III/06642 – Partizánska ulica.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Horný Istebník.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Zábřeh – Ulický bok.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Taráska.	35	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Stred.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Nad Morkárou.	35	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie - Podkonická cesta.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Rekonštrukcia miestnej komunikácie Pod Hradom.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	Obec Slovenská Ľupča

	Rekonštrukcia miestnej komunikácie Švarca.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie Pod Kriváňom.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie Záhradná, Lesická, Hroská, Partizánska.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Smerová úprava cesty III/06640.	podľa potreby	VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BBSK,
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba cyklistickej trasy Priechod – súbeh s cestou III/06642 – Partizánska ulica – Krížna – Hronská ulica – Rómska osada – Driečkyňa.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba cyklistickej trasy Čerpacia stanica Hron – Rómska osada.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba cyklistickej trasy Rómska osada – Driečkyňa – Šalková.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba cyklistickej trasy Rómska osada – Driečkyňa – Poniky.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba cyklistickej trasy Rómska osada – Suchá Driečkyňa – Pôľč–Plavno – Šalková.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba cyklistickej trasy Konopiská – Zváraliská – Partizánska ulica – Krížna ulica – Hronská ulica – Lesnícka ulica – Záhradná ulica – Švarca.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba cyklistickej trasy Zváraliská– Ulický bok – Rodinná farma - Priechod.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba cyklistickej trasy Švarca – Vodácky tábor.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba cyklistickej trasy Záhradná – Pod zámkom – Jablonky – cesta III/06640.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Dostavba parkovacích plôch na Školskej ulici.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Riešenie parkovania na ul. Mierová.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Dostavba parkovacích miest pre potreby domu kultúry.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba odpočívadla - vodáci Pod Hrbom.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Vybudovanie parkovacích plôch - Dolná ulica, Námestie SNP, Lichardova, Hronská. 180	180	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Dostavba parkovacích plôch na ul. Krížna.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Dostavba parkovacích plôch na ul. Partizánska.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Dostavba parkovacích plôch na ul. I. Mája.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská

						Ľupča
	Výbudovanie záchytných parkovísk – Námestie SNP, vnútrobloky, plochy mimo zastavaného územia.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia chodníkov - ulica Lesnícka.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia chodníkov - ulica Ľupčianska.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Projektovanie a výbudovanie chodníka - ulica Podkonická.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia chodníkov na ul. 1 Mája.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia chodníkov na ul. Mierová.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	Nízky	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia premostení.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba pešej lavičky Domové ostriedky – Hronská ulica.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Osadenie dopravných prvkov pre dosiahnutie bezpečnosti, monitorovania a organizácie cestnej premávky v obci .	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Obstaranie techniky na realizáciu letnej a zimnej údržby.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Dokončenie dopravného značenia v zmysle pasportizácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Dostavba zastávkových pruhov Zábřež - Konopiská.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba zastávkových pruhov odpočívadlo s VOV - obvod Rómska osada.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba zastávkových pruhov ul. Lichardova.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba zastávkových pruhov ul. Pod zámkom.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	Vysoký	obec Slovenská Ľupča

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 2.1. Komunikácie										

Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.2										
Opatrenie 2.2.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba plôch IBV v lokalite Za Daňacou.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba plôch IBV v lokalite Partizánska.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba plôch IBV v lokalite Zábřež, Pod Ulickým bokom (IBV západ) o rozlohe 11,17 ha.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba plôch IBV v lokalite Taráska (IBV Stred) o rozlohe 3,54 ha.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba plôch IBV v lokalite Nad Morkáňou o rozlohe 0,93 ha.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba plôch IBV v lokalite Podkonická cesta, Járók o rozlohe 1,55 ha.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba plôch IBV v lokalite Pod Hôrkou, o rozlohe 1,73 ha.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba plôch IBV v lokalite Pod Hradom, o rozlohe 5,91 ha.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba plôch IBV v lokalite Švarca, Pod Kriváňom, o rozlohe 3,60 ha.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba plôch IBV v lokalite Záhradná ulica o rozlohe 7,83 ha.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba plôch IBV v lokalite Rozptyl Záhradná-Lesnická – F. Mazúra o rozlohe 0,53 ha.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba plôch IBV v lokalite HBV stred a IBV stred o rozlohe 3,85 ha.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 3.2	Rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča

	Rekonštrukcia verejného osvetlenia - zníženie energetickej náročnosti a ekologizácia riešenia.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Dostavba verejného osvetlenia na ul. Pod Hôrkou, Podkonická, Záhradná.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Osvetlenie prechodu pre chodcov na ceste I/66 (autobusové zastávky).	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výbudovanie prechodov pre chodcov a značenia - Hronská ulica, Podkonická, námestie SNP. 20	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia areálu obecného cintorína.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Osadenie lavičiek a revitalizácia zelene obecného cintorína.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba kolumbária na cintoríne.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia vnútorného traktu domu smútku.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Dostavba vodovodnej siete v lokalite ul. Pod Hôrkou.	50	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Výstavba vodného zdroja - Vodáci v obvode Rómska osada. 70	70	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Výstavba vodojemu pre potreby obvodu Slovenská Ľupča.	300	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Vodný zdroj Pod Hrbkami.	50	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Výstavba dotlačácej stanice - Vodojem.	50	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Výstavba dotlačácej stanice - Tržnica.	50	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Výstavba dotlačácej stanice - Pod Hradom.	50	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba TS v obvode Biotika.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Výstavba kioskovej TS pre Rómsku osadu v obvode Rómska osada.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Výstavba kioskovej TS pre Domové ostriedky v obvode Rómska osada.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Výstavba transformačnej stanice v priestore Zábřež - Konopiská.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný	žiadny	SSE, a.s.,

			sektor		
Transformačná stanica v priestore Ulický bok.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
Výstavba transformačnej stanice v priestore Vodojem.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
Výstavba transformačnej stanice v priestore Podkonická cesta.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
Výstavba transformačnej stanice v priestore Pod Hôrkou.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
Výstavba transformačnej stanice v priestore Pod Hradom.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
Výstavba transformačnej stanice v priestore 1 mája.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
Výstavba transformačnej stanice v priestore Pri Kríži.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
Výstavba prípojk pre TS - Zábřež, Pod Ulickým bokom, Vodojem, Járok, Pod Hôrkou, Záhradná, Stred, ČOV, Rómska osada, Domové ostriedky.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
Výstavba RS plynu v obvode Biotika.	podľa potreby	rozpočet SPP, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP, a.s.,
Výstavba kioskovej RS plynu v obvode Rómska osada.	podľa potreby	rozpočet SPP, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP, a.s.,
Výstavba TS v obvode Biotika.	podľa potreby	rozpočet SPP, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP, a.s.,
Výstavba kioskovej RS plynu v obvode Rómska osada.	podľa potreby	rozpočet SPP, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP, a.s.,
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet
Aktivity	Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.	2500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký
					Oprávnení žiadateľa
					obec Slovenská Ľupča

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Pokračovať v prevádzke zberného dvora so zameraním na zber určených skupín odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča

Opatrenie 4.2		Zvyšovať mieru separácie komunálneho odpadu v obci.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba kontajnerových stojísk.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR, ŠF EÚ	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 4.3		Rekultivácia čiernych skládok.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Odstránenie a revitalizácia čiernej skládky.	5	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 4.4		Zberný dvor a obecné kompostovisko.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Zberný dvor - PD, inžinierske siete. 20	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Zberný dvor - Vybudovanie novej haly a objektov.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Vybudovanie nového zberného dvoru a kompostoviska.	2500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Komunálne stroje a zariadenia / dovybavenie strojov.	130	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Váha - zberný dvor.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 4.5		Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Projektovanie a vybudovanie kanalizácie + cesta - ulica Pod Hôrkou. 50	50	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Dostavba kanalizačnej siete v lokalite ul. Pod Hôrkou. 50	50	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Výstavba ČOV v obvode Rómska osada.	200	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Výstavba ČOV Vodáci v obvode Rómska osada.	100	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Výstavba čerpacej stanice odpadových vôd z VOV.	50	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Výstavba čerpacej stanice odpadových vôd z Rómskej osady.	50	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
	Výstavba ČOV Pod Hrbkami.	150	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 4.6		Výstavba a dobudovanie dažďovej kanalizačnej siete.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

Vybudovanie vodozádržných opatrení.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Využitie potenciálu dažďovej vody.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výsadba vodomilnej zelene v hydrických koridoroch.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výsadba protierozívnej zelene na zadržanie vody v území a pod..	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia protipovodňových opatrení.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia koryt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia koryta vodného toku Dúbrava (Dolný Istebník).	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia koryta vodného toku Istebník (Horný Istebník).	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia koryta vodného toku Ľupčica.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia koryta vodného toku Járók.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia koryta vodného toku Zámocký potok.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia koryta vodného toku Plniarsky potok.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia koryta vodného toku Moštenický potok.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia koryta vodného toku Driekňa.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia koryta vodného toku Plavno.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Na rizikových lokalitách vysadiť pásy protieróznej krovinevej vegetácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba oddychovej zóny v lokalite pod zámkom.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 5.4.3	Opatrenia na ochranu biodiverzity a zníženie dopadov zmeny klímy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča

Budovania prvkov zelenej infraštruktúry v krajine (napr. výsadba alejí).	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Podpora budovania zelených striech a stien.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenia pri zatepľovaní budov zamerané na ochranu drobného vtáctva (dážďovníkov), na ochranu netopierov, opel'ovačov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Podpora vodozádržných opatrení.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										
Opatrenie 5.4.3										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Poskytovanie služby SOS hodínok.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Poskytovanie služby rozvozu obedov obyvateľov v seniorskom veku.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba zariadenia DD a DSS.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba denného stacionára.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Zriadenie priestorov pre klub dôchodcov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba denného centra.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba zariadenia opatrovateľskej služby.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská

						Ľupča
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora mladých rodín s deťmi.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba komunitného centra.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba nájomných bytov 2 x 6 b.j.	3000	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia zdravotného strediska.	130	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Podpora zriaďovania stomatologických ambulancií.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										

Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia a modernizácia rozvodov materskej školy.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Dostavba kapacít materskej školy.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Modernizácia vybavenia ZŠ.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Revitalizácia areálu základnej školy (výstavba triedy v prírode, vyvýšených záhonov pre potreby pestovateľských prác, ...).	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Dostavba hracích prvkov v areáli školskej záhrady.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia / vybudovanie vykurovania budovy základnej školy s ohľadom na energetickú efektívnosť objektu.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia pre Základnú umeleckú školu a CVČ.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Modernizácia školskej jedálne.	550	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Dostavba školskej športovej infraštruktúry.	450	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
----------	---	-----	-----------------------------	----------------	--------	----------------------

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia objektu zázemia na futbalovom štadióne – zavlážovanie ihriska, sociálne zariadenia, horná kúpeľňa, oprava oporného múru pod tribúnou, strecha,	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 7.2.2	Rekonštrukcia objektu Sokolovňa - rozvody, strecha, sociálne zariadenia, optimalizácia vykurovania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Modernizácia objektu.	150	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 7.2.3	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										
Opatrenie 7.1.3.										
Opatrenie 7.1.4										
Opatrenie 7.1.5										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										
Opatrenie 7.2.3										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámier						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba a revitalizácia multifunkčných kultúrnych, remeselných a historických objektov a zariadení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slovenská

						Ľupča
	Revitalizácia kultúrneho domu - rekonštrukcia objektu s dôrazom na energetickú efektívnosť.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Komplexná rekonštrukcia stavby a rozvodov.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Zriadenie priestorov pre kultúrne spolky.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Modernizácia obecnej knižnice - priestory, vybavenie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia pamiatok.	Podľa potreby	Rozpočet cirkvi, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	Cirkev
	Kláštorská.	500	Rozpočet cirkvi, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	cirkev
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba otvoreného amfiteátra pre kultúrne akcie v obci.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Zriadenie letného kina.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce / FB / obecného občasnika.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Obsahová príprava.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Priebežná aktualizácia informácií.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										

Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrno-historické, prírodné a ďalšie hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia infokioskov a iných moderných interaktívnych informačných prvkov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 9.1.3	Propagácia prostredníctvom tlačovín, realizácie propagačných videí a účasti na veľtrhoch.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Podpora realizácia obsahovej náplne a tlače máp, bulletinov a tretinových skladačiek obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Podpora realizácie reklamných spotov, reportáží, dokumentov a reklamných videí obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Účasť na veľtrhoch, výstavách, konferenciách a obchodných misiách v kontexte propagácie obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Náučný chodník okolo Hradu Ľupča.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

						Ľupča
	Revitalizácia zaniknutého kláštora - Kláštorisko.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Podpora zriaďovania prevádzok reštauračných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok ubytovacích služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	CHATA LOPUŠINY Rekonštrukcia interiéru.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 9.3.3	Podpora a realizácia projektov zameraných na rozvoj CR v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora činnosti a rozvoja moderného návštevníckeho infocentra.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Sprístupňovanie a obnova kultúrnych, historických a prírodných pamiatok.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča
	Podpora výstav, stálych expozícií a iných foriem prezentácie histórie obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slovenská Ľupča

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Opatrenie 9.1.3										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										
Opatrenie 9.3.3										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecnom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.		Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci				
Opatrenie 10.1.1		Modernizácia vnútorného vybavenia Obecného úradu.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia priestorov údržby.	8	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia objektu úradu a jeho nádvorja.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia objektov vo dvore objektu Kúria 12	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Vybudovanie spevnenej plochy vo dvore objektu Kúria 12	25	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Spracovanie Územného plánu zóny Konopiská – Zábřež – Ulický bok.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Spracovanie Územného plánu zóny Pod hradom – Švarca.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Spracovanie Územného plánu zóny Záhradná ulica.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.		Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.				
Opatrenie 10.2.1		Bezpečnosť.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba verejného rozhlasu v nepokrytých častiach obce.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Rekonštrukcia verejného rozhlasu.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča
	Dobudovanie kamerového systému.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1		Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.				
Opatrenie 11.1.1		Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba solárnych lavičiek v centre obce.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská

			organizácií			Ľupča
	Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov.	Podľa potreby	Mobilní operátori	Súkromný sektor	žiadny	Mobilní operátori
	Výstavba verejného prístupového bodu.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Slovenská Ľupča
	Výstavba optickej siete.	Podľa potreby	Telekomunikační operátori	Súkromný sektor	žiadny	Telekomunikační operátori
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	1	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Slovenská Ľupča

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Slovenská Ľupča
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

**Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ľupča
2024 - 2033**

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Spolu
I. Hospodárska politika	2833,4	2931,9	4907,6	4907,6	2178,6	2080,1	103,9	103,9	0,1	0,1	20047,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	1413,8	1413,8	2663,8	2663,7	1250,0	1250,0					10655,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	1005,0	1005,0	1106,3	1106,3	205,0	205,0	103,8	103,8			4840,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	257,5	302,5	927,5	927,5	670,0	625,0					3710,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	38,1	38,1	37,6	37,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	152,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	112,5	165,8	165,8	165,8	53,3						663,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	6,5	6,8	6,8	6,8	0,3						27,0
II. Sociálna politika	2785,4	2897,9	2897,9	2897,9	112,6	0,1	152,6	152,6	152,6	152,6	12202,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	1833,8	1833,8	1833,8	1833,8							7335,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	333,8	446,3	446,3	446,3	112,5		152,5	152,5	152,5	152,5	2395,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	617,9	617,9	617,9	617,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	2472,0
III. Environmentálna politika	908,8	1544,5	2044,5	2044,5	1135,8	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8178,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	908,8	908,8	1408,8	1408,8	500,0	500,0					5635,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		635,8	635,8	635,8	635,8						2543,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

Pravidlá financovania cieľa investovanie do zamestnanosti a rastu – pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje sr s výnimkou bratislavského kraja) a pre prijímateľov kohézneho fondu

K podielu EFRR, ESF+, FST a KFvo výške 85,00 % (70,00 % pre technickú pomoc) z celkových oprávnených výdavkov je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v závislosti od kategórie prijímateľa a miesta realizácie/implementácie operácií (platí len pre základné pravidlá financovania pre KF).

Prehľad pravidiel financovania v rámci menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre KF

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis celé územie SR s výnimkou okresu Bratislava	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímatelia vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania technickej pomociv rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis ⁴
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (nasledujúca tabuľka). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu, t. j. projekty implementované v rámci špecifického cieľa RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií a špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko zameraných na podporu vedy, výskumu a inovácií, ktoré budú špecifikované a doplnené do tohto materiálu na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- **prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunít s prítomnosťou rómskych osídlení, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko, v rámci vyčlenenej indikatívnej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;**
- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o projekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 5 Programu Slovensko;
- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+.

Tabuľka Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 5/špecifického cieľa k) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatreniasociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ		ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje		Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y,yy %
		Prijímateľ	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR. Podpora bude:

- určená pre rozvoj jasne zadefinovaného územia (bez obmedzenia od lokálnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň),
- vychádzať z integrovanej stratégie jeho rozvoja, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená na integrácii rôznorodých operácií v rámci investičných balíkov.

Komplementarita s vnútroštátnymi nástrojmi podpory

K napĺňaniu cieľov jednotlivých priorít SPR budú komplementárne prispievať aj zdroje z rôznych vnútroštátnych nástrojov. V súčasnosti existujúce vnútroštátne nástroje podpory majú obmedzenú platnosť, tzn. nie je možné potvrdiť, že budú využívané počas celého obdobia 2021 – 2027. Ide napr. o nasledovné komplementárne zdroje:

CP 3 – dotácie na podporu cyklo dopravy a cykloturistiky (zákon č. 151/2019 Z. z. o podpore **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ako aj zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

CP 4 – programy realizované Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny alebo úradom práce (prístup k zamestnaniu), dotácia v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie a programy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (dotácie na rozvoj, sociálna podpora žiakov, vedecké činnosti, **regionálne školstvo**), dotácia na podporu rozvoja **sociálnych služieb a v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, dotácia na obstaranie nájomných bytov, určených na sociálne bývanie, dotácia na podporu **rozvoja sociálnych služieb** a pod.,

CP 5 – zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, Fond na podporu športu a **príspevky a dotácie na rozvoj športu** v zmysle Zákona o športe č. 440/2015 Z. z., program **Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“**, **Fond na podporu umenia**. Dotácie MIRRI SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Komplementárnosť a synergie medzi fondmi, na ktoré sa vzťahuje Partnerská dohoda, AMIF, ISF, BMVI, a inými nástrojmi Únie

V rámci **Cieľa politiky 3** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti železničnej infraštruktúry (TEN-T, ako aj regionálne trate), synergie budú nastavené na úrovni projektov.

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti financovania dopravnej infraštruktúry a v oblasti nízkoúhlíkovej mobility.

Ciele v oblasti modernizácie a výstavby infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy sa budú realizovať prostredníctvom tohto nástroja.

V rámci **Cieľa politiky 4** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti zdravotnej starostlivosti (dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť a starostlivosť o duševné zdravie) a zároveň v oblasti vzdelávania (inkluzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, zmena kurikula, dobudovanie školskej infraštruktúry).

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a **integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných skupín** a štátnych príslušníkov tretích krajín.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

V rámci **Cieľa politiky 5** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.

Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.

Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti zabezpečenia bezpečnosti pre občanov

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.								
Opatrenie 1.1.2.	250	250	213	38	18	0	20	0	0
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.								
Opatrenie 1.2.1	5 150	3 348	2 511	837	837	0	0	1 803	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	5 000	3 250	2 438	813	813	0	0	1 750	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	255	255	217	38	18	0	20	0	0
Spolu	10 655,00	7 103	5 377	1 725	1 685	0	40	3 553	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	1413,75	963	735	228	218	0	10	451	0
2025	1413,75	963	735	228	218	0	10	451	0

2026	2663,75	1776	1344	431	421	0	10	888	0
2027	2663,75	1776	1344	431	421	0	10	888	0
2028	1250,00	813	609	203	203	0	0	438	0
2029	1250,00	813	609	203	203	0	0	438	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	10655,00	7103	5377	1725	1685	0	40	3553	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	2 120	2 120	1 802	318	148	0	170	0	0
Opatrenie 2.1.3	780	780	663	117	55	0	62	0	0
Opatrenie 2.1.4	500	500	425	75	35	0	40	0	0
Opatrenie 2.1.5	415	415	353	62	29	0	33	0	0
Opatrenie 2.1.6	405	405	344	61	28	0	32	0	0
Opatrenie 2.1.7	500	500	425	75	35	0	40	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.2.1	120	120	102	18	8	0	10	0	0
Spolu	4 840.00	4 840	4 114	726	339	0	387	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2024	1005,00	1005	854	151	70	0	80	0	0
2025	1005,00	1005	854	151	70	0	80	0	0
2026	1106,25	1106	940	166	77	0	89	0	0
2027	1106,25	1106	940	166	77	0	89	0	0
2028	205,00	205	174	31	14	0	16	0	0
2029	205,00	205	174	31	14	0	16	0	0
2030	103,75	104	88	16	7	0	8	0	0
2031	103,75	104	88	16	7	0	8	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4840,00	4840	4114	726	339	0	387	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa Fond spravodlivej transformácie (FST)	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	400	400	340	60	28	0	32	0	0
Opatrenie 3.3	180	180	153	27	13	0	14	0	0
Opatrenie 3.4	630	630	536	95	44	0	50	0	0
Opatrenie 3.6	2 500	2 500	2 125	375	175	0	200	0	0
Spolu	3 710,00	3 710	3 154	557	260	0	297	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	257,50	258	219	39	18	0	21	0	0
2025	302,50	303	257	45	21	0	24	0	0
2026	927,50	928	788	139	65	0	74	0	0
2027	927,50	928	788	139	65	0	74	0	0
2028	670,00	670	570	101	47	0	54	0	0
2029	625,00	625	531	94	44	0	50	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3710,00	3710	3154	557	260	0	297	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	5	5	4	1	0	0	0	0	0
Opatrenie 4.4	2 980	2 980	2 533	447	209	0	238	0	0
Opatrenie 4.5	650	650	553	98	46	0	52	0	0
Opatrenie 4.6	2 000	2 000	1 700	300	140	0	160	0	0

Spolu	5 635,00	5 635	4 790	845	394	0	451	0	0
-------	----------	-------	-------	-----	-----	---	-----	---	---

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2024	908,75	909	772	136	64	0	73	0	0
2025	908,75	909	772	136	64	0	73	0	0
2026	1408,75	1409	1197	211	99	0	113	0	0
2027	1408,75	1409	1197	211	99	0	113	0	0
2028	500,00	500	425	75	35	0	40	0	0
2029	500,00	500	425	75	35	0	40	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	5635,00	5635	4790	845	394	0	451	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
5. Európa bližšie k občanom	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	2 020	2 020	1 717	303	141	0	162	0	0
Opatrenie 5.2.3	440	440	374	66	31	0	35	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	31	31	26	5	2	0	2	0	0
Opatrenie 5.4.2	52	52	44	8	4	0	4	0	0
Spolu	2 543,00	2 543	2 162	381	178	0	203	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	635,75	636	540	95	45	0	51	0	0
2026	635,75	636	540	95	45	0	51	0	0
2027	635,75	636	540	95	45	0	51	0	0
2028	635,75	636	540	95	45	0	51	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2543,00	2543	2162	381	178	0	203	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd

	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
	Prioritné oblasti podpory z ENRAF:
	podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov,
	podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	
Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.	

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	3 355	3 355	2 852	503	235	0	268	0	0
Opatrenie 6.1.2	3 850	3 850	3 273	578	270	0	308	0	0
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.								
Opatrenie 6.2.2	130	130	111	20	9	0	10	0	0
Spolu	7 335,00	7 335	6 235	1 100	513	0	587	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2024	1833,75	1834	1559	275	128	0	147	0	0
2025	1833,75	1834	1559	275	128	0	147	0	0
2026	1833,75	1834	1559	275	128	0	147	0	0
2027	1833,75	1834	1559	275	128	0	147	0	0
2028	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	7335,00	7335	6235	1100	513	0	587	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
5. Európa bližšie k občanom	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	610	610	519	92	43	0	49	0	0
Opatrenie 7.1.2	555	555	472	83	39	0	44	0	0
Opatrenie 7.1.3	560	560	476	84	39	0	45	0	0
Opatrenie 7.1.5	450	450	383	68	32	0	36	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	70	70	60	11	5	0	6	0	0
Opatrenie 7.2.2	150	150	128	23	11	0	12	0	0
Spolu	2 395,00	2 395	2 036	359	168	0	192	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	333,75	334	284	50	23	0	27	0	0
2025	446,25	446	379	67	31	0	36	0	0
2026	446,25	446	379	67	31	0	36	0	0
2027	446,25	446	379	67	31	0	36	0	0
2028	112,50	113	96	17	8	0	9	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	152,50	153	130	23	11	0	12	0	0

2031	152,50	153	130	23	11	0	12	0	0
2032	152,50	153	130	23	11	0	12	0	0
2033	152,50	153	130	23	11	0	12	0	0
Spolu	2395,00	2395	2036	359	168	0	192	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
4. Sociálnejšia Európa	Digitálne a podnikateľské zručnosti Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	1 920	1 920	1 632	288	134	0	154	0	0
Opatrenie 8.1.2	500	500	425	75	35	0	40	0	0
Opatrenie 8.1.3	51	51	43	8	4	0	4	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	2 472,00	2 472	2 100	372	173	0	199	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2024	617,85	618	525	93	43	0	50	0	0
2025	617,85	618	525	93	43	0	50	0	0
2026	617,85	618	525	93	43	0	50	0	0
2027	617,85	618	525	93	43	0	50	0	0
2028	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2472,00	2472	2100	372	173	0	199	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	150	150	128	23	11	0	12	0	0
Spolu	152,00	152	128	25	11	0	14	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	38,10	38	32	6	3	0	4	0	0
2025	38,10	38	32	6	3	0	4	0	0
2026	37,60	38	32	6	3	0	3	0	0
2027	37,60	38	32	6	3	0	3	0	0
2028	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	152,00	152	128	25	11	0	14	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	213	213	181	32	15	0	17	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľ/ov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	450	450	383	68	32	0	36	0	0
Spolu	663,00	663	564	99	46	0	53	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2024	112,50	113	96	17	8	0	9	0	0
2025	165,75	166	141	25	12	0	13	0	0
2026	165,75	166	141	25	12	0	13	0	0
2027	165,75	166	141	25	12	0	13	0	0
2028	53,25	53	45	8	4	0	4	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	663,00	663	564	99	46	0	53	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	26	26	22	4	2	0	2	0	0
Opatrenie 11.1.2	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Spolu	27	27	23	4	2	0	2	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2024	6,50	7	6	1	0	0	1	0	0
2025	6,75	7	6	1	0	0	1	0	0
2026	6,75	7	6	1	0	0	1	0	0
2027	6,75	7	6	1	0	0	1	0	0
2028	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	27,00	27	23	4	2	0	2	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania
	Internacionalizácia malého a stredného podnikania
	Podpora sieťovania podnikateľských subjektov
	Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne

	Slovensko a EÚ
4. Sociálnejšia Európa	Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravínová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
Fond spravodlivej transformácie (FST)	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Slovenská Ľupča je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Slovenská Ľupča bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... UOZ č.

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2021 - 2027
2. Zmluva o fungovaní Európskej únie
3. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
4. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
5. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
6. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
7. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
8. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
9. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
10. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
11. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
12. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
13. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
14. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
15. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
16. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
17. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
18. RIÚS BBSK 2014-2020
19. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK),
20. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
21. Národný program reforiem, máj 2012,
22. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
23. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
24. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
25. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
26. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
27. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku na roky 2009 – 2015
28. Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
29. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
30. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
31. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
32. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
33. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
34. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
35. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
36. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
37. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
38. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
39. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
40. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
41. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja.
42. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
43. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
44. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
45. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
46. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
47. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
48. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Příroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Slovenská Ľupča.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Falt'an, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný zborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný zborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Příroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVA, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.

22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVIKOVIC, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIÉFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/>
28. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
29. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
30. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
31. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
32. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
33. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
34. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
35. <http://www.mineraly.sk/>
36. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
37. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
38. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n. Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
39. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006-4 -
40. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
41. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
42. www.statistics.sk
43. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
44. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
45. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
46. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
47. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
48. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
49. Ružičková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinné ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
50. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
51. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
54. www.krasy-slovenska.sk
55. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk,
56. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
57. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
58. <http://tlacovespravu.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
59. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
60. <http://www.tophoteliervstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hoteliervstvo-v-e-a-na-slovensku/>
61. NSRR, 2011
62. <http://www.soprs.sk/>
63. naseobce.sk
64. Štatistický úrad, DataCubes,
65. Encyklopédia Slovenska, Veda 1983.,
66. Kraje a okresy Slovenska, Q111 1997.,
67. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na ŽP vrátane zdravia, 2008
68. <http://www.sodbtn.sk/>
69. www.agro-poradenstvo.sk, 12.8.2021
70. <https://sk.wikipedia.org/>
71. <http://www.mineraly.sk/>
72. <http://www.podnemapy.sk>
73. <http://geografia-sk.blogspot.com/>
74. <https://www.meteoblue.com/sk>
75. <https://www.slovensko.sk/sk/lokality/>
76. PHRSR, 2017
77. <https://slovenskalupca.sk>
78. ÚPN, 2010
79. https://sk.wikipedia.org/wiki/Slovensk%C3%A1_%C4%BDup%C4%8Da#Pozri_aj
80. <http://www.binderovci.sk/index.php?cat=13&id=46>
81. http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx
82. <https://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%BDup%C4%8Dica>

83. https://sk.wikipedia.org/wiki/Mo%C5%A1tenick%C3%BD_potok
84. ÚPN VUC Banskobystrický kraj, 2009
85. KPSS 2020
86. <https://cyklotrasa.oma.sk>
87. <http://www.sopsr.sk/natura>
88. https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2021_Priloha_BB.pdf
89. <https://apl.geology.sk/radio/>
90. https://www.shmu.sk/File/Hydrologia/Publikacna_cinnost/Publikacie_kvality_PzV/KvPzV_2019_kvalita_rocenka_SR.pdf
91. <https://www.mslupca.sk/o-skole/>
92. https://www.tenisovecentrum.sk/?page_id=55
93. <https://www.megaubytovanie.sk/zrebcin-mlynecok#popis>
94. <https://www.megaubytovanie.sk/chalet-lubka-lodge>

Zoznam skratiek

PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
OcÚ	obecný úrad
OZ	obecné zastupiteľstvo
PD	partnerská dohoda
M	ÚSES - miestny územný systém ekologickej stability
PZI	priame zahraničné investície
RO	rozpočtové organizácie
KZ	kód zdroja

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Slovenská Ľupča
Programovacie obdobie 2024 - 2033
2023**

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224